



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm**

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.  
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,  
Regum ...

**Trithemius, Johannes**

**S. Galli, 1690**

De Abbacia hujus Monasterij Hirsaugiensis per annos LXIV. vacante, post  
mortem Abbatis Conradi, & quibusdam gestis sub illo tempore.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38550**

fico Duce fratre primi Ottonis Imperatoris: cui ipse magnus Imperator Ducatum Bavarie filijs Arnoldi expulsis concesserat.

Anno prænotato, sicut diximus, vicesimâ octavâ die mensis Januarij, Otto Imperator tertius veneficio uxoris Crescentij Romani civis, quem in bello victum occiderat, in Italia mortuus est: cujus intestina fuerunt sepulta in Augusta civitate Sueviæ: corpus verò ad Aquasgrani delatū in Ecclesia Beatissimæ Dei genitricis Mariæ decenter est positum.

Eodem quoque anno Sylvester Papa secundus, qui & Gerbertus Ordinis nostri, quondam in Cœnobio Floriacensi Monachus obiit: & in Ecclesia S. Joannis Lateranensis sepultus, qui hoc de seipso monostichon composuit. *Scandit ab R. Gerbertus ad R. post Papa viget R.* Insinuans se de Rhemenfi Archiepiscopatu transisse ad Ravennatensem, & inde fuisse promotum ad summum Romanæ Papatum Ecclesiæ. De quo plura in superioribus jam diximus. Cui mox in summo Pontificatu successit Joannes XVIII. & præfuit mensibus quinque. Et nota, quòd Crescentius Antipapam intruserat contra Gregorium quintum, quem Joannem septimum decimum fecerat appellari; quo in Catalogo Romanorum Pontificum admissio iste Joannes haberetur octavus decimus, si verò non admitatur, ut justum reor, iste dicendus est numero XVII.

Joan. XVIII.  
sic Pap. Ro-  
mæ.

Anno quoque prænotato, vicesimâ die mensis Augusti, mortuus est Conradus hujus Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis Abbas in ordine decimus: anno regiminis sui tertio decimo non completo, ætatis verò sexagesimo secundo, & in Ecclesia dicti Monasterij sui cum antecessoribus suis tumulatur: Vir quidem bonus, sed in multis tribulationibus vitam qui complevit mortalem: pro quibus non dubitamus eum cum omnibus Electis Dei felicitatem obtinere perpetuam. Post cujus mortem Abbatia Hirsaugiensis desolata miserabiliter vacavit annis 64. mensibus tribus, diebus quatuordecim, usque ad introitum Friderici Abbatis in nova instauracione primi; de quo inferius anno Christianorū 1065. latius dicitur.

Conradus  
Abbas Hir-  
saugiensis  
moriatur.

Quamvis autem per tot annorum spatia Hirsaugiensi vacante Abbatia, seriem narrationis usque ad tempus instauracionis rationabiliter possemus intermittere, tamen ne hoc opus nostrum historiale mancum videatur, sive truncatum, decrevimus ordinem gestorum pro viribus continuare, rem tibi ò Princeps Hirsaugiensis Abba Joannes, ut confidimus, non minùs gratam facturi, quàm jucundam.

Histor. Mo-  
nasterij cō-  
tinuatur.

## De Abbatia hujus Monasterij Hirsaugiensis per annos LXIV. vacante, post mortem Abbatis Conradi, & quibusdam gestis sub illo tempore.

**A**nno igitur Dominicæ Nativitatis millesimo primo, Indictione Romanorum XIV. die mensis Augusti vicesimâ, mortuo Conrado Abbate hujus Cœnobij S. Aurelij Hirsaugiensis decimo: Anno à prima sui fundacione centesimo sexagesimo tertio, ovile servorum Christi sine Pastore vacare cœpit, & in desolatione per annos LXIV. menses tres, & dies XIV. permanfit, usque ad tempora Comitis Adelberti, qui ruinas illius instauravit. Nam Conrado Abbate sepulto,

Monasteri-  
um Hirsa-  
ugiense deso-  
latur.

Monachi octo duntaxat numero in Cœnobio remanserunt, inter quos duo, qui Eberhardo in dissensione quondam adhaerant, non parvam inter Fratres tribulationem suscitârunt. Cùm enim de futuri Pastoris electione haberetur tractatus, Comes per eos occultè interpellatus Electionem celebrandam violenter prohibuit, se illis de prudentum consilio Abbatem ex alio Monasterio daturum bonum, & utilem repromisit. Qui ut omnia Cœnobij bona sibi paulatim attrahere posset, & locum penitus evacuare Monachis, ex suis famulis unum illis Curatorem & Oeconomum præposuit; cui omnium rerum temporalium curam & dispensationem demandavit, donec Abbas promissus veniret, quem nunquam venturum in animo sciebat; cui omnia restitutum, quæ viderentur ablata, fallaciter promittebat. Sed hoc reverà solum meditabatur confectum, quod non diu postea contigit, ut Monachis vel cedentibus loco, vel dedentibus, ipse ad jus suum omnia simul revocaret. Nam post biennium ortâ inter Fratres & Oeconomum quadam dissensione super malorum ejus regimine, quod mirum nulli videatur in tanta rerum desperatione laborantibus, nactus occasionem tyrannus, omnes præter illos duos, qui olim Eberhardo consenserant, de Monasterio ejecit. Erant autem numero sex, inter quos Theobaldus fuit Monachus & Presbyter senex, Magister Scholarum, de quo supra dictum est, anno Sigeri Abbatis xxiv. vir bonus & mansuetissimæ conversationis. Hic venit cum uno fratre ad Monasterium Fuldense, ubi cum charitate susceptus, usque ad mortem in omni plenitudine conversationis Monasticæ cum socio permansit. Aliorum verò duo in Monasterio S. Albani prope Moguntiam, & reliqui duo in Cœnobio Divi Burckardi apud Herbipolim suscepti, tandem in Dño quieverunt, & ibidem sepulti sunt. Deinde post annos paucos mortuis duobus illis, qui apud sanctum Aurelium permissione Comitum remanserant, an etiam expulsis, non satis mihi constat, locus omnino desertus à Monachis, paucis Clericis traditur ad inhabitandum. Interea si quid proventuum aut possessionum Cœnobio remanserat, quotidie imminutum est, & vel à Comite raptum, vel ab injustissimis possessoribus consumptum: donec omnia tandem redacta in nihilum fuerunt, & Monasterium penitus desolatum.

Anno Domini prænotato quo Monasterij Hirsaugiensis vacatio cepit, Joannes Papa xviii. obiit: cui Joannes xix. successit, & præfuit annis quatuor, mensibus octo, patriâ Romanus. His temporibus Monachus quidam Cluniacensis Cœnobij rediens ab Jerolymis apud quendam Eremitam in Sicilia prope montem Æthna aliquandiu hospitio detentus est: à quo cùm audisset in eodem monte Vulcani defunctorum hominum animas torqueri flammis ignium, quas mons ille continuè ac semper emittit, & ex his multas liberari quotidie per orationes & merita fidelium, sed præcipuè Monachorum Cluniacensium: quod sibi manifestatum revelatione spirituum, tam bonorum quàm malorum, idem Eremita juramento firmabat: accessit montem quàm propius sine periculo Eremita ducente potuit, & voces ejulantium de medio voraginis audivit. Qui ad Cluniacum tandem reversus, hoc Odiloni sanctissimo Abbati retulit: cujus ordinatione per omnia Monasteria sibi commissa fidelium animarum commemoratio alterâ die post festum omnium sanctorum, quot-

Comes Mo-  
nachos de  
Cœnobio  
expulit.

Joann. Pa-  
pa xix.

Commem-  
animarum  
instituitur

quotannis celebranda laudabiliter nimis instituta fuit. Quam commemorationem fidelium annuam Joannes Papa XVIII. confirmavit.

*MII.*

Anno vacantis Monasterij Hirsaugiensis primo Henricus secundus cognomento Claudus Dux Bavariae filius Henrici primi, communi electione Principum ad imperium Romanum assumptus est: & imperavit annis ferme XIX. quorum octo fluxerunt in Regno, & reliquos XI. in imperio consummavit. Hic in regni sede Principum suffragio sublimatus magnificus & victoriosus extitit, & omnes adversarios suos citò superavit. Henricum Marchionem & quosdam alios initio regni sui sibi resistentes habuit: quos tamen sapientiâ & armis ad obedientiam coëgit. Deinde Italiam & Romanos in sua verba jurare compulit: & Boëmiam cum magna suorum multitudine ingressus, Bolislaum Ducem cum omni ejus gente, suo imperio potenter subjugavit. Uxorem habuit Cunegundem Siffridi Comitum Palatini Rheni filiam, de qua tamen liberos non suscepit: nam sicut eo tempore palàm dicebatur ab omnibus, qui ambos noverunt, & historijs legimus insertum, thorum sine sorde pollutionis mundum servantes, nomine tantum conjuges, actione vixerunt ut fratres. Quod nos verum credere, & auctoritas scribentium vitam eorum admonet, & miraculorum ab eis factorum consideratio persuadet.

S. Henric.  
Rex II. eligitur.

S. Cunegundis uxor S. Henrici Regis.

Claruit his temporibus Gaudentius Monachus Cœnobij S. Bonifacii Fuldenfis, Frater S. Adelberti Pragensis Episcopi & Martyris, de quo supra dictum est anno Conradi Abbatis quarto. Nam anno Conradi Abbatis XII. Otto Imperator III. cum multis Episcopis atque Principibus in manu suorum valida intravit Poloniam, veniensque ad sepulchrum S. Martyris Adelberti, nuper ut diximus occisi, & infinitis miraculis coruscantis, ob ejus honorem & memoriam Gaudentium illius fratrem de Monasterio per legationem evocatum Pragensis Ecclesiae Pontificem fecit ordinari. Qui factus Episcopus, cum esset doctus in scripturis divinis, nec minus sanctimoniâ vitæ præclarus, tam verbo prædicationis, quam exemplo piæ conversationis multos ad melioris viæ semitas convertit. Videns Imperator tot signa & miracula fieri circa tumbam sancti Martyris, brachium ejus unum à Duce multis precibus obtinuit, quod Romam secum deferens in Ecclesia insulæ S. Bartholomæi Apostoli collocavit. Post Eberhardum ex Abbate Monasterij nostri Ordinis in Ellwangen Episcopum Augustensem, Bruno frater S. Henrici Imperatoris I. Regis autem Romanorum secundi, successit.

S. Gaudentius Episcopus Pragensis.

Anno quoque prænotato S. Henrico per Principes ad Imperium, sicut diximus, electo, primùm institutum fuit, ut in futurum, non per sanguinis successionem, sicut eatenus, sed per quosdam Germaniæ Principes, ad hoc deputatos institueretur Imperij Romani Moderator: quod etiam deinceps usque in præsentem diem ita cernimus observatum esse.

*MIII.*

Anno Monasterij vacantis secundo, comes sumptâ sibi occasione, quòd Monachi S. Aurelij Oeconomum, quem eis in temporalibus præposuerat, injuriosè tractassent, omnes præter duos Eberhardi fautores, ut supra diximus, expulit: & omnia Monasterij bona & proventus suo imperio violenter subjecit. Monachi autem, sicut Meginfridus est auctor,

Monachi S. Aurelij expelluntur.

V 2

de Cœ-

de Cœnobio expulſi, S. Heinrico Regi & multis alijs Principibus contra violentiam comitis ſæpius detulerunt querimoniam: ſed nihil proficere potuerunt, comite ſemper promittente, quòd vellet inſtaurare Monaſterium, & cauſas morarum quotidie novas pro excuſatione ſui prætendente: donec mortuis tandem Monachis nemo remanſit, qui deſolationem S. Cœnobij ad mentem reciperet.

Heinricus  
Rex omnia  
ſibi ſubju-  
gat.

Eodem Anno Heinricus Rex Marchione Auſtriæ ſuperato, & ad obedientiam omnimodam armis coacto, Italiam cum magno exercitu ingreditur, eam totam ſuo imperio potenter fecit eſſe ſubjectam: Boſilæ quoque Boëmiae Ducem & quoscuque ſibi rebelles cum exercitu petens, omnes in brevi tempore ſuis obtemperare juffis, & veniam petere coëgit. Et quia Deum dilexit ſuper omnia, illiusque in cunctis operibus principaliter quaſiuit honorem: quicquid voluit, illo adjuvante facile perfecit. Unde pacem Domino largiente aſſecutus in circuitu, conſiderans ſe filios non habiturum (quippe qui, ut ſupra diximus, conſortem Regni S. Cunegundem nunquam cognovit, ſed ut ſororem dilexit) Chriſtum Jeſum datorem omniũ bonorum habere delegit hæredem, pro cujus honore multas Eccleſias de novo cõſtruxit, veteresque plurimas renovavit.

## MIV.

Lutgerus  
Monachus  
Luneburg.

Anno vacantis Monaſterij tertio mortuus eſt Erhardus Monachus & Scholaſticus Cœnobij S. Michaelis in Luneburg, de quo dictum eſt ſupra anno Lupoldi Abbatis primo, qui fuit homo magnæ ſapientiæ & incomparabilis doctrinæ, ſub cujus magiſterio plures laudabiliter inſtituti ad plenitudinem omnium ſcientiarum doctiſſimi profecerunt. Cui ſuccedens in magiſterio doctrinarum Lutgerus Monachus ejuſdem Cœnobij ſcholis præfuit annis ferme quatuor & viginti: qui & ipſe à bono Præceptore optimè inſtitutus, vir in omni genere ſcripturarũ doctiſſimus fuit.

Eodem anno Cometes longo tempore apparuit: poſt quem fames per univerſam Germaniam graviffima ſecuta fuit, cujus atrocitate non ſolum jumenta, ſed multa quoque hominum millia interiſſe perhibentur.

Anno etiam prænotato S. Heinricus Rex Romanorum Valentinus, caſtrum ſitum in confinibus Galliæ & Lotharingiæ obſidione vallavit & cepit, quod Flandrenſium comes Baldevinus invaſerat. Qui ad gratiam Regis poſt veniæ petitionem, ipſum caſtrum datâ pecuniâ in beneficium feudale imperij de manu Regis Heinrici accepit.

## M V.

Hermannus  
Contractus  
Monachus  
S. Galli.

Anno vacantis Monaſterij iv. Helpericus Monachus, & Scholaſticus apud S. Gallum in Suevia moritur, anno ætatis ſuæ 96. de quo longè ſuprà diximus anno Diethmari Abbatis xvi. ubi lucubrationum ejus latam fecimus mentionem. Poſt quem Hermannus Monachus ejuſdem Cœnobij, qui dicebatur Contractus, filius Comitis de Veringen docendi munus accepit. quod multis annis glorioſè miniſtravit. Hic puer infirmus, debilis & contractus, quia ad mundum videbatur inutilis, parentum conſilio in Monaſterium S. Galli Domino ſerviturus perpetuò traditur, & Helperico ſcholarum Magiſtro imbuendus ſingulari fiducia commendatur. Qui cum annorum eſſet xiv. claudus & contractus, & parùm propter ingenij tarditatem in litterarum cognitione proficeret: cœpit ipſe miſeriam ſuam vehementer deplangere, & novercantem ſibi fortunam accuſare.

accusare. Cernens autem Helericus Praeceptor juvenem duplici calamitate nimis afflictum, & animo semper tristem: alteram quod corpore fuit contractus, alteram vero quod ingenio discendi obtusus, ejus desolationi compassus monuit, quatenus se totam mentis devotione ad orationis studium converteret: ac pientissimam Dei Genitricem intactam semper virginem Mariam in adjutricem sedulo invocaret. Hermannus miserabilis sua conditione puer monitis libenter acquievit magistri, formansque sibi consuetudinem orandi congruam, sanctam Deiparentem devotis assidue precibus invocavit. Et ecce biennio necdum plene revoluto quadam nocte Beatam Dei genitricem in somnis sibi apparentem vidit, quae diceret: *Orationes tuas, o bone puer, audivi, & in auxilium tuum rogata adveni. Nunc ergo duorum tibi datur optio; quorum alterum, quod volueris, elige: quod me praesente consequeris. Aut sanitatem tibi corporis tui, si volueris, dabo: aut omnium, quam postulas, scientiam & eruditionem scripturarum.* Qui amore scripturarum, neglectam corporis sui imbecillitate, scientiam sibi dari postulavit omnium scripturarum. Ex illo tempore ingenium docile ac promptissimum habere coepit: & brevi doctissimus in omni scientia tam divina quam humana praeter ceteris condiscipulis evasit. Et qui prius propter ingenij tarditatem, aut nihil aut parum discere potuit, post hanc visionem omnes subtilitate & promptitudine animi superavit. Nam inter omnes Germaniae Doctores sui temporis Philosophus, Rhetor, Astronomus, Poeta, Musicus, & Theologus celeberrimus habitus est: & multa praecleara synthemata scripsit; de quibus extant ea quorum tituli sequuntur. De Musica librum unum. De Monochordo librum unum. De sex mundi aetatibus librum unum. De Astronomia libros tres. De compositione Astrolabij libros tres. De usu & utilitatibus Astrolabij libros duos. De compositione & usu quadrantis librum unum. De quodam Horologio, quod Chelindrum vocant lib. 1. De alio Horologio quodam lib. 1. De Geometrica arte libros plures. De mundo & Elementis lib. 1. De solis & lunae defectu lib. 1. De Computo lib. 1. De quadratura circuli lib. 1. De confictu Rhythmimachiae lib. 1. De Physionomia lib. 1. Vitas quoque plurimorum Sanctorum elegantissimo stylo composuit. Epistolas etiam multas edidit ad diversos, quarum plures vidimus. Diversi generis Carmina penes infinita conscripsit. Hymnos, Cantus, & Profas de Domino Deo, & Sanctis ejus, sine certo numero plures edidit.

Hic est Hermannus ille, qui dulcisonam de Beatissima Virgine Maria composuit Antiphonam: *Salve Regina Mater misericordiae.* Et illam: *Alma Redemptoris Mater.* Illam quoque: *Ostrens Rosa.* Et Profam illam, sive Sequentiam: *Ave praecleara maris stella.* Alia quoque plura in laudes Sanctorum edidit: quorum mentionem per singula facere nimis foret radiosum. Transtulit etiam nonnulla Graecorum & Arabum volumina in latinum sermonem, sicut ipse fatetur in quodam Aristotelis prologo: quoniam utriusque linguae plenam notitiam habuit. In Aristotelem, & Tullium commentationes etiam plurimas scripsit: & divinarum similiter scripturarum nonnulla volumina explicans, pulcherrimis Commentarijs elucidavit. Qui ut Promotrici, & Illuminatrici suae Beatissimae Virgini Mariae gratum se, ac dignum posset exhibere Ministrum, multos in ejus honore Cantus, & Profas composuit: quas dulci, & regulari modu-

Hermannus  
B. Virgo  
apparuit  
anni qd  
scientiam  
dedit.

Opuscula  
Hermannus  
Contracti.

Hic Salve  
Regina com-  
posuit.

Multarum  
linguarum  
peritus.

lamine decoravit. Valde namque fervidus in ejus veneratione extitit; per cujus meritum tam inæſtimabilis ſcientiæ donum à Dño accepit.

Circa hæc tempora S. Ausfridus ex Comite Clericus, & ex Clerico Præful Eccleſiæ Trajectenſis, vir magnæ ſanctitatis, & patientiæ Monasterium noſtri Ordinis ſub honore Beatiffimæ Dei Genitricis & Virginis Mariæ in eadem civitate condidit: quod multis prædijs & poſſeſſionibus ad ſuſtentationem Monachorum Domino ſervientium dotavit. Eſt autem Cœnobium illud inſignis Abbatia noſtri Ordinis; quæ hodie ad ſantum Paulum nuncupatur. Conſummato tandem eodem Cœnobio, & Monachis cum Abbate impoſitis, viſitavit Dominus dilectum ſervum ſuū Ausfridum Episcopum, & eum flagello cæcitatatis in augmentum meritorum ſanctitatis percuffit. Quod flagellum ille non ſolum patienter ſuſtinuit: ſed etiam percutienti Deo gratias humiliter egit.

S. Ausfrid.  
Episcop. fit  
Monachus

Anno igitur Dominicæ Nativitatis v. ſupra milleſimum prænotato, Pontificatûs ſui anno quinto decimo, regimen paſtoralis curæ ſpontaneâ voluntate pro Dei amore deſeruit, & Cœnobium præfatum, quod ipſe conſtruxerat, intravit, factuſque & habitu & converſatione Monachus, in ſancto propoſito permanſit. Poſt quem Adelboldus Regis Heinrici Cancellarius in ordine Trajectenſium Pontificum xix. ſucceſſit, & præfuit annis xviii. vir in omni genere ſcientiarum doctiſſimus, & non minus vitæ merito, quàm eruditione ſcripturarum venerabilis. Sunt, qui dicant eum Lobienſis Cœnobij extitiſſe Monachum, & Herigeri Abbatis, de quo ſuprà diximus, anno Sigeri Abbatis xxviii. diſcipulum, cujus rei ſententiam nos ferre non poſſumus, qui certum deſuper auctorem non habemus. Scripſit autem non ſpernendæ lectionis opuscula, de quibus invenimus ſubjecta. De laudibus S. Crucis lib. i. De laudibus quoque S. Mariæ lib. i. Vitam & geſta Domini Heinrici II. Imperatoris. pulchro, & eleganti ſtylo compoſuit. Et alia multa ad laudem Omnipotentis Dei & Sanctorum vario ſtyli genere compilavit. Hic nomine Imperatoris & ſui multa prælia pro libertate Eccleſiaſtica geſſit contra Theodericum Hollandiæ comitem, bona Pontificatûs ſui deprædantem, quem ſæpe triumphans humiliavit.

Adelbold.  
Episc. Tra-  
jectenſis.

## MVI.

Anno Monasterij vacantis quinto Burchardus Monachus Lobienſis Cœnobij, diſcipulus & auditor quondam Adelberti Abbatis Gemblacenſis, de quo ſuprà dictum eſt, anno Sigeri Abbatis xxviii. Eccleſiæ Wormatiensis Episcopus ordinatus eſt, S. Heinrico Imperatore præcipiente, cujus meminit Gratianus in decretis: LXX. diſtinctione: *In nomine Domini*: vir tam in divinis ſcripturis, quàm in ſæculari litteratura ſtudioſiſſimus, qui ex Concilijs & ſententijs Patrum, magnum illud volumen Decretorum compoſitavit, quo ante compilationem Gratiani Juſtarum industria utebatur, quod in libris viginti ordinavit. Alia etiam nonnulla edidit, quæ ad manus noſtras minimè venerunt.

Burchardus  
Monachus  
Episcop. fit  
Wormatiæ

Decretum  
Burchardi  
cõpilatur.

Anno prænotato Joannes Papa xix. obiit, & Romæ apud S. Petrum ſepultus eſt. Huic in ſummo Pontificatu ſucceſſit Sergius ejus nominis iv. patriâ Romanus, & præfuit annis duobus. menſibus ſex: vir optimus & ſumæ devotionis in Deum, & in ſanctos ejus: ad cujus inſtantiam Chriſtiani Principes Saracenos in manu valida expulerunt de Sicilia & cunctis inſulis maris.

MVII.

MVII.

Anno Monasterij vacantis sexto Henricus Rex Germanorum devotissimus, pacem consecutus à Deo per circuitum in toto regno studium suum omne ad ampliandum cultum divinitatis ex animo conferens, multas ad Dei honorem Ecclesias de novo condidit, & complures nimiam vetustate collapsas in integrum restauravit. Inprimis quidem Bambergensem Episcopatum in provincia Moguntina, in regno Franciae Orientalis de novo instituit: fundatamque in ipsa civitate pretiosam valde Basilicam multis possessionibus, proventibus, ornamentis, libris & vasis aureis & argenteis magnifice dotavit. Primum ejusdem Ecclesiae Eberhardum quendam Pontificem instituit, qui annis in Episcopatu tribus & triginta praesedit. Hujus Babenbergenfis Ecclesiae Patronum Petrum Apostolorum Principem & S. Georgium Martyrem Rex Divus elegerat: in quorum veneratione singulari devotione fervebat. In meridiana quoque parte civitatis Monasterium in honore sancti Protomartyris Stephani sub ordine Canonicorum fundare simili devotione studuit: quod multis possessionibus pro eorum sustentatione abundare fecit.

Episcopatus  
Bamberg.  
erigitur.

In monte juxta civitatem, qui ab eventu mons hodie Monachorum nuncupatur, insigne nostri Ordinis Cœnobium fundavit, in honorem S. Michaelis Archangeli: in quo Monachos collocavit, viventes sub regimine Abbatis secundum Regulam Beati Benedicti. Quibus pro vitae sustentatione multa bona & redditus annuos contulit: & ut omnipotenti Deo in tranquillitate mentis servirent, liberos esse jussit. Multi successu temporis clarissimi viri sub monastico schemate in eodem Cœnobio flourerunt, eruditione & vitae merito sanctam illustrantes Ecclesiam.

Cœnobiū  
mōtis Mo-  
nachorum  
Bambergæ  
fundatur.

Episcopatum similiter novum in civitate Bobiensi in partibus Longobardorum de consensu Comprovincialium Episcoporum erexit: quem etiam satis abundanter in omnibus necessarijs providit. Locus vero Ecclesiae Cathedralis in Bobio quondam à sancto Columbano constructus nostri Ordinis fuit Cœnobium: in quo multitudo servivit Deo Monachorum. Divus itaque Henricus ob memoriam primi fundatoris Ecclesiam sublimavit in melius, & Monachos electores constituit esse Pontificis.

Episcopat.  
Bobiensis  
nostri Or-  
dinis fun-  
datur.

Episcopatum etiam Basiliensem in Provincia Bifuntina, nimiam vetustate collapsum, & magnā paupertate depressum suis impensis magnifice restauravit: conferens ei multas possessiones, vicos, castella, census & proventus: instauratōque non mediocriter statu illius Ecclesiae, alter merito fundator & fuit & dicitur. Nam Beatæ Virginis Mariæ Dei Genitricis amator maximus extitit, sub cujus honore Basileensis Ecclesia fundata fuit. Quidquid ergo in restaurando Ecclesiam Matris Dei exposuit, gratissimum omnipotenti Deo non dubitavit.

Episcopat9  
Basiliensis  
instaura-  
tur.

Unde cum die quadam de Basilea civitate per Alsatiam ad Argentinam tenderet, contigit illum noctu hospitari in oppidulo quodam parvo, quod à fluviolo præterfluente Schotteraugia dicitur: quod hodie corrupto vocabulo Schutteren vulgariter nuncupatur, & distat ferme tribus ab Argentina miliaribus. Est in eodem vico Monasterium nostri Ordinis, quod sub honore Beatissimæ Dei Genitricis, & Virginis Mariæ S. Pyramini Meldensis in Gallia Episcopus beatissimi Mauri Abbatis discipulus quondam temporibus Theoderici Francorum Regis circa annum

Cœnobiū  
Schotter-  
ense instau-  
ratur.

Domi-



Dominicæ Natiuitatis sexcentefimum à fundamentis construxit (quem admodum in vita ipsius legitur) & auxilio impensisque cuiusdam amici sui viri nobilis, qui multas habuit in Suevia possessiones in pago, qui Syntlaz non procul à Constantia commorantis, pro Monachorum sustentatione, ut potuit, providit. Post annos deinde aliquos Offo quidam filius Regis Anglorum, qui amore cœlestis patriæ mundum despiciens, & factus Christi peregrinus, Romam, & alia Sanctorum loca frequentare solebat, venit Deo sic providente ad Schutteraugiam, & amœnitate loci simul & amore S. Pyrminij Pontificis captus, ibidem reliquum vite suæ tempus manere statuit: assumptoque sanctæ conversionis habitu, Monachum vivere cœpit. Hic de suo patrimonio postea loca melioravit in proventibus, & ampliavit necessarijs ædificijs Cœnobium, in quo multitudinem magnam coadunavit Domino famulantium Monachorum. Eodem quoque S. Pyrminius tempore construxit & alia quædam Ordinis S. Benedicti Monasteria, quorum ista in ejus vita exprimuntur vocabula. Altha in Bavaria, Schuttera, & Schvvarzach, & Gengenbach. & Mossmyenster, & Nuvviler, & Murbach in Alsatia. Hornbach quoque & Doleya in Vosagavv, ac postremò Cœnobium illud insigne prope Constantiam, quod Augiense vocatur. Sanctus igitur Henricus Rex sæpè memoratus veniens ad Monasterium Schutterense prædictum antiquitate & crebris incendijs penè collapsum, misericordiâ motus, omnia ædificia statim renovari, & ampliari constituit: & locum ob honorem sanctæ Dei Genitricis multis proventibus & divitijs, ut hodie cernitur, insignem fecit. Et in memoriam hujus beneficii Abbatiam Schutterensem Ecclesiæ Babenbergensi feudalem constituit, ita ut quilibet pro tempore ejus loci Abbas Babenbergensem Episcopum Dominum suum teneatur cognoscere, & in principio sui regiminis Abbatiam semel de ejus feudali beneficio teneatur acceptare. Quod ab illo tempore ita servatum, & continuatum est usque in præsentem diem.

S. Pyrmini.  
plura Mo-  
nasteria  
fundavit.

## MVIII.

Anno vacantis Monasterij VII. Indictione Romanorum sextâ, sanctus Bruno ex Monacho nostri Ordinis Episcopus Pruthenorum, ac Ruthenorum Apostolus, vir doctus, & verbi Dei prædicator egregius, post multos toleratos pro Christo labores à Prusijs multis supplicijs crudeliter afflictus, & manibus pedibusque abscissis, postremò capite plexus cœlos penetravit, & statim infinitis cœpit coruscare miraculis.

Erckenbal-  
dus Abbas  
Fuldensis.

Anno prænotato, post Bopponem Abbatem Fuldensis Monasterij Erckenvaldus Monachus successit, & annis ferme quatuor præfuit, qui tandem sicut dicemus, in Archiepiscopum Moguntinensis Ecclesiæ post Willegisum ordinatus extitit, vir & moribus, & eruditione illustris.

His temporibus Bruno Episcopus Augustensis frater, ut supra diximus, S. Henrici Regis Germanorum & Romanorum secundi floruit in humanis. Qui felicibus fratris actibus invidens, multas ei adversitatum injurias in quantum potuit suscitavit. Cui sanctus frater non solum talionem non inferebat, verùm fraternæ etiam dilectionis, & patientiæ bono vincere illum potius satagebat: malum in bono vincere, ut verus Christi amator devotissimus semper studuit: & ideo Dominus JESUS illum cunctis inimicis majorem fecit.

MIX.

## MIX.

Anno Monasterij Hirsaugiensis vacantis octavo, Sergius Papa IV. moritur, & Romæ in Ecclesia S. Petri Principis Apostolorum sepelitur. Post quem Benedictus ejus nominis VIII. patria Tusculanus Pontifex creatus, sedit annis XI. & mensibus X. qui contra omnes adversariorum insultus sancti Heinrici Regis defensione utens ubique semper, quamdiu ille vixit, securus permansit, & Pontificatum triumphator administravit.

His etiam temporibus Rex Ungarorum sororem sancti Regis Heinrici Gisilem nomine sibi dari uxorem postulavit. Sed eam impetrare non potuit, donec se Christianæ Religionis rudimenta, & sacri baptismatis Sacramentum cum omni gente sua suscepturum promisit. Quam pollicitationem opere complens, in Dominum Jesum sincerâ devotione credidit: & ablatus undâ baptismatis nomen S. Protomartyris Stephani accepit. Qui Christi conversus ad fidem in omni se morû sanctitate deinceps exercuit, & quanti fuerit apud Deum meriti, post multas in vita virtutes patratas, infinitis etiam mortuus miraculis demonstravit. Post Adelberonem Metensis Ecclesiæ Præsul ordinatus est Theodericus filius Siffredi Comitis Palatini Rheni, frater sanctæ Cunegundis Imperatricis, vir mundanus, ac acer ingenio: qui propter suam in omnes proterviam multos contra se æmulos provocavit.

## MX.

Anno vacantis Monasterij nono, Theodericus memoratus Ecclesiæ Metensis Episcopus frater Imperatricis S. Cunegundis, dotem, & patrimonium fororis suæ Babenbergensi Ecclesiæ delegari ab Imperatore Henrico ægrè ferens rebellionem contra eum paravit.

Eodem anno mortuus est Rupertus ex Monacho Wifenburgensis Cœnobij Episcopus Spirensis, vir doctus, & vitæ merito venerandus: de quo supra dictum est anno Conradi Abbatis octavo; cui in Pontificatu Nemetensis Ecclesiæ successit, Waltherus in ordine Episcoporum Spirensium XXII, & præfuit annis ferme XX. qui non parvæ utilitatis bona Ecclesiæ suæ à S. Henrico impetravit.

Anno prænotato, XVI. die mensis Julij, obiit Meginfridus Monachus, & scholasticus Cœnobij sancti Bonifacij Fuldenfis, vir in omni genere scripturarum doctissimus, de cujus ingenio, eruditione, & lucubrationibus dictum est anno Lupoldi Abbatis quarto: ex cujus Chronici opere hætenus in compilatione hujus historiæ non parvum adminiculum habuimus, propter quod singulari eum honore meritò collaudamus. Nam foundationem primi Cœnobij S. Aurelij apud Hirsaugiam ab Erlafrido comite factam, Abbatumq; institutiones, successiones, & gesta, ultimòque diebus suis ejusdem desolationem Cœnobij, quemadmodum hæc omnia in superioribus descripsimus, non alio, quàm ejus testimonio habemus. Post hunc Richardus Monachorum Scholis in Fulda præficitur, homo doctus & mundanæ prudentiæ singularis: qui Erckenbaldo Abbate post paucos annos, ut dicemus, ad Archiepiscopatum Moguntinensis Ecclesiæ sublimato, in ejus locum Abbas Fuldæ constituitur.

## MXI.

Anno Monasterij vacantis decimo, Henricus Rex cum magno suorum exercitu contra Theodericum Episcopum Metensem in Lotharingiam

## X

S. Stephan.  
Rex Ungarorū ad fidem convertitur.

Meginfrid.  
Monachus,  
& Chronographus  
obiit.

Richardus  
Scholasticus,  
Fuldenfis.

ringiam properat, & urbem Metim Theoderico faventem obſidione valat. Videns Epilcopus in civitate poſitus tantæ ſe potentia Regis non poſſe reſiſtere veniam petijt, & mox gratiam impetravit.

Anno prænotato, inter milites Balderici Leodiensis Epilcopi eo præſente, & Lampertum Comitem Lovaniensẽ apud villam Bugardis dictam prælium committitur: & vincente comite Lamperto ac multis ex parte Balderici Epilcopi necatis, reliqui mox in fugam convertuntur. Epilcopus gravi attritus infortunio, vix evaſit. Iſte prænomina- tus Baldericus Leodiensis Eccleſiæ Pontifex poſt Notgerum immediatus Monasterium ſancti Jacobi Apoſtoli minoris, & Philippi Ordinis noſtri fundavit in inſula Leodiensi: quod neceſſarijs & ſufficientibus bonis, atq; proventibus ad Monachorum Deo ſervientium ſuſtentationem dotavit.

*M X I I.*

Heinricus  
Romæ co-  
ronatur  
Imperator.

Anno Monasterij vacantis undecimo, Heinricus Rex cum multis Epilcopis, & Principibus Romam in manu valida proficiſcitur, & Imperator Romanorum à Benedicte octavo ſummo Pontifice coronatur. Cum maxima Romanorum pompa ſuſceptus fuit: & multas ſanctorum Reliquias impetravit à Papa Romano. & ab alijs diverſis: quas, in Franciam orientalem deferens ad Eccleſiam novam Babenbergensem, & alias à ſe fundatas devotè collocavit. Conſummatis ſtructuris principalis Eccleſiæ Babenbergensis ſanctus Imperator eam cum magna ſolemnitate conſecrari, ad quod officium ſex & quadraginta Epilcopi aſtiterunt, quorum nomina brevitatis cauſa omittimus.

Theodorus  
Monachus  
& Schola-  
ſticus Tre-  
verensis  
obijt.

Anno prænotato quintâ die menſis decembris moritur Theodorus Monachus, & Scholaſticus Cœnobij ſancti Mathiæ Apoſtoli extra muros Trevirorum, de quo diximus anno Conradi Abbatis octavo: vir certè in omni varietate ſcripturarum doctiſſimus; qui ſcripſit libros quatuor commentariorum in Iſajam Prophetam pulcherrimos. De Incarnatione Domini lib. 1. De reſurrectione mortuorum lib. 1. De Virtute charitatis lib. 1. In geſta Trevirorum additiones uſque ad ſua tempora. Sermones & Homilias plures, & lectione veterum locupletes compoſuit. Alia inſuper multa edidit, quæ ad notitiã noſtræ lectionis non venerunt. Huic mortuo diſcipuli tale poſuerunt Epitaphium.

*Theodori Monachi pauſant hic membra ſepulci,*

*Qui pietate vixens, ſimplicitate cluens.*

*Presbyter officio quod complens ordine certo.*

*Fervebat ſummi laudibus in Domini.*

*Prudens & doctus nulli pietate ſecundus,*

*Totum quod didicit, mox alijs retulit.*

*Ut ſibi commiſſum bene collocando talentum,*

*Centuplici & juſtus, atque pius Dominus.*

*Transijt in Nonis felici ſine Decembris:*

*Pro quo poſce Deum, qui legiſ hunc titulum.*

Golfcherus  
Monachus  
Scholaſticus

Sepultus eſt in Cœmeterio fratrum retro Eccleſiam ſancti Materni, ubi præſcriptum ejus Epitaphium in lapide ſculptum in muro cernitur. Poſt quem Golfcherus ejuſdem Cœnobij monachus Scholæ præſectus eſt: vir & ipſe multum eruditus, metro ſimul exercitatus & proſâ, Theodori præceptoris quondam auditor atque diſcipulus, qui ſcripſit inter

inter cetera ingenij sui opuscula de laudibus sancti Eucharj primi Trevirorum Episcopi discipuli sancti Petri Apostoli librum I. De laudibus sancti Valerij secundi Episcopi lib. I. De laudibus sancti Materni Trevirorum tertij Episcopi lib. I. Sermones & Cantus in laudem Dei multos composuit. Ad Historiam Trevirorum gesta temporis sui addidit. Praefuit autem scholae Monachorum apud sanctum Matthiam annis viginti sex.

## MXIII.

Anno Monasterij Hirsaugiensis vacantis XII. Gotfridus Dux Comitatum Reginheri Montensem depopulatur. Quem Reginherus cum patruo suo Lamperto Lavaniensi Comite infecurus, apud Castrum Florinis pugna confertur: ubi plus quam quadringenti viri occisi sunt, inter quos & ipse Comes Lampertus occubuit. In quo conflictu res mira contigit, quae posteritatis memoriae videtur esse commendanda. Comes Lovaniae Lampertus phylacterium cum Reliquijs Sanctorum pro sui munimine portare secum ad pectus solebat. Qui cum in praescripto bello victoriam in manibus jam se habere putaret, phylacterium instante sibi vitae termino quasi morituro adesse contemnens, de collo gestantis procul exilij, & quasi violenter impulsus super campi tumulum saltavit. Vidit hoc miles quispiam, & levato de terra phylacterio, in caliga sua reposuit; sed confestim coxa ejus intumescere perterritus, extractum de caliga phylacterium Domino suo Hermanno fratri Ducis Gotfridi praesentavit. Erat autem Gotfridus iste Dux Lotharingiae filius Gotfridi Comitis Ardennae, vir sapiens, & strenuus, cui sanctus Imperator Ottone Duce sine filijs mortuo Ducatum propter virtutem & fortitudinem suam in beneficium feudale, ut est moris, concesserat. Unde sciendum, quod Lothariensium Ducatus quondam erat latissimus, nec his finibus & terminis, quibus hodie constringitur, olim fuit restrictus. Nam caput ejus civitas Leodensis extitit: & Provinciam inter Mosellam, & Mosam pene omnem, cum urbe Metensi, Luzenburg quoque & multis Comitatus ac oppidis inclusit. Nam terminos suos usque ad Aquisgranum & Mastricht longius expandit.

Circa haec tempora res miranda contigisse in Burgundia legitur, de qua multi sapientes diversimode opinantur. Mulier quaedam saga, quales vulgo recte maleficas appellamus, juvenem quendam poculo excantato diabolicis non dubium carminibus in bestiam commutasse visa est, ita quod omnibus, qui eum viderant, non homo, sed asinus apparebat. Quae res, quam sit facilis permittente Deo, ac sagae cooperante diabolo, jam dudum sententiam Doctorum exploratum habemus: qui confirmant diabolo non esse difficile, modo Cunctipotens permiserit Deus, hominum decipere sensus.

Anno praenotato Willegisus Archiepiscopus Moguntinus moritur, & Moguntiae in Ecclesia sancti Protomart. Stephani, quam ipse de novo construxerat, sepelitur: de quo anno Sigeri Abbatis vicesimo quarto latius diximus. Huic in Pontificatu Moguntino successit Erckenbaldus Abbas Fuldenis, & praefuit annis novem: vir sapiens, & Ecclesiasticae disciplinae moderator egregius. Post quem Richardus Monachus, & Scholasticus, de quo supra dictum est, Abbas Fuldenis constituitur.

Bellu Ducis Lotharingiae Gotfridi.

Ducatus Lotharingiae terminus.

Juvenis maleficatus in asinum.

MXIII.

Ezelinus  
Comes, frater  
Cunegundis Im-  
peratricis Im-  
peratricis  
rebellat.

Anno Monasterij vacantis XIII. Ezelinus Comes Palatinus Rheni frater sanctæ Cunegundis, & Theoderici Metensis Episcopi, post diuturnam cum Imperatore Heinrico dissensionem, & rebellionem propter dotem sororis suæ Imperatricis, ac Patrimonium Babenbergensis Ecclesiæ ab Imperatore traditum, tandem placatus muneribus in gratiam susceptus fuit. Qui cum per annos decem continuos Regi ob prædictam causam fuisset rebellis, nec aliquo posset modo induci, ut à cœptis desistens ad obedientiam animum suum reduceret, sanctus Imperator consultius tandem arbitratus est, virum nobilem, & strenuum beneficijs vincere, quàm armis ad subjectionem coarctare. Vocatum igitur ad se primum inter amicos constituit, & plura reconciliato jam munera donavit. Inter quæ fuit Insula S. Svygberti cum oppido Augiæ Casariænæ, quam vulgò Keyfersverd nuncupant, duobus ferè à Novesio milliaribus juxta Rhenum fluvium, cum omnibus pertinentibus ad eam: simili traditione concessit ei oppidum Dusberg inter Rhenum, & Roram flumina cum omnibus & singulis proventibus suis: deinde Salsfeldt cum emolumentis suis, non modica Regni beneficia de consensu Principum Comiti Palatino memorato, & hæredibus ejus perpetuâ donatione concessit. Uxorem habuit idem Comes Ezelinus Machtildem Ottonis tertij quondam sororem, filiam videlicet Theophanæ & Ottonis secundi: de qua suscepit filios tres, & septem filias, quorum ista sunt nomina: Primogenitus fuit Hermannus, cognomento Nobilis, qui, ut suo loco dicemus, post Piligrimum Archiepiscopus Coloniensis Ecclesiæ fuit: Eberhardus secundò genitus, ex Præposito Wormatiensis Ecclesiæ, post Bopponem Trevirorum Archiepiscopus sapientissimus fuit: Lutholfus tertio genitus hæres, & Possessor ducatus paterni exitit: Richisam inter filias primam Mischeo Dux Poloniae habuit uxorem: Adelheidis secunda filia Monialis nostri Ordinis, & Abbatissa fuit in Cœnecio S. Gertrudis Nivelensis in Brabantia: Theophana filia tertia in Essendia Cœnecio tunc Ordinis nostri tribus à Novesio milliaribus Abbatissa fuit constituta, Virgo singularis devotionis in Deum: quarta filia nomine Mechtildis in Cœnecio Didikirchen nostri Ordinis similiter Abbatissa fuit: quinta filia nomine Willicha in Cœnecio sanctæ Mariæ semper Virginis Coloniae in Capitolio nuncupato tunc Ordinis S. Benedicti Monialis, & Abbatissa fuit: sexta filia nomine Sophia Moguntiae in Monasterio Beatæ semper Virginis nostri tunc Ordinis Abbatissa Monialium exitit: septima filia cujus nomen Helvigis in Gandersheim Cœnecio Saxoniae, quod primus Otto fundavit Imperator, Abbatissa similiter fuit. Memoratarum sex Ordinis nostri Magistrarum Pater Ezelinus Palatinus Rheni Comes potentissimus, & dives in proprio fundo suo Bruvviler, quod uno tantum milliaro distat à Colonia, Ordinis nostri Cœnecium in honore S. Nicolai Episcopi fundavit, in quo multitudinem ferventium Deo Monachorum sub moderamine Abbatis constituit, quibus de hujus vitæ necessarijs copiosè providit: in cujus Ecclesia tandem mortuus, ut jusserrat, sepulturam accepit.

Sex filiae  
Comitis  
Palatini  
Abbatissæ.

Monasterium  
Bruwiler à Pa-  
latino Comite  
fundatur.

Claruit his temporibus Reinhardus Abbas Monasterij S. Petri Senonensis in Gallia, vir tam in divinis scripturis, quàm in sæcularibus litteris non

non infimè doctus, nec minus vitae conversatione religiosissimus; qui omnes Monasterij sui officinas nimia vetustate collapsas magnificè restauravit, Monachosque suos ad pristinum fervorem religionis monasticae reducens, verbo, & exemplo erudire ad bonum non cessavit.

Contigit his fermè temporibus in quadam villa Saxoniae, Rupertum quemdam Sacerdotem Parochialis Ecclesiae sancti Magni Martyris primam in nocte Natalis Domini, ut moris est, Missam celebrare in sui praesentia populi. Quam cum decantare coepisset, quoniam frigus erat, laicus quidam Othbertus nomine cum alijs quindecim viris, & feminis tribus in coemeterio ipsius Ecclesiae choreas ducens, & saeculares cantilenas perstrepens, ita Sacerdotem impediabant, ut ipse verba eorum inter sacra Missarum solennia resonare audire cogeret: unde mandavit, ut tacerent. Quo contempto, imprecatus est dicens: *Faciat Deus, & sanctus Magnus, ut per totum annum ita vos saltare oporteat.* Verba mox imprecantis effectus miserabilis secutus est, & anno toto sine intermissione, ut coeperant, chorisarent. Filius Presbyteri nomine Joannes volens sororem suam de medio saltantium extrahere, per brachium eam arripuit, quam cum traheret, avulsam de corpore brachium fuit, & ne una quidem gutta sanguinis exivit. Illa ergo toto illo anno cum ceteris ducens choreas die noctuque permansit: quod spectaculum nimis terribile fuit. Chorifabant sine intermissione cantantes: non cecidit super eos nix aut pluvia: non frigus laesit eos, nec fervor caloris adullit: nec fames, aut sitis saltantes tetigit: neque lassitudo cursum intercepit: Vestimenta eorum permanserunt integra, calcamenta non sunt attrita. Ut recordes sine ordine cantabant: interrogati responsum nulli omnino reddentes. Primum usque ad genua, deinde usque ad femora saltando in terram demersi sunt. Fabrica tecti aliquantulum super eos nutu Dei erigebatur, quae pluviam arcebat. Anno tandem evoluto sanctus Heribertus Archiepiscopus Colonienfis, in cujus parochia locus erat, ad caemeterium Legatos misit, & eos à maledicto sacerdotis absolvit, reconciliationem faciens ante altare S. Magni Martyris. Filia presbyteri cum alijs duobus statim exanimata est. Continuis ceteri diebus ac noctibus tribus dormierunt. Aliqui postea obierunt, & miraculis, ut fertur, coruscant, quia valde poenituerunt. Ceteri poenam suam membrorum tremore prodiderunt. Hoc ita scriptum Othbertus supradictus ex eis unus in testimonium posteritati reliquit: in cujus paginae calce sic scriptum erat; *Date sunt nobis litterae à Domino Peligrino beati Heriberti successore.* Anno Domini MXXIII.

Anno praenotato, xiv. die mensis Novembris obiit Algerus Monachus & Scholasticus Corbejensis in Saxonia vir in omni varietate scripturarum omnium suo tempore facile doctissimus: de cujus ingenio, & scriptis anno Lupoldi Abbatis primo latiore, & quantam potuimus invenire fecimus mentionem. Post quem Rogerius Monachus ejusdem Coenobij scholis omnium consensu Monachorum praeficitur homo multae eruditionis, sed eo tempore satis profectae aetatis, ac propterea administrerium doctrinae minus idoneus. Praefuit tamen scholis Monachorum annis fermè sex: de cujus lucubrationibus feruntur: ad Wintikindum Comitem de corpore & sanguine Domini lib. 2. Ad eundem

Homines  
xix. integro anno  
mirabiliter  
chorifantes.

S. Heribertus  
Archiepiscopus  
Colonienfis  
chorifantes  
absolvit.

Adelgerus  
Scholasticus  
Corbejensis  
moritur.

dem de historia Saxonum lib. 1. De vita, Passione & miraculis S. Viti Martyris. De salute fidelium lib. 4. & alia quæ necdum vidimus.

Claruit hisdem diebus, & alius Rutgerus Monachus, & Magister scholarum Cœnobij S. Pantaleonis in Colonia, vir doctus, & in omni genere scientiarum eruditus: ingenio promptus, & clarus eloquio, qui inter alia scripsit vitam, & gesta Brunonis Coloniensis Archiepiscopi ejusdem Monasterij fundatoris celeberrimi. Item scripsit miracula S. Maurini Abbatis, & Martyris. Miracula quoque S. Albini Martyris. Et alia nobis incognita.

MXXV.

S. Simeon  
apud Tre-  
viros flo-  
ruit.

Anno desolati Monasterij XIV. S. Simeon Monachus in civitate Trevirorum sanctimoniâ vitæ, & miraculorum testimonio claruit. Qui natione quidem Siculus, patriâ Syracusanus fuit: ejus longam pro Christo peregrinationem summis nos laudibus conceleberrime monet devotio. Nam exiens cum sancto Abraham de terra, & cognatione sua, navigavit in Jerusalem visitare sanctum Domini sepulchrum. Inde transivit in montem Synai, & ibidem in Cœnobio S. Catharinæ Monachus factus, vitam suam in omni puritate conservavit. Postea iterum pro quibusdam negotijs in Jerusalem reversus est. Quem illic reperiens Boppo Archiepiscopus Trevirorum, qui causâ orationis illò venerat, secum duxit in Galliam, cui mansionem dedit postulanti in quadam altissima turri, in civitate Trevirensi apud portam nigram, quæ nunc S. Simeonis nomine vulgariter nuncupatur. In hac turri pro Christi amore inclusus multas hominum sustinuit injurias, plurisque dæmonum tentationes perpressus est. Nam homines meritum illius sanctitatis ignorantes, magum & necromanticum esse conclamabant. Unde quoties fruges, aut tempestate perjerunt, aut sinistra aliquid in civitate contigit, ejus maleficijs & demeritis factum arbitantes, contumelias, & opprobria in illum spumabant. Sæpius etenim furore concitati turrim, in qua manebat, igne supposito incendere tentabant. Huic vulgi opinione in sanctum dæmones causam præbuerunt: qui servum Dei persequentes circa turrim in qua manebat, sæpius noctibus importunè vociferantes, impium, & malefactorem cunctis audientibus inclamabant. Sanctus autem Dei servus consummato præsentis vitæ stadio, feliciter transivit ad Dominum: moxque cœpit infinitis clarere miraculis. Cujus vitam virtutibus plenam Ebervvinus Tholegiæ Abbas descripsit: & statim post mortem (quod paucis contingit) ad instantiam Bopponis Archiepiscopi Romanæ sedis decreto Sanctorum Catalogo inscriptus est. In eo autem loco juxta portam nigram, ubi sanctus Dei Simeon manere consuevit, insignis hodie Canonice Ecclesia fundata cernitur.

S. Simeon  
moritur.

S. Elphegus  
ex Abbate  
Archiepisc.  
martyriza-  
tur.

Claruit his etiam temporibus sanctus Elphegus ex Abbate Monasterij Balnearum in Anglia primum Episcopus Wintoniensis, ac postea Cantuariensis Archiepiscopus: qui quondam splendidissimis natalibus ortus ad litterarum studium positus, lectis & perlectis, quæ ad salutem videbantur necessaria, totum philosophiæ studium convertit ad diligendum Deum. Unde primò construxit in eo loco, qui Balneum dicitur, Cœnobium, in quo congregavit multitudinem Monachorum, quos verbo, & exemplo ad observantiam Regulæ S. Patris Benedicti semper instruebat. Qui tandem Archiepiscopus factus, cum Dani Gentiles Angliam

giam devastarent, & multa Christianorum millia peremissent, novissimè & ipse multis affectus supplicijs ab eis occiditur, & Londoniæ sepelitur.

## MXVI.

Anno Monasterij vacantis xv. in Frisia Theoderico Gandavenfii Comite filio Arnolphi debellante Frisones in vindictam patris sui ab eis occisi, Godfridus Dux Lotharingæ ad eum debellandum ab Imperatore in Frisiam mittitur: & conferto prælio, voce (nescitur unde) emissâ: *fugite fugite*; cunctis fugientibus à paucis perimuntur. Dux autem Godfridus cum damno suorum capitur.

His temporibus Monachi Fuldenfis Cœnobij propter nimiam vitæ dissolutionem in derisum & fabulam omni populo facti sunt. Qui per S. Heinricum sæpius admoniti, ut vitam & mores emendarent in melius, cum non acquiescerent, sciens illos S. Imperator nimiam divitiarum abundantiam factos contumaces: multa bona & possessiones de Monasterio Fuldensi per Ediictum imperiale abstulit: & alijs Monasterijs, ubi regularis vigeat observantia, in jus proprietatis perpetuò concessit.

Monasterium Fulden-  
se spoliatur

Iisdem quoque temporibus Monasterium Fiscannense Ordinis sanctissimi Patris nostri Benedicti per Richardum Normannorum Ducem fundatum est, & multis bonis, ac possessionibus ad sustentationem Monachorum magnificè dotatum; in quo deinceps per successum temporis multi sanctissimi, atque doctissimi viri sub Monastico schemate in summa religione Deo servierunt.

## MXVII.

Anno vacantis Monasterij xvi. Rudolphus Burgundiæ Rex injurijs, & temeritate Burgundionum irritatus, regnum suum sancto Henrico Imperatori tradere deliberat: Quod cum innotuisset Burgundionibus, pœnitentiâ ducti ad veniam ejus redeunt, & se de cætero in omnibus ei parituros fideliter promittunt.

Rudolphus  
Rex Bur-  
gundionū.

Claruit his quoque temporibus Meginfridus Monachus Cœnobij sancti Burckardi Wirzeburgensis, discipulus quondam Arnoldi Hirfau-  
gensis Monachi, de quo supra diximus anno Lupoldi Abbatis primo: vir in divinis scripturis eruditus, & sæcularis Philosophiæ non ignarus, quem sanctus Imperator Henricus propter doctrinam, & vitæ meritum Ecclesiæ Magdeburgensis in Saxonia constituit Archiepiscopum. Qui eandem Ecclesiam strenuè gubernavit annis xxvii. non minus exemplo prædicans, quàm verbo.

Fulbertus etiam Carnotensis Ecclesiæ Præsul doctissimus cum eruditione scripturarum, tum vitæ merito hæc tempora reddidit clariora. Qui pluribus annis ante Pontificatum publicè in scholis docendi munere functus, multos auditores doctissimos habuit. Scripsit in laudes Beatissimæ Dei Genitricis non parvæ eruditionis synthemata. Cantus etiam diversos ad Dei honorem composuit. Epistolas & quæstiones scripturarum multas, & varias absolvit. Mortuus tandem miraculorum exhibitione crebrâ sanctitatem aperuit.

## MXVIII.

Anno Monasterij vacantis xvii. die mensis Novembris xiv. obiit Henricus Episcopus Herbipolensis, frater sancti Heriberti Colonienfis Archiepiscopi, vir magnificus, & sempiternâ memoriâ dignus. Instaurator

Meginhar-  
dus fuit Epi-  
scopus Her-  
bipolensis.



rator & fundator multarum Ecclesiarum: cuius animam regnare cum Christo nullus fidelium dubitabit. De quo dictum est supra anno Conradi Abbatis septimo. Cui in Pontificatu Herbipolensium Francorum successit Meginhardus, & præfuit annis xv. mensibus decem, diebus 22.

Eodem quoque anno Benedictus Papa Romanus cum quibusdam Cardinalibus & Episcopis ad sanctum Henricum Imperatorem venit in Germaniam, & apud Babenberg sanctum cum eo Pascha celebravit. Qui summo apud Imperatorem honore habitus, ac multis ab eo donatus muneribus, Romam peracto negotio suo revertitur. Anno etiam prænotato Hierusalem civitas sancta per Saracenos capitur, & omnia sancta loca in civitate, & extra per infelicissimos homines Machumeticæ stultitiæ fœdantur, & multa hominum Deo rectè credentium millia per eos crudeliter occiduntur. Patriarcha Hierosolymitanus in Babylonem captivus ducitur, & ibidem post multa sævissimæ crudelitatis tormenta ab impijs trucidatur. In ea vastatione crudeli sacrosancta Dominici Sepulchri pretiosissima Ecclesia cum alijs quatuor ferè millibus Deo consecratis templis funditus destructa est; ita ut lapis super lapidem minimè remaneret: & totum regnum illud à Mahumeticis fœdatum est.

Hierusalẽ  
capitur ab  
infidelibus.

His etiam temporibus Ernestus Dux Suevorum in venatione ab Adelberone Comite sagittâ confossus occiditur. Latuerat enim Comes ipse cum suis in nemore, quò Ducem noverat esse venturum: quo veniente de insidijs repentè profiliens in eum hostiliter irruit, & nec promissis, nec precibus ut parceret, flecti potuit. Hujus Ernesti Ducis pater fuit Hermannus Dux ejus nominis secundus, de quo in historijs Alamanorum multa narrantur: Ernestus verò iste duos reliquit filios, Ernestum & Hermannum.

Ernestus  
Dux Suevię  
occiditur.

Claruit his quoque temporibus Berno Abbas Monasterij Augiæ Majoris in Diocesi Constantiensi, quod S. Pyrminius Episcopus Meldensis discipulus S. Mauri fundavit olim tempore Theoderici Regis Francorum circa sexcentiesimum Dominicæ Nativitatis annum: Vir in omni genere scripturarum doctissimus, & Musicus celeberrimæ opinionis, qui anno vacantis Monasterij Hirsaugiensis sexto Abbas ordinatus multis annis strenuè præfuit, & Cœnobium antiquitate jam penè collapsum novis ædificijs in meliorem statum restituit: bonisque per negligentiam antiquorum turpiter distractis, prout potuit, recuperatis, magnam Fratrum multitudinem ad serviendum Deo introduxit: quos vivere secundum Regulam sancti Benedicti non minùs exemplo, quàm verbo docuit. Scripsit etiam non spernendæ lectionis opuscula, de quibus inveniuntur subjecta: ad Piligrinum Coloniensem Archiepiscopum in signe volumen de Musica, liber i. De instrumentis Musicalibus liber i. Ad Arsbonem Archiepiscopum Moguntinum de celebratione Adventus Domini lib. i. De Missæ Officio lib. i. De jejunijs quatuor temporum lib. i. De jejunijs Sabbati lib. i. De mensura monachordi lib. i. Sermones etiam complures ad fratres: alia denique non pauca scripsisse legitur, quæ ad nostræ lectionis notitiam non venerunt.

Berno Ab-  
bas Augiẽ-  
sis Doctõr.

Opuscula  
huius Ber-  
nonis Ab-  
batis.

MXIX.

Anno Monasterij vacantis xviii. Henricus Imperator Nativitatem Domini in Colonia celebrat, ubi S. Heribertum Archiepiscopum, quem olim

olim in extorquendis ab eo Imperialibus insignijs offenderat ( ut supra diximus anno Conradi Abbatis XIII. ) humili satisfactione placat. Cui reconciliatus Pontifex manifestò prædixit, quòd eum amplius in hac vita non esset visurus: quòd verum exitus rei non diu postea probavit.

Eodem anno Wernherus Argentinensis Episcopus multas à Burgundionibus rapinas, incendia, & injurias perpeffus, tandem Suevos contra illos in auxilium conducens ad præliandum cum adversarijs producit exercitum: & inito certamine Præsuli victoria conceditur: Burgundiones autem in fugam convertuntur.

Claruit etiam hisce temporibus sanctus Gerardus ex Monacho nostri Ordinis Cœnobij S. Gregorij in urbe Roma Episcopus Morisenus à Papa Benedicto ad prædicandum Dei verbum noviter conversis in Ungariam missus, vir doctus, & sanctissimæ conversationis, qui posteaquam pluribus annis prædicando multos convertisset ad fidem, ultimò ab impijs martyrizatus transivit ad cœlos.

S. Gerardus  
Episcopus  
& Martyr.

Claruit etiam his ipsis temporibus Eberwinus Abbas ex Scholastico Monasterij S. Maurizij Tholegiensis Ordinis sanctissimi Patris nostri Benedicti, quòd olim in Westrasia construxit. Dagobertus Rex Francorum, sicut ipsi dicunt, qui locum hodie inhabitant: sed ut nos comperimus, fundator ejus extitit Divus Pyrminius Weldensis Episcopus, ut in præcedentibus est dictum: cujus discipulus fuit S. Wandalinus. Alibi reperi S. Columbanum ejusdem Monasterij primum fuisse inceptorem. De hoc Monasterio longè supra fecimus mentionem, anno videlicet primi Abbatis Lutberri secundo: cujus memoratus Abbas Eberwinus vir doctissimus inter alia scripsit jussione Bopponis Archiepiscopi Trevirorum vitam S. Simeonis Monachi lib. I. Gesta quoque ejusdem Bopponis Archiepiscopi lib. I. De jejunijs, & potentia lib. I. Sermones etiam multos, & varios ad fratres.

Wilhelmus etiam Cœnobij Divionensis clarissimus Abbas hac ipsâ tempestate claruit: vir doctus in scripturis divinis, & sæcularium litterarum non ignarus: regularis disciplinæ moderator, & custos religiosissimus: & magnæ sanctitatis homo: qui multis, & in vita, & post mortem coruscant miraculis.

S. Wilhelmus  
Abbas  
Divionensis.

Claruit & Boppo Stabulensis Monasterij Abbas in diœcesi Leodiensi Ordinis nostri: vir his temporibus celeberrimæ opinionis, qui cum eruditione scripturarum, tum sanctitate morum Galliam bono resperfit odore, & monasticam institutionem gloriosè reformavit. Qui multis, & in vita, & post obitum miraculis claruit. Decedens tandem ab hac miseria cœlum beatus petivit: cujus festi memoria celebratur annuè vicesimâ quintâ die mensis Decembris.

Richardus etiam Abbas Virdunensis vir doctrinâ, & sanctitate admirabilis hæc tempora reddidit clariora: qui multis signis, & miraculis clarus vitam Monachorum verbo, & exemplo quàm optimè instituens, ad primævam multos reduxit integritatem; nec solùm claustrales cœlestis vitæ tritico pavit, sed etiam sæcularibus verbum Dei prædicans, multos ad emendatioris vitæ semitas revocavit.

S. Richardus  
Abbas Virdunensis.

MXX.

Anno vacantis Monasterij nono decimo, Erckenbaldus ex Abbate

Y

Fulden-

Arito fit  
Archiepisc.  
Moguntin.

Fuldensis Cœnobij Archiepiscopus Moguntinus moritur, cui Arito, quem alij Erbo, alij verò Erpho nominant, successit: vir in divinis Scripturis multum eruditus, & secularis Philosophiæ non ignarus. Qui inter cetera ingenij sui opuscula scripsit in quindecim Psalmos graduum pulchrum Commentariorum, librum unum. Epistolas etiam plures scripsit ad diversos. Et alia quæ ad notitiam nostræ Lectiōis non venerunt. Ad hunc Archiepiscopum Berno Abbas Augiensis, de quo paulò ante diximus, librum de Adventu Domini edidit. Eodem anno moritur sanctus Heribertus ex comitibus de Rottenburg in Francia orientali juxta Tuberam, Archiepiscopus Colonienſis frater B. Henrici Herbipolensis Episcopi, vir per omnia Christianissimus, & in Monasterio Tuitiensi, quod ipse in opposito urbis Colonienſis juxta Rhenum de suo construxerat, sepelitur. Qui mox infinitis cœpit clarere miraculis: unde & sanctorum inscribi Catalogo meruit. Ad cujus tumbam usque in præsentem diem miracula fiunt. Huic sanctissimo Pontifici in Archiepiscopatu successit Piligrinus nepos ejus, Abbas Monasterij sancti Burckardi Herbipolensis, & præfuit annis ferme quindecim: vir magnæ prudentiæ, & in disponendis, ordinandisque negotijs Ecclesiasticis industriæ singularis.

Guido Aretinus  
Moretinus  
Monachus,  
&  
Musicus  
maximus.

Claruit his etiam temporibus Guido Aretinus Monachus Cœnobij Crucis sancti Leufredi postea, ut legitur Abbas, vir in omni genere scripturarum doctissimus, Dialecticus, Rhetor, & Musicus omnium suo tempore celeberrimus: in hoc etiam præferendus ceteris, quòd ignotos cantus pueri, & puellæ per ejus regulam in manu facilius jam discant per se, quam antea per vocem Magistri, vel cujuscunque usum instrumenti. Inter cetera ingenij sui opuscula scripsit de Musica institutione libros duos. Contra Berengarium Turonensem de Corpore, & Sanguine Domine libri. Et quædam alia, quæ ad manus meas minimè venerunt.

MXXI.

Ecclesia  
mōtis Mo-  
nachorum  
dedicatur.

Anno Monasterij vacantis. xx. Eberhardus primus Episcopus Ecclesiæ Babenbergensis Monasterium Ordinis nostri in monte Monachorum juxta civitatem per Henricum Imperatorem, & S. Cunegundem de fundamentis constructum in honorem S. Michaelis, & omnium celestium Spirituum cum summa devotione consecravit. Hoc ipso quoque anno sanctum obiisse Imperatorem quidam historiographi scribunt. Alij verò in biennium ejus mortem distulerunt, quorum diversitatem Lector otiosus facilè poterit judicare. Nos enim potiores secuti mortem ejus biennio sequenti descripsimus.

Benedictus  
Papa VIII.  
moritur.

Anno præscripto Benedictus Papa VIII. moritur, & Romæ in Basilica S. Petri Apostolorum Principis sepelitur. De quo Petrus Damiani scribit, quòd mortuus quâdam vice in nemore visus sit à quodam Episcopo in vita sibi familiari equo insedisse nigro: qui ab inspectante rogatus, cur nigro veheretur caballo, respondisse. *Hec quantum torquor.* Quibus dictis Episcopum Rogasse ut pecunias, quas ipse occultaverat, acciperet, & suo nomine pauperibus erogaret. Nam quæ prius nomine Eleemofinarum datæ essent, nihil sibi profuisse, propterea quòd injustè fuerint conquisitæ. Fecit Episcopus quod defunctus petivit, & postea dimisso Episcopatu vitam Monasticam assumpsit. Huic Benedicto in summo Pontificatu Joannes xx. succedens præfuit annis novem, & multas à Romanis persecutiones sustinuit.

His

His temporibus Brantho ex Abbate Monasterij Fuldenfis. de quo supra dictum est, anno Conradi Abbatis x. Halberstatensis in Saxonia Episcopus, vir potens in opere, & sermone, vigilans super gregem suum more boni pastoris, summum pro ampliacione divini cultus in regiminis sui tempore studium impendit. Unde in civitate Halberstatensi sub honore S. Joannis Baptistae Congregationem instituit, quibus vitae praesentis necessaria providit. Aliam simili devotione Ecclesiam sub honore S. Bonifacii Martyris in loco, qui dicitur Boslevem, instituit, in quam pari modo Canonicos locavit: veteres quoque restauravit Ecclesias, & multa bona fecit.

MXXVII.

Anno Monasterij vacantis xxi. Henricus Imperator exercitum contra Graecos, & Saracenos magnum duxit in Apuliam, expulsisque inde profanis. Ducem Imperatoris Constantinopolitani Saracenis faventem bello aggreditur: & multis Graecorum occisis reliquos in fugam convertit. Inde procedens Trojam novam urbem, ubi Hannibal sua quondam tentoria fixit, obsidione vallans potenter obtinuit. Urbe autem post 4. menses obsidionis captâ, pestilentia gravis in vastit exercitum: qua factum est, ut Imperator dimittat Italiam ad Germaniam maturaret regressum: qui novit omnia Deus, cur non vellet apud Italos mori famulum suum, sine dubio scivit.

Clarius his temporibus S. Gothardus ex Monacho nostri Ordinis Episcopus urbis Hildenshemensis in Saxonia, vir sanctissimae conversationis, qui multis, in vita, & post mortem coruscavit miraculis. Hic primum fuit Abbas Monasterij Altahensis, quod S. Pyrminius Episcopus Meldensis olim fundavit, in Bavaria: deinde jussione S. Imperatoris Henrici Abbatiam Hirsfeldensem, ad instantiam Willegisi Archiepiscopi Moguntini regendam invitatus suscepit, & pari commissione Cœnobium Tegerensem habuit commendatum; sed utrumque postea resignavit: Hirsfeld Arnulpho ibidem Praeposito suo, & Tegerense Bernhardo primicerio suo, ipseque ad Alah reversus est; nec multo post promotione Imperatoris Henrici, electione tam Cleri, quam populi Episcopus Hildenshemensis Ecclesiae factus est. Qui tandem plenus sanctitate, & operibus bonis migravit ad Dominum, sepultus in Monasterio S. Bartholomaei Apostoli, quod ipse prope Hildensheim de novo construxerat. Annis xvi. in Episcopatu praefuit: cujus dies festus celebratur annue, quintâ die mensis Maij.

S. Gothard.  
ex Abbate  
Episcopus.

His temporibus praenominatus Episcopus Hildenshem. S. Gothardus Cœnobium Monachorum nostri Ordinis juxta moenia praefata civitatis fundavit in honorem D. Bartholomaei Apostoli, quod praedixi, & possessionibus ad sustentationem servorum Dei sufficienter dotavit, in quo mortuus sepulturam accepit, unde Bartholomaei nomine amisso nunc ad S. Gothardum vocatur.

Cœnobium  
S. Gothard.  
fundatur.

His etiam temporibus Boppo Trevirorum Archiepiscopus Ludolphi Marchionis Austriae filius, qui S. Simonem Monachum de partibus transmarinis, ut supra diximus, Treverim adduxit, ejusque Canonizationem à Benedicto Papa viii. impetravit, divino attactus spiritu cum quibusdam Clericis, & Monachis in Daniam proficiscitur: & Danos eatenus idololatrias continuâ praedicatione ad fidem Christi convertens merito Danorum Apost. habebatur.

Y 2

MXXIII.

MXXIII.

Concilium  
Provincia-  
le celebra-  
tur in Sel-  
genstatt.

Anno vacantis Monasterij *xxii*. Indiēt. Roman. vi. die quoque mensis Augusti sexto, Aribio Moguntinae Sedis Archiepiscopus Synodum provincialem apud Selgenstatt in Monasterio SS. Mart. Marcellini, & Petri celebravit, in quo Episcopi & Abbates subscripti convenerunt. Aribio ipse Archiepiscopus consilio praesidens. Burckardus ex Monacho Episcopus Herbipolensis. Bruno frater Imperatoris Episcopus Augustensis. Eberhardus primus Episcopus Babenbergensis, Waltherus Episcopus Spirensis, Gothardus Episcopus Hildenshemensis. Richardus Abbas Fuldensis. Arnolphus Abbas Aichfeldensis. Reginboldus Abbas Laurishem. Hericho Abbas S. Maximini Treverensis. Ebervinus Abbas Tholegiensis. Henricus Abbas S. Burckardi Herbipolensis. Sificho Abbas Schuchterensis. Gerbertus Abbas S. Albani Moguntinensis. Adelbertus Abbas Clingenmonasteriensis. Rudolphus Abbas Bliedenstarensis, & alij ex ordine Clericorum quam plurimi, in qua Synodo multa discretione & sapientia patrum utiliter constituta sunt plurima ad utilitatem Ecclesiae communem: quae in actis ejusdem sacri Concilij diligentissime conscripta habentur. Eodem anno Adelbero Trajectensis Ecclesiae Scholaasticus vir doctus in omni genere scripturarum Chronicon suum de Origine civitatis, successione, ac gestis Pontificum Trajectensium complensterminavit: cetera vero, siqua scripsit, ad notitiam nostrae lectionis non venerunt.

S. Henric.  
Imperator  
obijt.

Anno etiam praenotato sanctus Henricus Imperator gloriosissimus post multa feliciter gesta tertio decimo die mensis Julij moritur: & in Ecclesia Cathedrali Bambergensi, quam ipse fundaverat sepelitur. Cujus vitam Adelboldus Trajectensis Episcopus, ut supra diximus, luculento scripsit eloquio. Qui mox infinitis coepit coruscare miraculis: quorum veritate comperta Eugenius Papa tertius post annos ferme centum viginti quatuor miraculis non cessantibus eum Sanctorum catalogo inscripsit. Cujus festum annue solemniter colitur.

Claruit his ferme temporibus Ludovicus ex Monacho Coenobij Cassinensis Episcopus Marianensis, & sacro sanctae Romanae Ecclesiae tituli sanctae Ecclesiae presbyter Cardinalis, vir tam in divinis scripturis multum eruditus, & mundanae Philosophiae non ignarus: qui propter ingenij sui dexteritatem vitaeque sanctimoniam apud Romanos suo tempore magno in pretio fuit.

MXXIV.

Conradus  
secundo fit  
Imperator.

Anno vacantis Monasterij *xxiii*. Conradus Francorum Orientalium Dux, sed Regno ante rebellis favore Aribonis Archiepiscopi, & Eberhardi Babenbergensis Episcopi Principum electione Imperator designatus est, & imperavit annis quindecim. Henrico etenim super lectum aegritudinis jam morituro decumbente, qui aderant principes, quem successorem sibi consuleret eligendum, sciscitabantur. Qui Conradum ipsum designans omnibus praetulit; quippe qui nullius unquam servituti se submisit, regioque genere ortum, & egregiae libertatis virum. Hic vero Conradus Imperator ejus nominis secundus uxorem habuit Gisfilam Henrici Imperatoris defuncti neptem, Brunonisque Saxonum Ducis viduam relictam; de qua genuit Henricum Regem tertium, qui patri in imperio successit: & Cunegundem filiam, quae jam nubilis obijt.

&amp; in

& in Lyntburgenſi Monafterio ſepulta fuit. Duxerat autem Giſilam Brunonis viduam Imperatore Heinrico renitente, & propterea quamdiu Imperator vixit, ejus gratiam Conradus non habuit: & nihilominus tamen in mortis eum articulo ſucceſſorem ſibi deſignavit. Iſta verò Giſila primò nupſerat Arnolpho Duci Suevorum, ex quo peperit filios duos Erneſtum videlicet Ducem, & Hermannum. Quo mortuo nupſit Brunoni Duci, ut diximus, Saxoniae. Illo etiam brevi defuncto accepit iſtum Conradum poſtea Imperatorem, de quo loquimur. Erat autem iſte Conradus in armis ſtrenuus, conſilio providus, Juriscivilis peritus, ſapientiam cautus, & Chriſtianam Religionem devotus. Eodem anno mortuus eſt Adelboldus Trajeſtenſis Epiſcopus quinto Calendas Decembris anno Pontificatus ſui octavo decimo, vir moribus, & eruditione illuſtriſſimus: qui vitam ſancti Heinrici Imperatoris cum multis alijs deſcripſit, quem admodum ſuperius dictum eſt.

Giſila Imperatrix  
Conradi II.  
Uxor.

XXXV.

Anno Monafterij vacantis xxiv. magna quorundam Principum diſſenſio Conradum Regem graviter offendiſt, quae brevi tamen tempore divino munere ſopita fuit. Cuno, qui & Conradus Bavariae Dux magnus, & potentiffimus moleſtè ferens ſe neglecto Conradum patruelem ſuum ad Imperium delectum, jura neceſſitatis pratergredens, nova in illum quamvis fruſtra moliebatur. Hic Heinrico Imperatore mortuo interrogatus à Principibus, quem ad Imperium conſuleret eligendum, ſuperbiã tumens, & in ſua aſtimatione de regno ſecurus, quaſi deridendo patruelem reſpondit: *Quis meo Nepote melior, Duce Conrado?* Nihil minùs, quam electionem ejus fore poſſibilem cogitans, utpote qui Heinrico ſimul, & Imperio contumax, & rebellis extitit. Electo tandem Conrado ſtatim Cuno Dux primus fuit ex omnibus Principibus, qui electioni ejus contradixit, ſed Deo ſic ordinante nihil contra eum attentavit. Anno prænato, Rupertus Rex Gallorum ſive Francorum Occidentaliũ, de quo ſuprà diximus, anno Conradi Abbatis ſeptimo, jam ſenio conſectus, & totus Deo deditus, ne propter negotia regni plurima penitens à ſua devotione cogereſt recedere, Heinricum ſuum filium regni conſortem aſſumit, & cum eo regnans ſex annis ſupervixit.

Cuno Dux  
Bavariae  
potentiſſi-  
mus.

Rex Gallorum  
cum  
Filio.

XXXVI.

Anno Monafterij vacantis xxv. Conradus II. cum magno exercitu ſuorum in Italiam proficiſcitur, & à Romano Pontifice Joanne viceſimo Romae in Imperatorem ſolemniter cum magna pompa, & honore coronatur. Qui factus Imperator conſilio Brunonis Epiſcopi Auguſtensis fratris Heinrici Imperatoris, qui ſemper, ut ſuprà dictum eſt, felicibus ejus invidebat actibus, Bambergensem Epiſcopatum meditabatur deſtruire, quia idem Bruno Epiſcopus promiſit Reginae Giſilae omnia praedia ad ſe hereditario jure pertinentia filio ejus Heinrico contradere. Locus igitur, & tempus conventui ſtatuitur, ubi ad effectum res ipſa perducatur. Nocte verò, qua diem conveniendi ſtatutam praecellit, Eberhardus Epiſcopus Babenbergensis clam ad tentorium dicti Brunonis acceſſit, lectoq; ejus aſſidens, multa in contrarium monendo, obſecrando, fratrisque memoriam animo ejus inculcando, cum eodem ſollicitus egrit. Qui ubi jam multã noctis horã tranſactã receſſerat, & Brunonem Epiſcopum pro-

auditis ſollicitum ſomnus oppreſſerat. viſus eſt ei frater aſtare defunctus, facie ſquallidus, & barbâ ex una parte turpiter depilatus. Cui ſuper hac re ſtupido. ac miranti, interrogantiſque, quis tantæ homo temeritatis fuerit, qui talem Imperatori contumeliam inferre præſumpſiſſet? ſanctus Imperator reſpondit: *Tu hæc feciſti, qui me, & Sanctos Dei, quos rebus à DEO mihi conceſſis ſpoliare diſpoſuiſti. Cave jam deinceps frater ab hac temeritate tua, ne gravi percuffus animadverſione diſtricti Judicis pœnam luas terribilem, quia horrendum eſt DEI iudicium.* Moxque viſio diſparuit, & expectatus de ſomno Epifcopus valde perterritus fuit. Manè autem factò, cum diu expectatus ad Conventum Procerum non veniret, Regina pro filio ſollicita miſſis nuntijs obnixè rogavit, ut adveniens promiſſa pridem perficeret; ille verò tantâ ſe infirmitate gravatum aſſeruit, ut neque de lecto ſurgere, neque pedem ullatenus poſſet movere. Cùmque rogaretur, ut ſe in lecto ad Conventum portare pateretur, quo vel ſic ejus perficeretur promiſſio, non acquievit: ſed palàm ſe in Deum, & Sanctos ejus graviter peccâſſe liberâ voce proclamavit; & ſic illa pravorum conſpirantiû temeritas illuſa conticuit, & fundatio permanſit.

S. Henricus  
fratri ap-  
paruit.

Henricus  
ſic Rex III.

Anno prænotato, Conradus Imperator conſenſu Principum Henricum filium ſuum Regem conſtituit, cui Cunegundem filiam Regis Danorum Sponſam matrimonialiter copulavit. Quæ cum aliquamdiu cum eo manſiſſet, & objectum adulterij crimen duello pueruli parviſſimi contra falſum delatorem magnum hominem publicè diluiſſet, ad ſuos unde venerat, redijt: & neque minis, neque precibus unquam induci potuit, ut cum Sponſo maneret diutiùs, aut in ejus matrimonium conſentiret.

Imperator  
Exercitum  
movit in  
Poloniam.

His quoque temporibus in principio Regni Conradi II. Imp. Dux Polonorum Boliflaus, quem S. Henricus noviter imperio compulſit eſſe ſubjectum, ſe ipſum Regem conſtituere voluit, ſed morte præventus, hanc ſuam cogitationem non implevit, cujus filius Miſicho patri mortuo in Ducatu Polonia ſuccedens, arrogantiam plenus fratrem ſuum Ottonem de Polonia expulſit, & Regem ſe facere, atque penitus ab Imperio abalienare patris imitatione cogitavit. Quod cum Imperatori Conrado innotuiſſet per Ottonem, qui ad eum confugerat, cum magno exercitu Poloniam ingreditur; cujus adventu Dux Miſicho perterritus, cum tantâ multitudini non poſſet reſiſtere, fugit ad Udalricum Ducem Bohemie, qui & ipſe tunc temporis hoſtis, & rebellis erat imperio, quem Bohemorum Dux ſe traditurum Imperatori non requiſitus ultro pollicitus eſt, ſperans per hoc ad ejus gratiam poſſe pertingere. Sed Imperator Conradus hanc ejus perfidiam deteſtatus, quidquid pollicebatur, contempſit. Tandem Miſicho gratiam Imperatoris poſtulans obtinuit; Ducatum ab eo Polonorum nomine imperij in feudum accepit, ſequè cum univerſa gente ſua imperio ſubmiſit, & coronam, quam pater ejus fieri fecerat, ad manus ejus reſignavit.

MXXVII.

Año Monafterij vacantis xxvi. Bruno Epifcop. Auguſtenſis, & Welſo Comes de Scheverren ſubortâ inter eos gravi diſſenſione prædas, & incendia inter ſe mutuò hoſtiliter agunt. Erneſtus Dux Suevorum privignus Conradi Imperatoris, Giſilæ Reginae ex priore marito filius, & Welſo Comes

Erneſtus  
Dux Sue-  
vorum.

Comes supra dictus Imperatori rebellare statuunt, praedas contra eum facientes, & spolia.

Claruit hisce temporibus in Anglia Egelvotus Monachus nostri Ordinis, & postea Cantuariensis Episcopus, vir in divinis scripturis eruditus, & saecularium litterarum non ignarus, vita, & conversatione sanctissimus, Advocatus pauperum pientissimus, cujus hortatu Cynito Rex Angliae multas faciebat elemosynas, praesertim ad Ecclesiam Carnotensem, cui tunc praerat Fulbertus Praesul, doctus, atque sanctissimus; cujus supra fecimus mentionem, anno vacantis Monasterij sexto decimo. Scripsit autem sanctus iste Archiepiscopus Egelvotus inter caetera ingenij sui opuscula de laudibus Deiparae Mariae semper Virginis Opus pulcherrimum, & quasdam non inelegantes Epistolas.

Claruit & Adelmanus ex Clerico Leodiensi, Episcopus Brixienfis in Longobardia sub Archiepiscopatu Mediolanensi, Fulberti Carnotensis Episcopi quondam Auditor, atque discipulus, vir in omni varietate scripturarum doctissimus, metro exercitatus, & prosa, qui scripsit ad Berengarium Turonensem quondam apud Fulbertum Condiscipulum suum tunc errare, & perversè dogmatizare incipientem, valde prolixè, & amicè illum corripiens, de corpore Domini librum unum. Caetera, quae scripsit, ad notitiam nostrae lectionis udhuc non venerunt.

Adelmanus Episcopus Brixienfis.

MXCVIII.

Anno Monasterij vacantis xxvii. Indictione Romanorum undecimâ, quinta die Mensis Januarij, obiit Lutgerus Monachus, & Scholasticus Cœnobij sancti Michaelis Luneburgensis in Saxonia, Ordinis Divi Patris nostri Benedicti, de quo dictum est anno Monasterij Hirsaugiensis vacantis tercio, qui scripsit inter alia ingenij sui opuscula: in Isaiam Prophetam. In Cantica Canticorum. In Proverbia Salomonis. In Evangelium Matthaei, & alia plura, quae nos latent.

Lutgerus Monachus Luneburgensis.

Anno pranotato, Ernestus Dux Suevorum filius Gisilae Imperatricis, & Welfo Comes supra dicti post longas dissensiones, & plurima damna, quae praedando, & incendendo pauperum domos, & villas Imperio quantum praevulerant, intulissent, monitione tandem, & interventu Gisilae Imperatricis in deditionem Conradi venientes admissi sunt.

MXCIX.

Anno Monasterij vacantis xxviii. Bruno Augustensis Episcopus, frater sancti Heinrici Imperatoris obiit, qui, ut supra dictum est, sancto fratri suo multas quondam irrogavit injurias, sed post mortem ejus semel in visione correptus animum à malè coeptis revocavit, & gesta jam fratris defuncti non solum non improbavit amplius, sed quantum potuit viribus totis defendere, & manu tenere usque ad mortem studuit.

Bruno Augustensis Episcopus moritur.

Claruit his temporibus Didacus ex Monacho nostri Ordinis Cœnobij, ut ferunt, Corbejenfis in Saxonia post Gaudentium fratrem sancti Adalberti Martyris Episcopus Pragensis in Bohemia, eo tempore sub Metropolitano Ecclesiae Moguntinae: vir in divinis scripturis doctus, & praedicator inter multos praecellenter egregius, qui verbo, & exemplo multos ad viam justitiae, & veritatis erudiens, commissum sibi gregem strenuè gubernavit.

MXXX.



MXXX.

Anno Monasterij vacantis xxix. Rupertus Gallorum Rex piſſimus, atque doctiſſimus non ſine opinione ſanctitatis obiit, de cujus ingenij vigore, ſcriptis, & Chriſtianiſſima converſatione latiùs dictum eſt: anno Conradi Abbatis ſeptimo: cui Heinricus filius in regno paterno ſucceſſit, & ſuper Gallos xxx. annis regnavit. Contra hunc Heinricum mater ejus proprio nomine Conſtantia, cum alijs certis regni proceribus conſpiravit. Maluiſſet enim fratrem ſuum Rupertum Ducem regno præſidere, quàm filium. Heinricus autem prævaluit, & omnes ſibi adverſantes in brevi tempore ſuperavit. Eodem anno Itali conjuratione factâ contra Imperatorem Conradum, Stephanum Pannoniæ Regem vocant in auxilium. Qui precibus eorum conſentiens, non parvum ſuorum exercitum in Lombardiam deſtinavit. Quod cum Imperatori Conrado fuiſſet nunciatum, collectis copijs Ungariam ingreditur, & omnia igne devaſtans, & ferro, contumeliam ſibi factam acerrimè vindicavit. Stephanus autem Rex tantis ſe copijs Conradi videns haud poſſe reſiſtere, pacem, & amicitiam Imperatoris petijt: quàm datis obſidibus, & juramento impetravit. Interea verò quòd Imperator Conradus cum exercitu morabatur in Ungaria, Erneſtus Dux Suevorum privignus ejus, Welſo Comes, Wernherus comes, & quidam alij denuo conjurantes contra Imperium, & Conradum, gravem in regno tumultum ſuſcitârunt. Qui cum rapinas & incendia more ſuo peragerent, indignati fidem Imperatori ſervantes contra eos procedunt ad prælium: in quo conſertis manibus Dux Erneſtus xvii. die menſis Auguſti occiditur: Comes Wernherus cum multis alijs in eodem certamine peremptus occubuit. Conrado Imperator in Alemanniam reverſus de Ungaria, cum omnia reperit turbationibus plena, citò pacem, & concordiam reformare ſtudit: & Ducatum Suevorum poſtulante Reginâ Hermannò privigno ſuo fratre Erneſti commendavit.

Imperator  
devaſtat  
Ungariam.

Erneſtus  
Dux Sue-  
vorum oc-  
ciditur.

MXXXI.

Anno vacantis Monasterij xxx. mortuus eſt Waltherus Eccleſiæ Spireniſis xxii. Epicoſopus, qui multa Eccleſiæ ſuæ prædia, & privilegia impetravit ab Imperatoribus S. Heinrico, & Conrado ſecundo. Huic in Epicoſopatu Nemeteniſi ſucceſſit Regingerus, & parvo tempore præſuiſſe legitur, menſibus videlicet tantùm duobus. Regingero autem poſt menſes duos mortuo Reginbaldus in Epicoſopatu Nemeteniſi populi ſimul & Cleri conſenſu ſucceſſit, & Præſuit annis x. & aliquot diebus, vir magnificus amator Cleri, & Doctòr populi multùm egregius, qui multa bona fecit Eccleſiæ ſuæ: ſicuti patet in viginti quatuor verſibus, quos à ſe compoſitos coronæ inſcripſit. Ejus tempore Conradus Imperator ſecundus majorem Eccleſiam Beatæ Mariæ ſemper Virginis Spiræ, ſicut dicemus, novam fundare cœpit.

S. Bardo fit  
Archiepiſc  
Moguntin.

Anno prænotato Aribo Mnguntinæ ſedis Archiepiſcopus obiit, vir doctus, nec minus vitæ merito venerandus: cui ſanctus Bardo Monachus noſtri Ordinis, & Abbas in Archiepiſcopatu ſuccedens, præſuit annis xx. vir doctus in Scripturis ſanctis, & morum religione multùm illuſtris, ac venerabilis. De cujus Abbatia, unde fuerat in Pontificem aſſumptus, certam hac vice non poſſumus dare ſententiam, propter multiplicem ſcriptorum diverſitatem, quorum alij aſſerunt fuiſſe Fuldenſem poſt

post Richardum: alij Hirsfeldensem post Arnolphum: & alij Augien-  
sem post Bernonem. Major tamen pars Fuldensis Abbatem illum fuis-  
se post Richardum confirmant.

His ferme temporibus Conradi Imperatoris celebratum fuit Con-  
cilium Episcoporum & Abbatum ejus mandato generali apud villam  
Triburiensem, in quo multa fuerunt constituta, quorum aliqua novi-  
tates quasdam introduxerunt multorum animos turbantes.

Synodus  
Triburien-  
sis.

MXXXII.

Anno Monasterij vacantis xxxi. Rudolphus Burgundionum Rex,  
qui avunculus erat Gisilae Imperatricis, jam moriturus Heinrico filio  
Conradi Imperatoris nepoti suo diadema regni Burgundiae misit. & eum  
Regem super Burgundiones Testamenti vigore constituit. Quod agre  
ferens Otto Comes Parisiensis, cum ad se regnum illud hereditario per-  
tinere jure crederet, magnum paravit exercitum, & Henricum praeve-  
niens violenter occupat regnum. Quae temeritas cum innotuisset Con-  
rado Imperatori, Burgundiam cum exercitu potenter intravit, & re-  
gnum illud sibi totum subdidit: Ottonemque, & omnes terrae illius  
Principes in deditionem accepit, extinctoque regio titulo Burgundiam  
in provinciam redegit: cui deinceps non Reges, sed Duces imperij feu-  
dales nomine praefecti sunt.

Rudolphus  
Rex Bur-  
gundionum  
ultimus.

Eodem anno mortuus est Joannes Papa xx. cui Benedictus ejus no-  
minis ix. successit: & praefuit annis xiii. mensibus iii. quem Romani tan-  
quam ignavum, & nullius pretij virum dejecerunt: substituentes ei Joan-  
nem Sabinensem Episcopum, quem Sylvestrum iii. appellarunt. Quo etiam  
post xlix. dies pulso, Benedictus ad suum Pontificatum revocatus est.

Claruit his temporibus Campanus Philosophus natione Italus, pa-  
triam Lombardus: in Mathematica & Astronomia eo tempore summus,  
qui scripsit de computo Ecclesiastico insigne volumen. De compositio-  
ne quadrantis librum. De Calendario similiter unum librum non sper-  
nendum. In Astronomia etiam complura: & alia diversa scripsisse di-  
citur, quae ad notitiam nostrae lectionis adhuc minimè venerunt.

Campanus  
Astronom.

MXXXIII.

Anno Monasterij vacantis xxxii. Meginhardus Episcopus Herbi-  
polensis moritur xxi. die mensis Septembris: cui Bruno vir sanctissimus  
in Pontificatu Wirzburgenfis Ecclesiae succedens praefuit annis xi. mense  
uno, diebus xiv. vir per omnia Deo & hominibus justus, doctus & Chri-  
stianae Religionis cultor, & propagator integerrimus: qui cum in divinis  
scripturis studiosus esset, & multum eruditus, inter alia scripsit, & com-  
portavit super toto Psalterio Commentariorum opus insigne: cui praefationem,  
& pulchras difficultium quaestionum declarationes praemisit.  
Si quid amplius in scripturis edidit, ad notitiam nostrae lectionis non per-  
venit. Sanctus hic Bruno Imperatori familiaris, & multum charus ex-  
stitit: cujus ut legitur, patruelis fuit. Episcopus autem factus in omni san-  
ctitate & justitia vivere omni tempore diligentissimè studuit, & omne  
bonum, quod verbo docuit, prius opere demonstravit. Ecclesiam majore  
S. Kyliani Martyris in civitate nimiam vetustate ruinofam, ac more  
priscorum simplicem à fundamentis novam construxit: & omne patri-  
monium suum, quod in Saxonia habuit, unde nationis fuit, ad structuram  
& ornatum ejusdem Ecclesiae impendit.

Eccel. Her-  
bipolensis  
major fun-  
data.

Z

Anno

Monasteri-  
in Lynt-  
purg fug-  
datur.

Anno Domini prænotato Julij mensis die XII. Conradus Imperator mane horâ quartâ primum lapidem in monte Lympurg pro Monasterio nostri Ordinis construendo posuit: quod per se inchoans, per filium in XII. annis feliciter perfecit. Construxit autem insignem valde Ecclesiam, quam in honorem S. Dei genitricis Mariæ, ac vivificæ crucis voluit consecrari. Locus hujus Monasterij Lyntpurgensis antea fuit castrum, quod ipse Conradus jure hereditario possidebat, tribus à Wormatia, & totidem à Spira distans milliariis. Cujus Ecclesia magna fuit atque pulcherrima, pedes in longitudine excedens quinquaginta & ducentos, in latitudine verò centum quadraginta. In qua fuerunt Altaria viginti: & reverà non memini me nostri Ordinis Ecclesiam vidisse majorem ac pulchriorem. Columnis ex solido lapide ab introitu, usque ad chorum viginti magnis fuit subnixa: quarum unaquæque in longitudine pedes habebat XX. & in circumferentia latitudinis cubitos geometrales binos ferme continebat. Erectæ stabant super bases magnas & quadratas, capitella similis formæ & magnitudinis habentes, super quibus muri ab utraque parte in modum semicirculi usque ad tectum extendebantur. Consummato tandem Monasterio cum Ecclesia & cunctis mansionibus ad habitandum necessarijs, Monachis & Abbate sub Regula S. Benedicti Deo militantibus traditur: & multis prædijs, redditibus ac proventibus tam à Conrado Imperatore, quàm ab Heinricho tertio ejus filio pro dote sublimatur.

Año 1470.  
Lyntpurg  
destruitur.

Stetit hoc insigne Cœnobium ab hinc annis 470. & multi sanctissimi viri per successum temporis in eo claruerunt. Tandem evolutis annorum circulis, quos diximus, nostris, pro dolor! diebus, anno videlicet Dominicæ Nativitatis, 1504. bello Imperij contra Philippum Bavaria Ducem Rhenique Palatinum Comitem, ac Principem Electorem nimis crudeliter sæviente, datam sibi occasionem gaudentes æmuli Monachorum Christianæ Religionis desertores inimici Dei, quidam latrunculi servitores conductij comitis Emichonis ex Lynigen de Duroburgio castello vicino, cum furore & impetu exeuntes tricesimâ die mensis Augusti, Monasterium cum Ecclesia & universis ædificijs igne supposito incendunt, ac funditus destruxerunt, ut suo tempore, & loco plenius dicetur.

Major Ec-  
clesia Spi-  
rensis fun-  
datur.

Eodem die Conradus Imperator primario lapide in monte Lyntpurgensi mane posito, festinanter ad civitatem Neometensem proficiscitur: & priore Ecclesiâ cathedrali prius depositâ, pro nova construenda Lapidem similiter primum posuit: quam perfectam, in honorem Beatiss. Dei Genitricis ac D. Papæ, & Martyris Stephani prioris patroni consecrari mandavit: verùm præventus morte neutram complere Ecclesiam potuit, quas tamen ipso præcipiente filius ejus Heinrichus tertius magnificè consummavit. Multa uterque ad hanc Neometensem Ecclesiam beneficia contulit, eamq; in sepulturam Regum Romanorum uterq; ordinavit.

Ecclesia S.  
Guidonis  
fundatur.

Item eodem anno & die, quibus fundamentum Conradus Ecclesiarum in monte Lyntpurg, & in Spira majoris locaverat, lapidem primarium similiter posuit tertium, ad Ecclesiam S. Joannis Evang. in urbe Neometensi prædictâ, quæ hodie S. Guidonis appellatur. Miranda & sempiternis celebranda laudibus in Deum devotio Conradi Cæsaris, qui uno die trium insignium Ecclesiarum fundamenta jejunos posuit, quas  
maxi-

maximis praedijs, & possessionibus ad sustentationem servientium Domino, in prima Monachorum, in 2. & 3. Canonicorum magnifice dotata. Idcirco memoria ejus in Benedictione est, & praemio in caelo donatur cum omnibus sanctis perpetuo coronatus.

*MXXXIV.*

Anno Monasterij vacantis xxxiii. Conradus Imperator expeditionem fecit contra Ottonem, ut supra diximus, comitem Galliae Celticae in Burgundiam, & in manu valida eam Imperio subjecit, una cum omnibus ad Regnum Burgundionum pertinentibus, extinctoque regio titulo terram in provinciam commutans, Ducem ei praeposuit. Inde rebus in Germania & Burgundia ex voto compositis, cum magnis copijs in Lombardiam profectus est, & bellum indixit Mediolanensibus, qui conspuratione facta mandatis ejus obedire contempserant. Territi omnes, praeter Mediolanenses, Imperatoris adventu, ultro sese in ejus deditioem tradiderunt; unde Mediolanum obsidione vallavit, quam se penitus desolaturum comminatus fuerat, propter impiam civitatis conspurationem. Qui cum in die S. Pentecostes S. Brunone Herbipolensis Ecclesiae Pontifice, in quadam capella juxta moenia civitatis celebrante, Missam suo more devotus audiret, subito contigit horrendos tonitruum perfringere mugitus, tantisque fulgurum coruscationes ingruere, ut conturbatis omnibus, aliqui nimia turbatione agitati mente excederent, nonnulli & spiritum exhalarent. Interea Bruno Episcopus beatum Ambrosium vidisse comminantem Imperatori mortis periculum legitur, nisi a Mediolani excidio, quod mente gerebat, desisteret. Itaque Imperator Brunonis consilio acquiescens, pacem cum Mediolanensibus fecit; Principes tum factionis aliquos fecit occidi, & reliquos in exilium relegari: inter quos Archiepiscopum, conspurationis reum, apud Aquilejam relegavit in exilium; qui tamen postea sine Imperatoris consensu clam aufugit, & denuo conspurationem fecit. Imperator a Mediolano discedens, Cremonam profectus est; cui in medio ferme itineris Benedictus Papa nonus obviam venit; quem cum multo honore dimittens, ipse propter calorem aetatis in montana secessit.

Imperator capit Burgundiam.

Mediolanum obsidione cingitur.

Interea Otto Comes Celticus juramenti contemptor, & violator factus, Imperatori denuo rebellare statuens, exercitum ducit in Burgundiam; cui milites ad praesidium regionis ab Imperatore positi, cum caeteris fidelitatem, quam juraverant, servantibus, occurrentes viriliter procedunt ad praelium, & facta congressione, ipse Otto Comes occiditur; cujus vexillum in signum victoriae statim ad Imperatorem destinatur. Et sic Burgundia legibus obedire coacta fuit imperialibus.

Otto Comes Celticus perimitur.

*MXXXV.*

Anno Monasterij vacantis xxxiv. Pagani, qui dicebantur Lintici, Saxonibus multum infesti cum multitudine suorum fines Saxoniae aggressi, castellum, quod Wirbina vocatur, capiunt: & multa Christianorum millia occidunt: alios autem captivos abducunt. Audiens hanc fidelium cladem Christianissimus Imperator Conradus magnum suorum exercitum congregans, contra gentiles ipsos properat: & aggressionem facta Domino largiente victor extitit: & quia crudele videbatur omnes perdere, quam vis essent eo tempore infideles, sibi & sacro Imperio

Monachi  
Scoti in Co-  
lonia fue-  
runt.

tributarios fecit. Existimatio quorundam est, hunc populum esse, qui hodie Prussiam & insulas inhabitat. Anno prænotato Piligrinus Archiepiscopus Coloniensis, in præsentia Conradi Imperatoris, & multorum Episcoporum, Principum & Abbatum, cryptam cum tribus altari- bus sub choro Ecclesiæ Monasterij Lyntpurgensis nostri Ordinis, de quo supra dictum est, solenniter consecravit. Ille Archiepiscopus Piligrinus Scotos Monachos nostri Ord. in Colonia in Monasterio S. Martini Dño in sinceritate famulantes, odio singulari, ob quam causam nescio, persequebatur. Quodam ergo die parùm ante vitæ suæ diem extremum, dixit ad Eliam Scotorum Abbatem: *Cum rediero de Curte regia: omnes vos Scotos expellam de Colonia.* Cui Elias constanter respondit: *Si vivus redierit ad Coloniam de Curte Piligrinus non habitat in nobis pauperibus Christus.* Quam autem verâ fuerit hæc propheta Eliæ Abbatis, mortis sequentia demon- stravit.

MXXXVI.

Piligrinus  
Coloniens.  
Archiepisc.  
moritur.

Anno Monasterij vacantis xxxv. Indiçione Romanorum quartâ mortuus est Piligrinus Archiepiscopus juxta verbum Abbatis Eliæ, & vivus ad Coloniam non est reversus, sed mortuus. Vir alioquin bonus, & ab infantia sub Monastica vita in Cœnobio S. Burckardi prope Herbigopolim regulariter educatus, natione, ut supradictum est, Francus Orientalis ex Comitibus de Rotenburgo, nepos S. Heriberti Archiepiscopi Coloniensis, Prædecessoris videlicet sui. Huic in Archiepiscopatu Ecclesiæ Coloniensis successit Hermannus filius Comitis Palatini Rheni Ertelonis, de quo supra diximus, anno tertio decimo Cœnobij S. Aurelij vacantis, qui frater erat S. Cunigundis Imperatricis, & fundavit Monasterium Bruviler prope Coloniam. Fuit autem Hermannus iste præsul magnificus, & non minus sapientiâ, & vitæ merito, quàm sanguine clarus: qui præfuit Ecclesiæ Coloniensi strenuè annis ferme viginti, & multa bona coram Domino fecit. \* Ejus Germanus fuit Eberhardus post Bopponem Archiepiscopus Trevirorum.

Henricus  
Rex primâ  
ducit uxorem  
Gundhildem.

Anno prænotato Arnolphus Abbas Hirsfeldensis, quem sibi Succes- sorem in Abbatia S. Gothardus reversurus ad Monasterium suum Altha substituerat, fit Episc. Ecclesiæ Padelbrunensis, vir ad regimen anima- rum multum idoneus: in divinis scripturis doctus: eloquio disertus, & prædicator Dei sermonum egregius: nec minus sanctimoniâ vitæ, quàm eruditione ac multitudine scientiæ illustis ac venerabilis. Hoc anno Conradus Imperator filio suo, Regi Heinrico Gundhildem, sive ut alij scribunt, Cunegundem filiam Cnuthonis Danorum Regis, ut dictum est anno vacantis Cœnobij vicesimo quinto, copulavit uxorem. Quæ ad navem ducta est, stipantibus omnibus Daniæ proceribus, & in expensis multa conferentibus: quæ ad sponsum perveniens, multo cum eo tempore fuit. Tandem adulterij accusata, puerulum quandam corpore nanum, quem secum ex Daniâ adduxerat, contra delatorem giganteæ molis hominem, ad monomachiam opposuit, cæteris clientibus, mortis timore refugientibus: suscepto duello insimulator per miraculum Dei ad ostensionem Innocentiæ mulieris, succiso poplite, enervatus est. Gundhildis autem post victoriam viro suo repudium dedit, & nec minis nec blanditijs induci potuit, ut ulterius manere cum eo consentiret, sed gratias agens liberatori suo Domino Deo, virum, sæculum, regnum, & om-

& omnes mundi voluptates contemnens, pro Christi amore deseruit, & Monasterium intravit. Monialis autem facta in omni puritate vitam suam custodiendo instituit, & consummato vivendi cursu ad Dominum migravit. Henricus autem Rex aliam post repudium prioris sibi datam uxorem duxit, Agnetem videlicet filiam Wilhelmi Comitis Pictaviensis, de qua genuit Henricum, qui ejus nominis IV. Rex, post eum imperavit, & duas filias, quarum prima fuit nomine Gisila Monialis nostri Ordinis in Gandersheim: secunda verò Adelhaidis vocabulo, in Monasterio S. Servatii nostri Ordinis in Quedelnsburg, Abbatissa fuit.

Agnes Uxor Henrici Regis II.

MXXXVII.

Anno Monasterij vacantis xxxvi. die mensis Aprilis sextâ, visa est in caelo inter orientalem, & australem plagam, ignea trabs, mirae magnitudinis, quae currentes super solem jam ad occasum vergentem, visa est in terram cadere, cujus vestigia in aere postea diu apparuerunt.

Anno pranotato S. Bardo ex Monacho Archiepiscopus Moguntinus decimâ die Mensis Novembris, in praesentia Conradi Imperatoris secundi, Henrici Regis tertij multorumque Episcoporum Principum & Abbatum, Majorem Ecclesiam S. Martini in Moguntia consecravit.

His temporibus in Apulia, fuit quaedam statua lapidea, quae stabat in campo à multis temporibus erecta, habens circa caput suum aereum circum, in quo sic erat scriptum: *Calendis Maij oriente sole habebit caput aureum.* Multis ibidem steterat annis: & nemo quid significaret, intelligere curavit. Quam videns quidam Saracenus à Christianis eo tempore captivus, & intelligens Mysterium scripturae, in Calendis Maij oriente jam sole notavit umbrâ capitis statuae terminum, & ibi suffodiens terram, thesaurum infinitum reperit; quem pro liberatione sui spontaneus dedit. Anno etiam praescripto, i. die mensis Junij S. Simeon, ex Monacho Eremita solitarius inclusus apud Treviros moritur: cujus vitae sanctitas, mox infinitis ad tumbam ejus miraculis declaratur. Unde Boppo Reverendissimus Trevirorum Archiepiscopus, missâ legatione ad Sedem Apostolicam, à Benedicto Papa nono canonizari sanctum Patronum suum Simeonem precibus impetravit. Cujus vitam, & miraculorum partem Ebervvinus Tholejensis Abbas, ex commissione Bopponis Archiepiscopi, ut supra dictum est anno Monasterij vacantis quarto decimo, satis ornato, & luculento scripsit, & digessit eloquio. Hujus sanctissimi viri Simeonis graecum Pfalterium antiquis Graecis litteris, pulchris, parvis, sed optimè legibilibus scriptum memoratus Abbas ejus vitae scriptor, ab Archiepiscopo Boppone oblatum, pro memoriali accepit: quod in Tholejensi Monasterio vidimus & legimus, ac quatuor folia, reliquiarum loco, à Gerardo Abbate imperravimus.

Magni thesauri mirabilis inventio.

S. Simeon apud Treviros moritur.

MXXXVIII.

Anno Monasterij vacantis xxxvii. qui fuit annus à primæva ipsius Cœnobij sancti Aurelij Hirsaugiensis fundatione ducentesimus, à mundi autem creatione sexies millesimus ducentesimus tricesimus septimus, à conditione urbis Romæ millesimus, septingentesimus octogesima octavus, Indictione Romanorum sextâ S. Cunegundis Imperatrix Henrici quondam Imperatoris Conjux: & relicta vidua, Cœnobij Confugiensis Fundatrix, & Sancti-Monialis femina, cum Hermanno Duce Suevorum,

Ducentesimus annus Monasterij.

S. Cunegundis Imperatrix.

& alijs multis devotis personis, causâ devotionis, & orationis Romam proficiscitur, completâque suâ peregrinatione, ad Monasterium devota revertitur, & multò post elapso tempore infirmata, sacramentis que munta salutaribus, feliciter ad Dominum migravit. Cujus corpus in Ecclesia Babenbergenfi, juxta sepulchrum Domini & Mariti sui Heinrici Imperatoris quondam sepelitur, anno post ejus dormitionem 10. ad sacrum cujus tumulum Omnipotens Deus infinita miracula operatur, ab illo tempore usque in præsentem diem. Deinde post annos ferme centum, & septuaginta propter crebra ejus miracula per Innocentium Papam III. Sanctorum Catalogo inscribitur, & canonizatur.

Erhardus  
Monachus  
Corbeix.

Claruit his temporibus Erhardus Monachus in omni scientia scripturarum doctissimus, Adelgeri Monachi, & Scholastici quondam Auditor, atque discipulus, qui Rogerio Monacho, de quo supra dictum est anno vacantis Monasterij XIII. in regimine scholarum, ante annos decem & octo, sicut patet ex computatione temporis successerat, & multos discipulos in omni genere doctrinarum instituit. Hic inter cetera ingenij sui opuscula scripsit in quinque libros Moysis, non spernendæ lectionis Commentaria: quorum studio suos Auditores Monachos reddidit doctiores. Sermones quoque & Homilias complures dictavit ad fratres elegantes. De Resurrectione mortuorum scripsit plenum eruditione Tractatum. Scholis ferme præfuit annis triginta, & multa scripsit, quorum notitiam non habemus.

Lampertus  
Monachus  
Trevirensis.

Anno etiam prænotato, mortuus est Golscherus Monachus, & Scholasticus Cœnobij S. Matthiæ Apostoli in Suburbano Trevirorum, de cujus ingenio, & lucubrationibus dictum est anno Monasterij vacantis XI. Cui in regimine scholarum successit Lampertus Monachus dictus de Legia, vulgariter de petra, vir & ipse doctus, & in omni genere scripturarum exercitatus, qui scholis præfuit annis XXIX. & multos Auditores ad optima studia instituit. Scripsit & metro, & prosâ complura opuscula, ex quibus referuntur subjecta. De miraculis Sanctorum libros quinque. De S. Agricio Archiepiscopo Trevirorum librum unum. Vitæ S. Matthiæ Apostoli librum unum. Sermones insuper varios, & diversa Carmina in laudem Sanctorum composuit.

Anno item prænotato, mortuus est Hermannus Dux Suevorum Filii Gisilæ Imperatricis, & privignus Conradi Imperatoris II. Post quem Otto Comes Ducatum Allemanniæ, qui & Suevia, de manu Conradi Imperatoris suscepit, & annis ferme decem ducavit.

*MXXXIX.*

Conradus  
Imperator  
II. moritur.

Anno Monasterij vacantis XXXVIII. die mensis Junij 4. Conradus Imperat. II. moritur, & in Ecclesia Spirensi, quam à fundamentis novam erexerat, cum honore sepelitur. Paulo antequam tempus moriendi ejus instaret, Romam orationis causâ profectus fuerat, & reformatâ inter Pontificem Benedictum IX. & cives pace, exercitum duxit per Apuliam, ubi Græcos & Nortmannos dissentientes simili autoritate ad concordiam revocavit. Inde per Adriaticum mare navigans, venit in Hollandiam, & in civitatem proficiscens Trajectensem inferiorem ex corruptione marini aëris, quam hauserat, cœpit graviter infirmari. Vocans igitur filium suum Heinricum, ubi se vidit moriturum, serio sus illi commisit,

misit, quatenus Ecclesias Spiræ, & in Lyntpurg à se inceptas perfectè consummare, ac sufficienter dotare non omitteret: sed omnia, quæ ad eorum decorem pertinent, quantocius adimpleret. Promittit filius Patri omnia se facturum, quæcunque mandasset, sicuti & mox postea fideliter in opere demonstravit. Commendavit deinde filium Principibus, qui secum aderant, rogans, ut illi tanquam Imperatori suo in omnibus fideliter assisterent. Et factò more Imperatorum testamento Sacramentis munitur Ecclesiasticis, moriensque apud Trajectum inferius Spiræ tumulatur.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato, Regenbaldus Ecclesiæ Neometensis xxiv. Episcopus, xiii. die mensis Octobris moritur: vir sempiternâ memoriâ dignus, utpote qui satis utiliter populo sibi commissò præfuit: quem non minus bonæ conversationis exemplo, quàm sanctæ prædicationis verbo pascere, & instruere consuevit. Cui successit in Pontificatu Ecclesiæ Spirensis Sigebotho, & præfuit annis, ut fertur xi. sub quo Henricus Imperator iii. Conradi supradicti filius Ecclesias Lyncpurgensem & Spirensensem gloriosè consummavit. Et eodem anno, xxii. die mensis Augusti eclipsis fuit solis. Libet isthic morari parumper, & fabulam Gotfridi Viterbiensis de Conrado Imperatore secundo ejusque filio Henrico tertio, & fundatione Hirsaugiensis Monasterij pro viribus refellere: & quàm sit conficta, & inconveniens ac dissona veritati, rationibus demonstrare, sic enim in suo Pantheon dicit de Conrado & Henrico metro simul & prosâ. Conradus secundus nulli pacem violanti parcebat; unde Comes Lupoldus violator pacis timens occidi ab Imperatore fugit in sylvam remotissimam, ibique cum uxore sua solus in tugurio latitabat. Contigit Imperatorem in venatione casu errantem illuc divertisse, & cum Lupoldo hospitium nocte illâ habuisse in tugurio. Mediâ nocte Comitissæ uxor masculum peperit; quo vagiente vox tertio de cælo intonuit: *O Imperator infans iste erit tibi gener & hæres.* Hac voce tertio auditâ territus Imperator, surgit de strato, & inventis duobus è familia sua dixit: *Ite, & occidite illum infantem, & cor ipsius representate mihi.* Qui euntes accipiunt infantem, & ejus miseri non occiderunt eum, sed super arborem ponunt, & ibidem vagientem dimittunt: Regi autem repræsentant cor leporis, pro corde infantis. Transiens postea inde Dux quidam, invenit & deportat infantem uxori suæ sterili, fingensque illum de se genitum, ut filium educari fecit. Deinde post annos plures, Imperator videns illum infantem in domo Ducis juvenem, jam formâ decòrum assumit in Satellitem sibi, patre invito; & cœpit paulatim suspicari, ne fortè Sylvani illius rustici (ut ipse putabat) sit filius, quem jussit infantem occidi. Ut ergo fieret à suspitione liber, misit illum ad Reginam Aquisgrani morantem, cum litteris in hunc modum formatis, ipso nesciente puero, quid in Epistola contineretur: *Mandamus tibi, O Regina, sub pena mortis, quatenus mox visis his litteris nostris, hunc facias puerum sine aliqua dilatione vel contradictione occidi: quod si non feceris, te noveris occidendam.* Pergebat puer, velut alter Urias internecionis propriæ nuntius; qui pro hospite receptus nocte in domo cujusdam sacerdotis, & lautè relictus, tam ab itinere fatigatus, quàm gravatus à vino fortiter cœpit obdormire. Sacerdos autem curiositate ductus, cum vidisset bursam cum lit-

Fabula  
Gotfridi  
Viterbiensis  
de fundatione  
Monasterij  
Hirsaw.

Vocem au-  
divisse Cæ-  
sarem di-  
cit.

Juvenem  
misit cum  
litteris ad  
Reginam,

teris à



teris à collo pueri dependentem, litteras rapuit, cautè aperuit, legit, ratifiquè præceptum mortis, & in hunc modum rescripsit: *Quatenus mox visis his literis nostris, huic puero filiam nostram per nuptias solemnes tradas uxorem.* Clausitque litteras denuo cautè sacerdos, & in bursam viatoris, ipso penitus ignorante reposuit. Manè confurgens puer, iter suum continuat, veniensque ad Palatium Aquisgrani Reginae dat litteras, ut videbatur sanas & integras, quas ab Imperatore Conrado accepit. Regina cernens annulum Regis, & manum scribentis agnoscens, obstupuit, filiam mox iuveni uxorem dedit, ac nuptias cum ingenti pompa celebravit. Posthæc Imperatori nuntiatur à dicentibus, quàm solemniter nuptiæ filiae suæ, in Aquensi palatio celebratæ fuerint; qui nimium stupens à duobus armigeris, qui puerum iussi fuerant occidere, à Duce quoque Henrico, & sacerdote comperiens ordinem rei gestæ, ordinationi divinæ neminem posse resistere didicit, vocatque ad se Genero jam suo, post se regnaturum instituit. In loco autem illo, ubi puer iste Henricus fuerat natus, postea nobile Monasterium fuit constructum, quod usque in hunc diem Hirsaugia vocatur.

Filia Imperatoris puero copulatur.

Causa refutationis huius fabulæ.

Hæc est summa congectionis fabulosæ, quam penitus silentio pertransissem, nisi omnino veritati manifestè esset contraria, & huic nostræ compilationi, de fundatione Hirsaugiensis Monasterij adversa. Adde, quòd viri alioquin graves, & eruditi quidam Historiographi, Gotfridus Presbyter Viterbiensis, Martinus Prædicator, Hermannus quoque, & plerique alij principum, fundationemque memorati Hirsaugiensis Cœnobij nescientes, præscriptam fabulam secuti, ab Henrico Imperatore illi Conradi filio, existimant sumpsisse initium; quæ opinio, cum & falsa sit, & compilationi huic nostræ prorsus contraria, operæ pretium fore credimus, si præscriptam fabulam rationibus apertis confutemus.

Primum falsitatis argumentum ex illo passu narrationis accipitur, ubi Comes Lupoldus in sylvam ab hominum habitatione remotissimam metu fugisse Conradi, & ibi habitasse in tugurio cum uxore solus memoratur. Nam eo tempore, quo hanc fabulam contigisse locorum ignarus Auctor commemorat, Castellum, in proximo, Calba, Comitum ipsius Lupoldi, cum vico adjacente plenum habitatoribus stabat, locus autem in quo Henricus puer natus confingitur, vix quartali unius milliaris ab oppido Calba distare videtur; quomodo igitur Lupoldus Comes ibidem latere potuit, ubi castrum ejus tam proximum fuit? sylvæ enim si fuisset ab hominum habitatione remotissima, sequeretur necessariò, nec oppidum Calba, nec Labencel, ubi sunt thermæ hoc tempore, tunc extitisse, quæ Monasterio Hirsaugiensi omnino sunt proxima; sed cum utrumque fuerit ante Hirsaugiam, falsum est, eo loci, ubi Monasterium nunc stat, Lupoldum in sylvam fugisse remotissimam.

2. Argumentum falsitatis prænominatæ huius fabulæ, tali ratione construimus; quòd Imperatorem à suis omnibus in tali loco, tali tempore, maximè autem per totam noctem deseri potuisse dubitamus. Charitas semper fuit principibus vita, quàm se tanto exponant periculo; major etiam sollicitudo familiæ, quàm ut omnes ita fugerent à Domino.

3. Quòd fines historiæ veracis transgreditur in tempore regiminis Conradi, in quo fuga Comitum situatur. Conradus etenim, ut supra dictum est,

ctum est, anno vacantis Monasterij vicesimo tertio sumpsit imperium, & anno xxxviii. diem clausit supremum. Annis igitur xv. imperium tenuit: in quibus & nasci Henricum, & generum ejus fieri necessarium fuit. Et quomodo Comitem Casar antea sibi notissimum ac familiarem non agnovit? quem solum fugisse cum uxore, ac latere in nemore multorum relatione didicit? non enim Casari potuit esse incognitus: si haec historia in principio Imperij ejus facta est. Neque enim tam parvo intervallo temporis notissimus & familiaris, in oblivionem venire Dni sui potuisse credendus est. Quod si hoc tardius contigit, quomodo puer ad nuptias contrahendas idoneus fuit?

4. Fictitij sit Argumentum, Lupoldum Comitem, virum strenuum, fortem, audacem, ac talem, qui transgredi mandatum Imperatoris non timuit, si ad incognitum solus venisset nocturno tempore in nemus opacum, à cujus comminatione fugisset, aut precibus veniam impetrasse, ab hospite desolato: aut armis periculi sustulisse auctorem.

5. Sit Argumentum, nullatenus esse credendum Imperatorem Conradum Deo principem semper devotum, tanta fuisse temeritatis, ut ordinationi restitisset divinae, quam trinæ vocis intonatione cognovisset, maximè si liberis caruisset, quemadmodum fabula confingit.

6. Nos sentire monet fabulanti contrarium, Casarem non potuisse mandare infantem perimere, si voluisset per alium: cum utique potuisset per semetipsum. Comitem suas etiam non interposuisse vices, infantem si vidisset necandum: quis homo sanæ mentis credat?

7. Falsitatis indicium est, inconvenientia, & temporis, & personarum. Quis fuit ille Dux, qui vagientem puerum reperiens sterili uxori suæ pro filio contulit? Henricus, inquiunt, Babenbergensis de Bavaria: cujus uxor Cunegundis sterilis fuisse memoratur. Cunegundem Henrici Ducis & Imperatoris uxorem liberis superius caruisse diximus: sed hunc potuisse supponere sibi puerum, impossibile confirmamus. Conradus enim iste secundus post mortem Henrici hujus Ducis sumpsit Imperium, quemadmodum per omnium Chronicorum & historiarum manifestum constat Documentum.

8. Falsitatis Argumentum, ex ipsa fabula sumitur, quod post annos ferme xv. de puero, quem omnes credebant filium Ducis, Imperatorem dicit fuisse suspicatum: cum aliud non sciret, quam illum, de quo narratur suspicio, à duobis famulis occisum. Quomodo ergo illum esse puerum rustici, quem jussu in nemore occidi, suspicari potuit: quem ducis filium haberi ac dici cognovit?

9. Fictitij Argumentum, ex illo manifestum accipimus: quod filios Ducum, qualis iste puer tunc habitus fuisse describitur, cum mitteretur cum litteris ad Reginam, solitarios ac mendicos ire per viam non solere scimus. Enimverò, si missus est cum litteris solitarius, ut fabulatur historia, Ducis Henrici filius, vel cujuscumque alterius Principis credi vel haberi ab hominibus non potuit, quomodo ergo ad nuptias filiae Regis, qui rustici filius credebatur ab omnibus, pervenit?

10. Fictitij hujus fabulae, argumentum est, missionis pueri ponderatio; quem si Imperator occidi voluit, quare illum non in loco, unde mittebatur, aut in via per suos clientes secretius necavit. Quod facere per se

per se occultissimè, si voluisset, potuit. Reginae cur comisit, non videtur, quod fabula narrat, fulcimentum habere veritatis, cum occasione destinatum puerum, ab Imperatore missum dicit ad feminam.

11. Quod nos compellit fidem narrationi subtrahere est, quòd verisimile non videtur, sacerdotem litteras Imperatoris, in retam ardua potuisse absque suspitione doli & fraudis permutasse. Quòd si etiam potuit, quis credat, quòd talia contra Imperatorem fecit, capitis habeat timere periculum, qui tantum in Caesarem facinus perpetrasset.

12. Falsitatis Argumentum praecedentibus conjungendum duximus, qui consuetudinem celebrandi nuptias Principum & Regum, non ignotissimam, quae filiam non sine multorum consilio Principum etiam iustitia per litteras mariti puero tradidisset, quem filium Rustici credidit: neque fidem habuisset filio Ducis, qui pauper & solus venit. Rescribere ad minus vel semel, aut mitteret aliquos: quorum informatione voluntatis causam jubentis agnosceret: nec Regum consuetudo est, insolita Reginae tali sub poena praescribere, &c.

13. Hujus falsitatis argumentum est, quòd omnes Historiographi successiones Imperatorum scribentes, hunc, de quo loquimur Henricum Regem tertium, Caesarem verò ejus nominis secundum, Conradi filium nuncupant: qui filiam ejus si duxisset uxorem, ut fabula astruit, gener, non filius diceretur.

14. Falsitatis Argumentum, ex illo sumitur, quòd ambae uxores, quas Henricus iste habuit, in Chronicis nominatim exprimuntur. Quarum prima Gundehildis filia Regis fuit Danorum, ut supra jam diximus: secunda verò Agnes filia Comitis Wilhelmi Pictaviensis, sicut & diximus, & iterum dicemus. Nusquam legitur in Chronicis, filiam Conradi uxorem habuisse Imperatoris.

15. Arg. erroris falsi, ex eo manifestum ducimus, quòd Hirsaugiense Monasterium apud S. Aurelium prius, quam Conradus imperare posset, constructum scimus. Nam ut ex temporum supputatione manifestissimè constat, fundatio saepe dicti Monasterij, ducentis annis minus sex imperium praecessit Conradi; quomodo ergo verum esse poterit, quòd in eo loco, ubi Henricus natus fuit, Hirsaugia postea constructa fuerit, quemadmodum fabulae auctor scripsit. Quod verò nonnulli adijciunt, Henricum in loco nativitatis suae in nemore praefato, Hirsaugiense nobile construxisse Coenobium, nullum habet veritatis fundamentum. Nam si de primo Coenobio loquantur S. Aurelij, fundatio est Comitis Erlafridi, quae coepta est anno Dominicae nativitatis, octingentesimo, tricesimo, tempore Ludovici Pij, Imperatoris primi. Si verò ad secundam convertant intuitum, dicimus instaurationem Monasterij fuisse Hirsaugiensis, non foundationem. Et haec quidem instauratione, non per Imperatorem Henricum, sed per Comitem Adelbertum de Calba, sicut postea dicemus, facta est. Quod si foundationem istius Monasterij praesentis Hirsaugiensis trans pontem nobis pro fabulae confirmatione objecerint: respondemus. Monasterium Hirsaugiense novum trans Nagaltaham fluvium, neque per Regem aliquem, neque per Comitem, sed per S. Wilhelmum Abbatem duodecimum, & suos Monachos, à fundamentis de novo esse constructum.

Fundatores Hirsaugiensis qui fuerint.

Ultimum falsitatis Argumentum ex illo colligimus : quod etiam ipsi Scriptores hujus fabulae, & Gottfridus, & alij quos commemoravimus, Henricum Regem tertium Conradi Imperatoris secundi filium, exitisse manifeste scribunt, non Generum. Multa possemus, & alia introducere argumenta contra hujus praescriptae figmentum fabulae, si non videretur nobis superfluum, & legentibus forsitan esse taediosum. Satis ergo fuerit nos in ejus confutationem ea posuisse, quae diximus : quatenus & nostram compilationem, & Hirsaugiensis Monasterij vetustatem ab injurijs ignorantium defendamus. Quae autem causa moverit inventorem fabulae, ad mentiendum, ut puto, nihil mea interest.

MXL.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis xxxix. Henricus Conradi secundi Imperatoris filius, Rex Romanorum III. principum electione ad imperium assumitur, & imperavit annis xvii. qui erat multae urbanitatis, prudens, sapiens, & in omni genere scripturarum non parum eruditus. Qui factus Imperator omnes Ecclesiarum structuras, tam in monte Lyntpurg, quam in civitate Spirensi, quas pater magnifice inchoaverat, summa cum diligentia consummavit, donationes etiam & possessiones, quas pater pro sustentatione fervorum Domini, ad eandem Ecclesiam contulerat, non solum in aliquo non minuit : sed multa de suis proprijs adjiciens, quantum potuit auxit, & ampliavit. Et sciendum, quod ab hinc quaedam inter scriptores temporum differentia sonare videtur ; quam consideratione nostrae facile poterimus amputare. Henricum istum nonnulli secundum, alij vero tertium nuncuparunt, & sic deinceps usque ad ultimum dissonantia continuatur, quod inde manifestum est provenisse, quia Henricus Rex i. coronam Imperij non habuit, & ob id de catalogo Imperatorum a quibusdam repellitur, ab alijs vero insertus reperitur. Qui repudiant eum ab Imperatorum consortio, istum Henricum appellant secundum, qui vero admittunt, tertium. Nos autem illos sequemur, qui I. Henricum inter Imperatores computant, nec Imperij coronam distinguimus, sed nomina Regum ; qui etsi coronati non fuerint, locum tamen, & potentiam imperialem habuerunt, & excludi non debuerant.

Anno praenotato mortuus est Eberhardus primus Episcopus Ecclesiae Babenbergensis, vir tam eruditione scripturarum, quam morum integritate venerabilis, qui suam industriam Ecclesiae novellae non mediocriter praefuit. Post quem Svvidegerus ordinatur secundus Episcopus, & praefuit annis sex, quibus evolutis, in summum Romanum Pontificem electus est.

MXLI.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis xl. Henricus Rex contra Urauslaum Ducem Boemiae duxit exercitum, sed non satis prosperum res consecuta est effectum. Multis namque proceribus atque militibus in praerustione sylvarum conclusis, occisis & captis, Petro quoque Ungarorum Rege Boemis auxilium ferente, cum gravi dispendio suorum redijt. Eodem anno mortuus est Elias Abbas Monasterij S. Martini Scotorum in Colonia, vir integerrimae conversationis, qui ad mensuram Regulae SS. Patris nostri Benedicti unam cum Monachis suis vitam duxit valde arduam & religiosam, paucisque tunc temporis imitabilem.

A a 2

ratio-

Henricus  
tertius sic  
Imperat.

Dissonan-  
tia inter  
Scriptores  
de Henri-  
corum nu-  
mero.

Rex copia  
ducit in  
Boemiam.

ratione cujus multas à carnalibus hominibus quotidie sustinuerunt injurias: qui bonorum opera virorum, quæ imitari non poterant, impio dente pessimæ æmulationis provocati studio, ut solet fieri, carpebant.

Gwimundus  
ex Monacho  
Archiepiscopus.

Claruit his temporibus Gwimundus ex Monacho Cœnobij de S. Cruce S. Leufridi nostri Ordinis Archiepiscopus Aversanus, vir in omni varietate scripturarum doctissimus, ingenio subtilis, & disertus eloquio, qui scripsit ad Rogerium Monachum de Corpore & Sanguine Domini, contra errores Berengarij Turonensis necessarium opus in 3. libros divisum: alia etiam nonnulla composuit, quæ ad manus nostras non pervenerunt.

Rogerus  
Monachus  
scriptor.

Claruit & Rogerus Monachus ejusdem Cœnobij Crucis S. Leufridi ad quem prædictus Gwimundus adhuc in Monasterio constitutus, suum in opere memorato exercitavit ingenium; vir certè & ipse doctissimus, qui simili scripsit intentione contra Berengar. de Sacramento Altaris lib. 1. De integritate fidei Catholicæ lib. 1. De immortalitate animæ lib. 1. & alia quædam lucubrâsse dicitur, quæ ad notitiam nostræ lectionis non venerunt. Claruit hisdem quoque temporibus Lampertus Monachus Cœnobij S. Laurentij Leodiensis nostri Ordinis, sub norma D. Parris Benedicti, in scripturis eruditus, nec minus vitæ merito reverendus: qui Magister scholæ Monachorum prælatu bene docuit, & plura scripsit. In quibus se virum egregiè doctum ostendit: & utilem ac notum posteritati fecit. Hic Adelmanni præceptoris, ac postea Brixinensis Episcopi quondam fuit discipulus, à quo magnis effertur præconijs: vitam S. Heriberti Coloniensis Episcopi pulchro ordine, & diserto admodum eloquio lib. 1. De ejusdem S. miraculis lib. 1. Hymnorum varij generis carminum lib. 1. Epigramaton lib. 1. Officium nocturnum de S. Heriberto scripsit, quod pulchrâ & regulari modulatione composuit, alia etiam multa lucubrâsse dicitur, quæ ad manus nostras non pervenerunt.

MXLII.

Pannonij  
Petrum Re-  
gem expel-  
lunt.

Anno vacantis Monasterij S. Aurelij xli. Pannonij qui & Ungari. seditione factâ, Ovonem quendam super se Regem constituunt, & de Regno Petrum expellunt. Qui profugus & exul Heinrici Regis, cui priori anno Boëmis ferendo auxilium, rebellaverat, gratiam petijt, & impetravit. Rex igitur Henricus magno suorum congregato exercitu, Boëmiam rursus ingreditur: animum Leonis induens quasi rugientis, omnia devastat, omnia vincit, omnia superat; nihilque omnino intactum relinquens, Ducem Uratislaum rebellem obsides dare, ipsumque post se Ratisponam ad deditionem humillimam venire compulit: à quo mox fidelitatis perpetuæ juramentum, & servitij cum omnibus cautionibus necessarijs accepit. Interea dum hæc agerentur in Boëmia, Ovo indignatus, quod Rex Henricus Petrum suscepisset ad gratiam, collecto magno suorum exercitu, fines Bavarorum ingreditur: & omnia prædis & incendijs de populatur. Contra quem Adelbero, provinciæ Austriæ Marchio Regi Henrico fidelis in prælium descendens, magnam partem Ungarorum belando superavit & extinxit, reliqui conterriti fugiendo se salvârunt.

Henricus  
Rex Boë-  
miam suo  
Imperi. sub-  
jicit.

MXLIII.

Anno Monasterij vacantis xlii. Indictione Romanorum xi. Amichadus Fuldensis Cœnobij Monachus natione Scotus, & multis annis pro Christi amore apud Fuldam inclusus, de incolatu, ad patriam felicitatis

citatis aeternae transmigravit. Super cujus tumulum nocturno tempore lumina divinitus missa lucere sunt visa, voces cantantium Angelorum audita, & plura ostensa miracula.

Eodem anno die xiv. mensis Februarij mortua est Gisila Imperatrix Conradi secundi uxor, & mater Heinrichi Regis tertij, cujus cadaver juxta mariti sui tumbam in Ecclesia Spirensi sepelitur.

Anno praenotato Hermannus Contractus ex Comitibus de Veringen Monachus nostri Ordinis Cœnobij S. Galli in Suevia, homo in omni litteratura doctissimus, non sine opinione sanctitatis moritur: de cujus ingenio & lucubrationibus longè dictum est supra, anno Monasterij vacantis tertio, qui scholæ Monachorum in eodem loco plusquam xxxviii. annis gloriosè praefuit, & multos docendo erudit. Quis verò in regimine scholarum isti Hermanno successerit, nescimus.

Anno praescripto Henricus Rex memor injuriarum, quas Regno & sibi anno priori Ovo Pannoniae tyrannus intulerat: volensque pro viribus ulcisci contumeliam, cum suorum exercitu magno Ungariam ingressus, duas populosissimas Civitates evertit, & plures in deditionem accepit, multorumque spolijs dives, in Germaniam felix revertitur.

Claruit his temporibus in Cœnobio SS. Martyrum Marcellini & Petri in Selgenstat, Moguntinae Diocesis, Monachus quidam conversatione simul & nomine clarus, qui tam in divinis scripturis, quàm in saeculari litteratura nobiliter doctus, & divino tandem spiritu miraculo è inspiratus, omne studium suum, in quo prius delectabiliter solebat occupari, convertit ad amorem Dei; nam de licentia sui Pastoris, ut Christo servire totis potuisset viribus, omnium cœpit hominum declinare consortium, & inclusus juxta idem Monasterium in arctissima cella, gratum Deo exhibuit famulatum. Annis triginta ferme in eodem loco fuit, pro Dei amore spontaneâ voluntate reclusus, devotissimâ intentione in Dei laudibus semper occupatus. Octavo reclusionis suae anno, spiritum S. prophetiae à Domino accipere meruit, & deinceps usque ad mortem in omni puritate mentis, & corporis duravit. Carnem, & omne, quod vitam habuerat, non manducavit: vinum & siceram cunctis diebus reclusionis suae non bibit; in spiritali exercitio fuit continuus, lectioni divinarum scripturarum, orationi & contemplationi semper deditus, & nullo unquam tempore otiosus: tandem post multa sanctarum virtutum opera, post clara de futuris contingentibus, quae Deus illum voluit praedice, vaticinia, anno Dominicae Nativitatis praenotato, i. die Mensis Februarij, ut verus Dei sanctus, ad requiem caelestis patriae vocatus moritur, & inter choros & altare summum, cum reverentia & honore sepelitur. In cujus transitu, voces cantantium Angelorum sub melodia inenarrabilis suavitatis audita sunt, non ab omnibus, qui aderant, sed à quinque Monachis, Brunone, Hermanno, Richvino, Joanne & Rudolpho, quos vitae sanctimoniam fecerat dignos, qui & ipsi quinque orantes exauditi sunt, & eodem anno ad Clari consortium moriendo transmigrarunt. Series autem

Cantici, quod praecinentibus Angelis audierant, hunc tenorem continebat: *In caelestibus regnis Sanctorum habitatio est Alleluja, & in aeternum requies eorum Alleluja.* Custos quoque Ecclesiae praefati Monasterij nomine Erlungus Monachus, probatae fidei, & religionis septem vicibus candelas

Gisila uxor  
Imperato-  
ris moritur

Herman-  
nus contra-  
ctus mori-  
tur.

S. Clarus  
Monachus  
Selgenstat.

Annis 30.  
fuit inclu-  
sus.

Multis cla-  
ruit mira-  
culis.

ad tumbam ejus positas, quas extinxerat suâ manu, divinitus reinceptas reperit: multa de hoc sanctissimo viro in suis compilationibus Marianus Scotus Monachus Fuldenfis, & alia miracula de Sanctis, qui suo tempore claruerunt, recitat, quæ nos brevitas causâ omittimus.

MXLIV.

Rex devastat Pannoniam.

Anno vacantis Monasterij S. Aurelij xxxxiij. Heinrich Rex denuo duxit in Pannoniam, & Petro in Regni folio potenter restituto, satisfactionem, munera, obsides, & pacis fidelitatisque observationem per Jusjurandum ab Ungaris suscipiens, cum ingenti gloria victor ad sua revertitur. Eodem quoque anno synodus Episcoporum magna, & conventus Principum apud Constantiam Sueviæ civitatem celebratur: ubi convenientibus multis, etiam Heinrich Rex de Ungaria reversus, inter eos personaliter comparuit, & cunctis, qui in eum deliquerant, debita dimisit, omnibusque inimicitijs destructis, pacem eatenus inauditam per totum regnum edicto publico confirmavit.

Nova Regina inungitur.

Anno prænotato, Heinrich Rex post repudium, quod sibi dederat Gunhildis uxor prima, ut supra diximus, Agnetem Comitissæ Wilhelmi Pictaviensis filiam apud Mogantiam ungi faciens in Reginam, per ministerium S. Bardonis Archiepiscopi, regalibus sibi nuptijs apud Ingelheim villam regiam, uxorem copulavit. Convenisse ad has nuptias infinitam Histriorum & Jocularum multitudinem legimus, quos omnes, non solum muneribus, sed etiam cibo & potu vacuos, Rex abire præcepit; cibaria verò, quæ manducantibus invitatis superessent, non Histriis & Mimis, sed Christi pauperibus, quorum aderat multitudo maxima, deberi confirmans.

Lupoldus Austriae Marchio moritur.

Anno etiam prænotato, mortuus est Lupoldus Marchio Austriae, filius Adelberonis, cujus antea mentio habita fuit, vir ætate juvenis, corpore & animo fortis, qui Ungarorum malleus, & ferrea virga extitit. Maxima pestis hoc anno pecudum fuit, hyems dura, & nivosa.

Eodem quoque anno Gozzilo, Dux Lotharingiæ moritur, duos relinquens filios, Gozzilonem videlicet, & natu majorem, & Gotfridum minorem ætate. Qui Gotfridus fratre suo astutior, Ducatum Patris seniori debitum præoccupans, illum ad Regem fugere compulit, & Principatum solus violenter possidere cœpit. Missâ igitur legatione ad Regem Heinrichum, fratrem ut inutilem postulat abjici, & sibi Ducatum Lotharingensium concedi, quod cum impetrare minime potuisset à Rege, proponens Jusjurandum, & fidem, parat rebellionem.

MXLV.

Heinricus Rex Ungariam subjicit.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis xxxxiij. Indictione Romanorum xiii. Heinrich Rex tertio Pannoniam ingressus, Domini præsentis clementiâ victor extitit, & Ovonem cum uxore, filijs, & cognatis, quibus fugiendi locus erat, de Regno effugavit, Petrum denuo in Regni solium instituit, & tam ipsum, quam totum Ungarorum Regnum suo imperio subjicit; summoque cum honore ad sua redijt. Eodem anno Gotfridus Lotharingiæ Dux Regi Heinricho, ut diximus, rebellis, ad humillimam deditionem compellitur, & in castello quodam suo, quod Gibichenstein dictum est, usque ad satisfactionem custodiae mancipatur. Peractâ tandem poenitentia, condignè ad Regis gratiam recipitur.

Anno

Anno prænotato, 28. die mensis Maij, mortuus est S. Bruno Episcopus Herbipolensis, patriâ Saxo, & in Ecclesia S. Kiliani Martyris sepelitur in crypta, vir magnificus, qui optimè rexit, & multa bona fecit Ecclesiae suae: non minus vitae merito, quàm scientiâ scripturarum illustris. Hic Heinrici Regis III. nepos fuit, in cujus familiaritate præcipuus extitit, de cujus ingenio & scriptis anno Monasterij vacantis xxxi. dictum est. Huic in Episcopatu Herbipolensis Ecclesiae successit Adelbero Abbas Monasterij Lambach nostri Ordinis in Bavaria, & præfuit in principio quidem feliciter, postea verò sub Heinrico Rege IV. excommunicato in multis tribulationibus, annis XLV. mensibus tribus, diebus septem. Heinrico etenim IV. tanquam hæretico, per Romanum Pontificem excommunicato, cives Herbipolenses contumaciter semper adhærentes, prædictum Adelberonem Episcopum suum Apostolicis mandatis obedientem expulerunt, substituentes in locum ejus de mandato Imperatoris Meginhardum: quo post triennium mortuo, Eberhardum statuerunt Episcopum. Adelberone adhuc in exilio apud suos Bavaros vivente. Sed de his locis congruentibus omnia singulatim dicenda, in melius reservamus. Præfuit autem Adelbero in Ecclesia Herbipolensi residens annis quadraginta, supervixit deinceps expulsus annis quinque, ut patet in loco suo. Iste Præful Adelbero, & Ecclesiam Canonicalem S. Stephani Herbipolensem anno Pontificatus sui decimo, Monasterium Ordinis nostri fecit, & Canonicos ad alias Ecclesias transtulit, sicut inferius suo loco dicemus.

Anno etiam prænotato, Caliphâ Archifoldano Ægyptiorum mortuo, filius ejus, qui patri successit in regno, ad instantiam Imperatoris Græcorum Christianis indulgit, ut templum Dominici sepulchri ante annos, ut supra dictum est, sex & viginti per Saracenos destructum, reedificare possent. Unde Nicephorus Patriarcha, unâ cum Christi fidelibus manus apponens operi, Soldano nihilominus sumptus, & impensas ob amorem Imperatoris Constantinopolitani necessarios de suo ærario publico ministrante, satis insignem Ecclesiam instar prioris, brevi tempore construxerunt, in quo Domino servientes, multas elemosynas Regum acceperunt.

## M XLVI.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis XLV. ultimâ die mensis Martij mortuus est S. Guido, Cœnobij Pœmposiensis in suburbanis Ravennæ, villâ Casamarensi Abbas anno regiminis sui XLVIII. vir SS. Conversationis, qui multis in vita & post mortem coruscavit miraculis, cujus Corpus sanctissimum non diu postea propter signa & miracula multa, Rex precibus suis ab Archiepiscopo Ravennatensi obtinuit, & cum summa reverentia in Germaniam deportans, Spiræ in Ecclesia S. Joannis, quam pater fundaverat, collocavit; ab illa die, usque in præsens tempus, Ecclesia ipsa, quæ sub honore S. Joannis Evangelistæ consecrata fuerat, ad S. Guidonem nuncupatur: sancti autem Corporis ad Spiram illatio facta est 28. die Aprilis, in cujus rei memoriam, festum ejus quotannis eodem die apud Neometenses agitur.

Anno prænotato Henricus Rex tertius, rebus in Germania dispositis, Italiam cum exercitu ingreditur: veniensque ad urbem à Romanis pacificè cum honore magno suscipitur, & à Patribus ut fluctuanti Ecclesiae inter

Adelbero  
Abbas in  
Lambach  
fit Episcop.  
Herbipo-  
lensis.

Ecclesia Je-  
rusalem  
reedifica-  
tur.

S. Guido  
Abbas mo-  
nasterij.

Tres Papæ  
deponun-  
tur Romæ.



Suidegerus  
Episcopus  
Bamberge-  
sis fit Papa  
Romæ.

Heinricus  
Rex, fit Im-  
perator.

Imperatrix  
filia parit  
Gisilam.

Joannes  
Scholasti-  
cus Trevi-  
rorum.

inter procellas subveniat, rogatur. Tres namque de summo pontificatu contendebant, Benedictus videlicet nonus, Sylvester tertius, & Gregorius sextus. Rex indictâ Synodo Episcoporum, Abbatum, & Presbyterorum, causas de papatu contententium, diligentissimè fecit examinari, & inveniens nullum eorum justum ad Pontificatum habuisse introitum, omnes per sententiam Concilij deposuit, & ad poenitendum suis locis deputavit. Deinde Suidegerum Babenbergensis Ecclesiæ secundum Episcopum, virum sapientem, & doctum eligendum patribus obtulit: qui unanimi omnium consensu Papa ordinatus, Clemens secundus nuncupatus fuit, homo certè pontificio munere dignissimus, sed brevi tempore in eo vivere permissus. Duntaxat præfuit mensibus novem, diebus septem. Ejus nomen fuit ante Papatum sicut scripsimus Suidegerus per u. & non Syndegerus per y. ut imperitè à plerisque scriptum legitur. Hæc ordinatio Pontificis memorati Clementis Romæ facta est in fine Mensis Decembris anno præscripto. Anno itaque prænotato Suidegero in apicem summi Pontificatus, sicut diximus, sublimato, Heinricus Rex, Conradi Imperatoris secundi filius, coronam imperij de manu ejus, in die Nativitatis Domini nostri Jesu Christi Romæ cum magna solemnitate suscepit. Simili pompâ benedictionem imperialem Agnes Regina Heinrici uxor eodem die, de manibus Clementis Papæ secundi affecta est. Quo factò, Romanos in sua verba jurare Heinricus Imperator jam compulit: ut de cetero pontificum electioni sine mandato Cæsaris pro tempore existentis se nullatenus debeant intromittere; quòd etsi forsitan illo tempore videbatur necessarium: postea tamen, ut Ecclesiæ libertati contrarium, rectè per non usum extitit revocatum. Imperator Heinricus exercitum à Roma duxit in Apuliam, cum magno ubique honore suscipitur, & ut unicus, & verus mundi Dominus, & Monarcha salutatur. Interea dum Imperator visitans perlustraret Apuliam, Agnes Imperatrix remansit gravida cum præsidio apud Ravennam. Impletis tandem diebus suis, filiam peperit: quam Gisilam vocavit, quæ Ordinis nostri postea sanctimonialis virgo extitit.

MXLVII.

Anno Monasterij vacantis XLVI. obiit Lambertus Monachus, & scholasticus Cœnobij sancti Matthiæ apud Treviros, de cujus ingenio, & scriptis superius anno vacantis Monasterij Hirsaugiensis xxxvii. fecimus mentionem. Post quem Joannes Cœnobij Monachus scholis Monachorum præfectus, docendi munus decem & octo annis strenuè implevit. Erat autem in omni genere scientiarum doctissimus, sed in Musica præcipuâ eruditione singularis, qui ad honorem Omnipotentis Dei, & Sanctorum ejus, multos Cantus, & prosas composuit, ac regulari melodiâ dulciter ornavit. Ad gesta Trevirorum, quod deerat, usque ad sua tempora addidit, & Carmina diversi generis plura scripsit. Iste quoque vir doctissimus gesta Sanctorum in duodecim volumina secundum totidem anni menses, non sine maximo labore comportavit: quod opus à plerisque légenda aurea nominatur. Commentarios etiam scripsit in omnibus Epistolas Pauli. Et alia plura lucubrâsse dicitur, quæ necdum ad notitiam nostrâ lectionis meminimus pervenisse.

Anno prænotato, 9. die mensis Octobris, Clemens Papa II. de Roma cum

ma cum Heinrico Imperatore proficiscens moritur: & in Ecclesia Bambergensi, ubi antea sex annis fuerat Episcopus, sub albo marmore sepelitur. Cui mox in Pontificatu successit promotione Imperatoris Boppo natione Bavarus, Brixienfis Ecclesiæ in Bavaria primùm Episcopus, & deinde Aquilejensis Patriarcha, quem Damasum vocavere secundum, qui uno duntaxat mense præfuit, minus septem diebus. Nam tertio, & vicesimo Pontificatus sui die, veneno Romanorum interijt: & in Ecclesia S. Laurentij extra urbem, sicut disposuerat, sepultus fuit: & vacavit sedes 4. mens. Post Damasum mortem, miserunt Romani Legatos ad Imperatorem in Saxoniam rogantes, optimum quempiam sibi dare pontificem. Qui consilio suorum habito, misit eis Brunonem Episcopum Urbis Leucorum, quæ Tullensis nuncupatur, & est sita in Confinibus Lotharingiæ & Burgundiæ, in provincia Trevirorum, virum in divinis Scripturis eruditum, & morum sanctitate venerabilem; qui veniens Romam, in summum Pontificem omnium consensu ordinatus, Leo IX. dictus est, & sedit annis quinque, mensibus duobus. Hic natione fuit Theutonicius, patriâ Suevus, filius Comitum de Ehingen, vel ut quidam volunt, Alfaticus, ex Comitibus de Egesheim, qui puer in Monasterio traditus, sub bonis præceptoribus scientiam omnium hausit scripturarum. Deinde meritis cum ætate crescentibus, Tullensis Ecclesiæ præful factus est, & postremò Romani Pontificatus apicem conscendere promeruit. Hic Romanam ingrediens voces Angelorum in aëre cantantium audivit: *Dicit Dominus, ego cogito cogitationes pacis, & non afflictionis.* Papa factus sanctissimè vixit, Christum in forma leprosi hominis hospitio suscepit. Scripsit inter alia contra errores Græcorum ad Constantinopolitanum principem lib. I. Cantus quoque varios de diversis sanctis pulcherrimâ ordinatione & melodiâ composuit. Hoc ipso anno Petrus Rex Pannoniæ, factâ suorum defectione, à quodam tyranno Ungaro captus, & excaecatus est, trususque in custodiam, non diu postea moritur. Cujus Imperium tyrannus ille capeffens, regnare pro eo cœpit.

M XLVIII.

Anno Monasterij vacantis XLVII. Indictione Romanorum I. mortuus est Otto Dux Suevorum, vir potens & magnanimus, amator pacis & pauperum, defensor suorum constantissimus. Post quem Otto comes de Sveinfurt, patriâ Francus Orientalis, Dux & Princeps Suevorum de consensu Heinrici Imperatoris fuit institutus, & præfuit genti Suevorum annis novem, vir & ipse potens & inclitus.

His quoque temporibus Anselmus Abbas Monasterij Laurissensis nostri tunc ordinis (quod Præmonstratenses nunc occupant) in Strata Montensi construxit novam circa Heydelberg Oppidum præposituram, in qua Monachos nostri Ordinis cum Præposito, sibi tamen subiectos, posuit: pro quorum sustentatione, proventus eis, & redditus necessarios deputavit. Verùm post annos deinde centum ferme & quinquaginta hæc ipsa Monachorum præpositura in Cœnobium Monialium ejusdem Ordinis nostri per Conradum Palatinum Rheni Comitem fuit commutata, ut suo inferius loco & tempore plenius favente Domino dicemus.

Anno prænotato sextâ die mensis Junij obiit Egilvvard<sup>9</sup> Monachus, & Scholasticus Cœnobij S. Burghardi prope civitatē Herbipolens. vir doctus,

B b

Leo Monachus Pap. 9.

Miraculis claruit.

Cœnobij Nuenburg fundatio.

Marquar-  
dus Mona-  
chus Her-  
bipolentiſis.

ctus, & vitæ merito ſatis venerandus: de cujus ingenio, & lucubrationibus longè ſupradictum eſt, anno Conradi Abbatis XIII. Huic in regimine Scholaſtico ſucceſſit Marquardus Cœnobij Monachus, præfati Egilvvar- di quondam auditor atque diſcipulus, vir & ipſe tam in divinis Scripturis, quàm in ſæcularibus litteris egregiè doctus, metro ſimul exercitatus & proſa: qui legendo, ſcribendo, & docendo ſcholis glorioſè præſiit Monachorum annis quatuor & viginti, multoſque in ordine diſcipulorum in omni varietate ſcripturarum conſumatos inſtituit. Scripſit in Evangelium Matthæi Cœmentariorum libb. 4. In Regulam quoque S. P. noſtri Benedicte Cœmentarium edidit. Cantus quoque varios, Carmina & Epistolæ ad diverſos ſcripſit elegantes.

Anno etiam prænotato, XVI. die menſis Junij obiit Boppo Trevi- rum Archiepiſcopus, non ſine magna opinione ſanctitatis in Eccleſia S. Petri Apoſtolorum principis Cathedrali ſepultus, quem Dani ſuum meritò recognoſcunt Apoſtolum, per quem ſacræ ſumpſerunt fidei Chriſtianæ Documentum. Ejus vitam & geſta Ebervvinus Tholegienſis Abbas deſcripſit, quemadmodum ſupradictum eſt, anno vacantis Cœnobij XLIV. cui ſingulari familiaritatis amicitia ſemper conjunctus fuit. Poſt quem Eberhardus Wormatienſis præpoſitus in Archiepiſcopatu ſucceſſit, vir nobilis & ſtrenuus, nec minus vitæ merito, quàm generis nobilitate venerandus, & præſiit annis decem. Hic filius erat Palatini Comitæ Rheni Ezzelini nobiliſſimi Principis, & frater Hermanni Archiepiſcopi Coloniaſis, & Ludolphi Palatini, de quibus longè ſupra diximus anno videlicet Monafterij S. Aurelij Hirſaugienſis vacantis XIII. de miſerabili autem interitu hujus S. Pontificis Eberhardi, ſuo loco inferius dicemus, anno vacantis Monafterij quinquageſimo ſeptimo.

MXLIX.

Heinricus  
Imperator  
vaſtat Gal-  
liam.

Anno Monafterij S. Aurelij vacantis XLVIII. Heinricus Imperator exercitum ſuorum validum duxit in Galliam, contra Gotfridum Lotharingæ Ducem, & Baldevvinum rebelles: quibus ad deditionem coactis, & regno in illis partibus pacificato, victor cum honore in Germaniam revertitur, & convocatis Regni principibus in Ulma vico Sueviæ colloquium pro utilitate & negotijs reipublicæ indixit. Eodem anno Synodus Moguntia generalis celebrata eſt Episcoporum & Abbatum, in qua Leo Papa IX. cum Cardinalibus multis comparuit.

Augienſis  
Eccleſia  
nova con-  
ſecratur.

Anno quoque præſignato, XXIV. die menſis Aprilis, Berno Augienſis Cœnobij Abbas, & reformator clariffimus, de quo ſupradictum eſt, anno vacantis Monafterij XVII. Eccleſiam S. Marci, quam de novo conſtruxerat, magnam & inſignem conſecrari fecit per Theodoricum Episcopum Conſtantiensem, præſentibus Heinrico Imperatore, & multis alijs Episcopis, Principibus & Abbatibus: prior autem Eccleſia, quam S. Pyrminius Episcopus Meldenſis B. Mauri Abbatis diſcipulus, tempore Theoderici Regis Francorum, in prima Cœnobij Augienſis fundatione conſtruxerat, nimia vetuſtate, utpote quadringentorum annorum, ac priſcâ ſimplicitate ruinoſa & penè deſtructa, ſtare diutius in vigore non potuit. Eodem anno, VII. die menſis Junij prænominatus Berno Abbas Augienſis morbo gravatus & ſenio, bonis operibus plenus moritur, & in prædicta S. Marci Eccleſia, quam de novo conſtruxerat, anno Regiminiſ ſui

Berno Au-  
gienſis Ab-  
bas mori-  
tur.

nis sui ac curæ pastoralis XL. cum honore sepelitur, die videlicet post dedicationem Ecclesiæ, quam diximus, quadragesimo tertio, de cujus ingenio, & scriptis dictum est supra loco præallegato.

Anno item prænotato primâ die mensis Januarij moritur, S. Odilo V. Abbas Monasterij Cluniacensis nostri Ordinis, in Burgundia, vir sanctissimæ vitæ, qui multis & vivus & mortuus coruscavit miraculis, propter quod in SS. Catalogum relatus est; cujus vitam Petrus Damiani ex Monacho Episcopus Cardinalis postea litteris commendavit. Obijt autem anno ætatis suæ 87. Abbatiaë verò LVI.

Claruit his temporibus Humbertus Monachus nostri Ordinis Cœnobij Tullensis, natione Lotharingus; vir in omni genere scripturarum doctissimus, quem Bruno Episcopus Tullensis Romam profecturus ad summum Pontificatum suscipiendum, ut supra diximus, propter sapientiam & doctrinam viri, secum duxit, & primò quidem Episcopum ordinavit in Sicilia, postea fecit eum sanctæ Ecclesiæ Romanæ Cardinalem, cujus consilio semper in rebus magnis & arduis uti familiarissimè consuevit. Qui missus Constantinopolim, contra errores Græcorum, magnificè disputavit publicè, coram Imperatore & Patriarcha, superavitq; Leonem Episcopum Bulgarum, & Nicetam Pyctoratum, Monachum valde doctum usque adeò confutavit, quòd omnes libros erroneos à se compositos coram omnibus manu propria injectos ignibus concremavit, & errorem pristinum abjurans & detestans, execratusque anathematizavit. Hanc autem disputationem suam omnem Humbertus litteris commendavit, conficiens Dialogum valde bonum & elegantem; cujus interlocutores sunt ipse alter sub nomine Romani, & Niceta Monachus alter sub nomine Constantinopolitani. Alia quoque nonnulla scripsisse dicitur, quæ ad notitiam nostræ lectionis non venerunt.

Humbertus  
Monachus  
Cardinalis

Hildebrandus etiam Monachus Cluniacensis, vir doctiss. hâc tempestate Romæ claruit, quem Leo Papa nonus Abbatem primò constituit Monasterij S. Pauli Apost. extra urbem; ac deinde S. Romanæ Sedis Diaconum Cardinalem ordinavit. Qui tandem summus Pontifex creatus & Gregorius septimus dictus, multas ab Heinricho quarto Rege, alijsque injurias & contumelias suscepit.

Hildebrandus  
Monachus  
Card.

*M L.*

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis XLIX. sanctus Leo Papa nonus ad petitionem Imperatoris Heinrichi, Germaniæ provincias multas perlustrans, varia in diversis locis consilia tenuit, & pacem ubique reformavit. Morabatur eo tempore Comes in Calba nomine Adelbertus, de Genealogia Comitis Erlafridi quondam primi fundatoris Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis linealiter procreatus; qui habebat uxorem nomine Wiltrudem Christo satis devotam faminam. Hic nepos fuit S. Papæ Leonis, cujus mater filia extitit Comitis de Egishaim, soror videlicet ipsius Pontificis. Qui audiens Romanum Pontificem, avunculum videlicet suum, ad partes venientem Suevorum, in ejus occursum festinus properat, & quatenus ad suum parumper declinet hospitium, humillimè rogat. Pontifex cum devotione postulantis, tum sanguinis & necessitudinis consideratione permotus libenter annuit: & à via paululum deflectens iter, ad Calbam Comitis domicilium intravit. Qui humanissimè receptus, ne vacuus videretur domum intravisse nepotis, verbum

Adelbertus  
comes Cal-  
banus.

sanctæ prædicationis ubique suo more disseminat, & mentes hominum ad Dei sustollere amorem laborat. Alterâ die Pontifex Leo comprehendens dexterâ Comitem, de Castello recreationis animi causâ foras egreditur, & conscendens in montis verticem, his nepotem sermonibus affatur: *Videtur nobis, chare nepos, locus iste montibus circumseptus, quæ & aquarum copia fertilem; & nemorum solitudo reddit quietis capacem, valde idoneus, ad construendum aliquod servorum Dei habitaculum, in quo die ac nocte Numen adoretur divinum. Et mirum, imò dolendum est, si omnis solitudo hæc servorum Dei nullum debuerit habere Cœnobium.*

Cui Adélberty Comites tale dedit responsum: *Est in vicino hic, Reverendissime Pater, Ecclesia, quondam à Progenitoribus meis in honorem ejusdem S. Aurelij nomine constructa, cujus & corpus in ea fertur sepulchrum, in qua olim fuit multitudo Monachorum; qui sicut à patre sapius audivi meo, per plures annos Omnipotenti Domino in vera devotione regulariter vivendo servierunt, sed tandem miserabiliter à sanctæ Religionis fervore tepescerunt, paulatim in utroq; statu spiritualium simul, & temporalium penitus defecerunt. Qui cum sæpius ab Avô meo ad emendationem vitæ revocati, monitiones salutaris contemnerent, ac in deterius proficerent, Deo sic perordinante, ne diutius improbitate suâ scandalizarent populum simplicem & indoctum, penitus deficientes, aut mortui fuerunt, aut inopiâ rerum temporalium compulsi, de Monasterio nescio quorsum abierunt. Quibus auditis Papa ingemuit, & Comitem sic alloquens interrogavit: *Et quis hodie possidet bona & emolumenta illius Cœnobi?* Cui Nepos respondit: *De bonis Monasterij rationem dare nequeo; cum quales habuerit possessiones, penitus ignoro.* Intellexit Papa mysterium, & quod mente cogitabat, prudenter tenuit ad horam secretam; noluit enim durius nepotem arguere, sed veritatem prius voluit indagare. Ad Ecclesiam igitur S. Aurelij personaliter statuit procedere, & Corpus sancti absconditum, si inveniri potuisset, rursus elevare. Erat ibi Clericus quidam senex nomine Bertoldus, qui Monachos apud S. Aurelium religiosissimè conversantes videbat, & omnem historiam, quæ contigerat, plenissimè sciebat. Is à summo Pontifice secretè interrogatus, veritatem gestorum aperuit: & quòd Avus Comitis Adelberti propter suam avaritiam destruxisset Monasterium, sub juramento revelavit. Quibus Papa cognitis, vehementer doluit, & ubi Corpus D. Aurelij putaret absconditum, requisivit. Qui respondit, se audivisse à majoribus suis, ossa divi præsulis Aurelij, tempore quo Normanni destruxerunt Wormatiâ, per quendam ejus loci Abbatem, sub terra fuisse abscondita, & usque in eum diem incognita omnibus permansisse. Quibus auditis Papa Leo sanctissimus fecit adesse artifices pro inquisitione Reliquiarum idoneos: qui ab eo jussi, fodere in diversis Ecclesiæ locis cœperunt. Cumque diutius casto labore fatigaretur artifices, & nihil penitus invenissent, omnes tandem de inventione Reliquiarum cœperunt desperare. Tunc sancto in orationibus procumbente Pontifice, ac fossores, ne desperet, cohortante, unus ex eis in arte magis peritus, (qui pridem ex dominio Venetorû cum filijs ad venerat, & multa in constructione novi Monasterij bona contulit) industriose perquirens singula loca, tandem ex repercussione malleorum deprehendit, terram subitus esse cavatam. Ad cujus consilium artifices in eodem loco fodere cœperunt: & postremò non sine labore humo remota camerâ subterraneam*

Leo Papa  
venit in  
Hirsaugiâ.

Corpus S.  
Aurelij  
quæritur.

inve-

invenerunt, pulchrâ testudine formatam, in qua sarcophagus reclusus apparuit. Quem videns Leo Papa, magno gaudio repletus est, præcipiens, ut omnes ad orationem genua flecterent, & omnipotentem Deum, pro desiderata Confessoris sui revelatione collaudarent. Oratione completâ, S. Leo propius accedens, iussit aperiri sarcophagus: quo recluso, mox odor exhalavit suavissimus, qui omnes in Ecclesia præsentibus suâ fragrantia mirâ dulcedine recreavit.

Invenerunt itaque sanctissimi Aurelij Præsulis ossa pannis sericis involuta, & in modum humani corporis ordinatim disposita, & ad caput plumbeam tabulam ita continentem: *Corpus S. Aurelij Episcopi tempore Arnolphi Regis hic repositum sub Harderado Abbate. Cùm Papa titulum legisset, ingemiscens coram omnibus dixit: Va illis, qui hunc locum tanti Præsulis corporali presentia, & meritis sanctificatum in desolationem redegerunt. Et claustrum sarcophago, ad castellum Comitum Adelberti revertuntur. Postera die, ubi Papa vidit opportunum æstimatione suâ tempus, vocatis ad se Nepote Adelberto, & ejus uxore Wiltrude coram certis Cardinalibus dixit: Hesternis die vidimus sacras Christi Confessoris Reliquias, honore debito spoliatas, ipsamque locum Omnipotenti Deo, & sacre Religioni Monastica, pro celestis patriæ desiderio à Progenitoribus tuis, chare Nepos, constructum, & dicatum, & à Servis Dei multo tempore inhabitatum: quem, sicut accepimus, avus & genitores tui, nefandâ possessionibus crudelitate ablatis fugatisque Monachis desolatum reddiderunt, sanctamq; officinam virtutum, introductis dissolutissime vitæ Clericis, in speluncam vitiorum commutarunt. Tu quoque, sicuti probato sumus informati testimonio, pravo majorum tuorum inherens exemplo, que rapuerunt illi, injuste possides: Deumque & omnes Sanctos ejus spoliando, tibi adversarios, & inimicos constituisti. Neq; parvum scelus est sive peccatum, quod in Deum, & Sanctos ejus committitur; cum apud omnes etiam mortales recte sentientes, injusta rerum alieni juris usurpatio, crimen inexpiabile judicetur. Unde secundum Ecclesiasticæ institutionis veritatem tibi denuntiamus: quoniam peccatum tibi rapacitatis tue nunquam dimittetur, nisi Monasterio ablatum restituatur. Ecce tu unâ cum patre tuo, & avo contra Deum armatus, fidei pactum turpiter violasti: testamentum progenitorum tuorum subvertisti: Deum, B. Aurelium & omnes Sanctos ejus portione legitimâ spoliasti, quam nisi quantocius in integrum restitueris, procul dubio maledictus in æternum cum diabolo peribis. Quod olim Ertafridus, & Progenitores tui Deo, & Sanctis ejus Benedicto, & Aurelio, in construendo, & dotando Monasterium Hirsaugiense prædictum contulerunt, & per avum tuum, sive per genitorem ablatum in tua continetur potestate, nisi totum restituas, & te, & omnes post te in injusta possessione succedentes damnandos procul dubio scias. Et hoc tibi diximus ex parte Omnipotentis Dei, quoniam nisi B. Aurelio restituas Monasterium suum, noveris te à regno Dei penitus alienum: & semen tuum in brevi esse delendum. Nam quæ tibi spes salutis poterit esse, nisi erratum tuorum, tuumque in hac vita quantocius emendaveris, qui Christum Salvatorem fidelium hereditate suâ iam infideliter spoliasti? gravius est peccatum tuum scelere Judæorum, qui Dominum morti tradiderunt: quoniam illi mortalem persecuti sunt, in quem non crederant, tu autem illum persequeris, & spoliast, quem Dominum credis, & venturum Judicem expectas. Periculosum est tibi, penitusq; damnabile, Deum habere contrarium: qui etsi tecum ad tempus misericorditer dissimulat, non emendatum sine dubio postmodum gravius damnat. Nos ergo, quibus cura est, & tuæ*

B b 3

salutis

Corpus S. Aurelij invenitur.

Papa Comitum durius increpat.

Alienum usurpare gravissimum.

Spoliatores Ecclesiarum, quam graviter peccant.

Mandat  
Papa Co-  
muni repa-  
rare Mona-  
sterium.

Synodus  
XLII. Epi-  
scoporum  
Moguntia.

Leo Papa  
multas Ec-  
clesias con-  
secrat.

salutis & tuorum, non solum ratione Pontificij muneris, quo licet immeriti ex of-  
ficio salutis omnium sumus debitores; verum etiam consideratione sanguinis, &  
jure propinquitatis, qui de natura legibus nobis es proximus, atque charissimus,  
te ex tantis anime periculis omnino cupimus liberare, scientes neminem tuorum,  
qui tibi in hereditate successerit hac tua, sicut nec te, nec patrem tuum, nec avum  
posse salvari; donec omnia, quae sancto Aurelio ablata detines, in integrum resti-  
tuantur. Auctoritate igitur Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apo-  
stolorum ejus, quorum vices gerimus in terris, te monemus, requirimus, & exhor-  
tamur: ac sub aeterna maledictionis poena mandamus, quatenus memoratum la-  
cum quantocius in pristinum statum, & in Cenobium Monachorum restituere non  
negligas; Monachos ibidem & Abbatem, quemadmodum fuerunt antiquitus, &  
iterum instituas: eisque omnia & singula, sive per te, sive per alios, ablata resti-  
tuas, & siquid ad consummationem hujus sancti operis amplius requiritur, de tuis  
rebus & bonis pro Dei amore fideliter impendas. Hec tibi nepos, & filii charissimos,  
quantocius perficienda una cum Coniuge tua Nobis in Christo filia dilecta, aucto-  
ritate Omnipotentis Dei in remissionem tuorum peccaminum seriose injungimus.  
Qua si neglexeris (quod non speramus) aut mandatorum nostrorum contemptum  
invenitur fueris, indignationem Omnipotentis Dei, & omnium Sanctorum ejus, te  
noveris incursum, & cum demonibus sine fine cruciandum. His & alijs Papa  
sermonibus Comes Adelbertus vehementer compunctus, ad pedes illius  
provolutus: se graviter deliquisse cum lachrymis publice confitetur,  
commissorum a S. Pontifice postulat veniam: & omnimodam promittit  
emendationem: Monasterium se reformaturum promittit, & omnia,  
quae Papa ei mandaverat, se facturum pollicetur. Cui veniam precan-  
ti S. Pontifex respondit: Si perfeceris ea, quae nobis praecipientibus te facturum  
polliceris, veniam tibi malorum non solum concedimus, sed aeterna felicitate  
filium fore non dubitamus. His dictis, aliisque ad sanctum opus conducen-  
tibus rite peractis, Leo sanctissimus Praesul iter continuans Moguntiam  
profectus est. In Moguntiam autem veniens, ut supra per anticipatio-  
nem diximus, Concilium generale praesente Heinrico Imperatore cele-  
brat: in quo Cardinales, & Episcopi quadraginta duo comparuerunt,  
cum Abbatibus & alijs Clericis multis. Plura in ea synodo constituta sunt,  
quae vitam & honestatem Clericorum concernunt. Multi quoque ab i-  
tinere deviantes reformationis ad viam justitiae in eodem concilio redi-  
cti sunt. Sigeborho Spirensis Episcopus, in eadem S. synodo coram Papa  
Leone de simonia, & alijs quibusdam criminibus accusatus, iudicio se  
Communionis Corporis & Sanguinis Domini nostri Jesu Christi legitime  
expurgavit. Sanctus Bardo Reverendissimus Moguntinae Sedis Ar-  
chiepiscopus in eadem synodo Legatus sacrosanctae Romanae Ecclesiae  
declaratus est. Henricus vero Imperator de Moguntia discedens, ex-  
citum contra Baldevvinum Comitem rebellantem duxit in Flandriam  
eumque in deditioem jurare compulit, & obsides pro fidelitatis confir-  
matione, quotquot voluit, accepit. Leo autem Papa IX. peracto Con-  
cilio de Moguntia per Rhenum descendit ad Coloniam, & inde ad Aquali-  
grani profectus, Imperatorem, donec rediret a Flandria, expectavit;  
multas ubique diversis in locis Ecclesias, Capellas, & Altaria consecra-  
vit, & quod plures nostrae tempestatis infimi Pontifices facere cum te-  
neantur, despiciunt; ille, qui summus erat, nec tenebatur, pro Dei amore  
humiliter adimplere nunquam recusavit.

Anno

MLI.

Anno Monast. vacantis L. Indictione Roman. XIV. obiit Erhardus Monachus & Scholasticus Corbejenſis Cœnobij in Saxonia, de cujus ingenio, & lucubrationibus dictum est anno desolationis Monasterij xxxvii. Huic in regimine scholarum dictæ Congregationis successit Bernardus Monachus in divinis scripturis studiosus, & eruditus, sæcularisque litteraturæ non ignarus, & præfuit officio sibi demandato, annis ferme viginti octo. Scripsit ad Harduinum Archiepiscopum Magdeburgensem, opus luculento, sed nimis mordaci sermone contra Heinricum Regem IV. Imperatorem verò tertium Romanæ Ecclesiæ rebellem, & excommunicatum. In quo volumine patet clarissimè, quàm gravis & odiosus idem Imperator fuerit Saxonibus. Alia quoque plura lucubrâsse opuscula dicitur, quæ ad manus nostras non venerunt.

Bernardus  
Monachus  
Corbejen-  
sis.

Anno prænotato, Henricus Imperator Festum Pentecostes cum Papa Leone, & multis Principibus in Badelbronna celebravit, ubi S. Bardo ex Monacho Archiepiscopus, habito ad Misſam sermone, obitum suum instare clarâ voce prædixit: veniam & pacem ab omnibus petijt, ac se orationibus fidelium auditorum commendavit. Post hæc eodem mense, quo sermonem fecerat, seque prædixerat moriturum, obiit, 10. videlicet die mensis Junij, anno Pontificatus sui xx. Hic, ut scribit Abbas Eckardus in Chronica sua, in Cœnobio Fuldenſi sub Monastica professione à puero nutritus, inde pro vitæ merito ad Pontificalem dignitatem proventus, spiritu prophetiæ, multisque virtutibus, & miraculis clarus effulſit. Quod verò supra diximus, anno desolati monasterij, cujus monasterij fuerit Abbas, nos ignorare, diligentiore inquisitione certificati retractamus. Constat enim nunc manifestè Monachum Fuldenſis exitisse Cœnobij, non Abbatem. Nam Richardo in Abbatia successit Sigebertus, post quem Rosingus, postea Bardo, sed non iste de quo loquimur, deinde Ecgebertus, postea alijs Bardo, ac deinde Siffridus, qui post Lutpoldum Moguntinæ sedis magnus fuit Archiepiscopus. Sancto igitur Bardone mortuo, atque sepulto, Lutpoldus Babenbergensis Ecclesiæ Canonicus in Archiepiscopatu Moguntino succedens præfuit annis octo, mensibus quattuor: vir moribus & conversatione præstantissimus, divinorumque sermonum, juxta ejus consuetudinem temporis, egregius prædicator, qui verbo & exemplo utiliter præfidens, multorum corda convertit ad Dominum. His temporibus prænotatus Archiepiscopus Moguntinensium Lutpoldus, Monasterium nostri Ordinis in Monte Specioso, vulgariter verò Schönberg antiquitus dicto, sub honore sancti Jacobi Majoris Apostoli construxit, quod prædijs & proventibus necessarijs ad servorum Dei sustentationem sufficientissimè dotavit. In quo Monachos posuit sub Abbate secundum Regulam D. Patris Benedicti conversantes. Sunt qui dicant hoc ipsum Monasterium à principio fundationis suæ, donatione fundantis à Monachis Scoticæ nationis possessum, primosque inhabitatores de Colonia ex Monasterio S. Martini, quod eo tempore Scotorum erat, fuisse assumptos. Quod si verum est, oportebat brevi eos tempore mansisse: quoniam nobis certâ probatione constat, quòd anno M C. nullus in eo Monachus fuit de natione Scotorum, sed omnes erant Germani.

Monaste-  
rium S. Ja-  
cobi Mo-  
guntia cõ-  
struitur.

Anno



Ungari  
funduntur  
à Bavaris.

Anno prænotato Ungari contra Imperatorem rebellantes, fines Regni hostili animo devastare tentarunt. Quibus Gebhardus Ratisponensis Episcopus patruus Heinrici Imperatoris, unà cum Conrado Bavarorum Duce & Adelbetto Marchione Austriæ non magno exercitu veniens obviam vice Imperatoris, multos eorum occidit, & reliquos in fugam convertit: urbem deinde Haymenburg in Marchia positam, ædificijs, muris & turribus instauravit, & posuit in ea pro custodia præsidium.

Anno etiam præscripto mortuus est Sigebotho Spirensis de multis criminibus priore anno accusatus, sed in Moguntina Synodo, sicut diximus, coram Papa Leone IX. Dominici corporis & sanguinis cõmunionem se legitime expurgavit. Cui Arnolphus in Pontificatu successit.

Imperator  
devastat  
Ungariam.

Item anno prænotato, post stragem Ungarorum, quam Gebhardus Episcopus Ratisponensis fecerat, Henricus Imperator cupiens illas libulcisci injurias, cum magno exercitu Pannoniam denuo ingreditur, divisâque in duas partes multitudine militum, utrinque Regionem illam sylvis, & maxime aquarum collectionibus circumseptam occupans intravit. Sed gens illa durior cæteris nationibus, cum Rege suo dolose agens, suâque pariter cum alijs diripiens, fame & siti, multisque cladibus lassatum Imperatoris exercitum fugiens evasit. Milites autem Imperatoris, vastatâ magnâ parte provinciæ, multisque inibi occisis, pacifice quidem, licet intactè ad propria redierunt, quoniam fugientes comprehendere non poterant, quippe qui diversis in montibus, & nemoribus latebant. Imperator de Pannonia revertens, venit in Bavariam, ubi sanctum Leonem Pontificem reperiens, Ratisponam simul intraverunt. Papa verò in præsentia Legatorum Regis Galliæ tumbam iussit aperiri apud sanctum Hemmrammum nostri Ord. Cœnobium, in qua busta sanctissimi Martyris Dionysij Areopagitæ Parisiorum Apostoli contineri farsparserat ab olim publica, licet Galli penitus dicant contrarium. Quibus visis certa, vera & indubitata S. Dionysij ossa cõprobavit. Deinde ossa Divi Wolfgangi Ratisponensium quondam Episcopi de sepulchro cum magna solemnitate levavit, & fidelium venerationi publicè exposuit. Magna deinceps ad invocationem Divi nominis miracula utrobique facta sunt, tam ad Reliquias sancti Martyris Dionysij, quàm ad tumbam Beatissimi Præsulis Wolfgangi.

Reliquiæ  
S. Dionysij  
Ratisponæ.

MLII.

Imperator  
petit Un-  
gariam.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis LI. Henricus Imperator cum exercitu magno iterum petit Ungariam, habens secum in comitatu sanctum Leonem Papam; sed Pannonijs denuo fugâ latentibus, parùm proficiens ad sua revertitur. Qui cum Pontifice per Bavariam transiens, venit in orientalem Franciam, & simul venerunt in Bambergam: ubi Summus Pontifex privilegia illius Ecclesiæ coram Imperatore & omni populo, per Fridericum Cardinalem, & Cancellarium suum recitari fecit, & lecta publicè autoritate suâ confirmavit: tributum quoque annuum quo S. Imperator Henricus Ecclesiam Bambergensem S. Petro, & Apostolicæ Sedi obligavit, in perpetuum remisit. Erat autem census marcarum argenti centum, & equus phaleratus pulcherrimè albi coloris, pro Summo Pontifice unus: à quo Ecclesiam Bambergensem liberam fecit Leo Papa. Anno prænotato, Henricus Imperator apud Goslarum Saxoniæ

xoniae oppidum quosdam Hæreticos, Manichæo errore fœdatos, qui inter alios pravi dogmatis articulos esum cuiuscunque animalis, quod vitam habuit, ut mortale peccatum, & perniciosum damnabant, comprehendit fecit, & in errore pertinaces, ne macularent alios, laqueo suspendi.

Hæretici in Saxonia necantur.

Eodem anno S. Leo Papa IX. Dominicae Nativitatis festum cum Imperatore & multis Regni Principibus celebravit in Wormatia, & summam ipse Missam solemniter cantavit. Altera die Lutpoldus Moguntinae Sedis Archiepiscopus, in cujus provincia dies agebant festos, à summo Pontifice iussus se ad officium de S. Protomartyre Stephano cantandum in principum omnium praesentia praeparavit. Qui peracta processione, ut ad hoc ventum est in Missa, ut oratione completa, postquam se in sua sede ante Altare locavit, quidam ex Diaconibus suis nomine Humbertus, sicut multi ob illius festi reverentiam solent, lectionem decantavit. Quod quidam ex Romanis Papae assistentes vituperabant, quod secus, quam Romana haberet consuetudo, ageretur, suaferuntque Papae, ut tacere Diaconem Moguntinum praeciperet. Misit ergo Papa Ministrum ad Diaconem, qui lectionem interdiceret. Quod cum ille Juvenum more contemneret, iterum mittendo Papa lectionem interdixit. Qui nihilominus eadem qua prius vocis sonoritate cantans lectionem, usque ad finem decenter complevit. Quam finitam Papa illum ad se vocavit; & quasi pro inobedientiae contumacia degradavit, vel ut proprie loquar, ab executione officij suspendit. Archiepiscopus vero misit ad Papam rogans, suum restitueret ministrum; quod ubi Papa renuit, Archiepiscopus ut erat antiquae disciplinae, licet aegre, patienter tamen, interim tacendo sustinuit. Perlecto Evangelio, & Offertorio ex more decantato, ubi sancti sacrificij tempus advenit, Archiepiscopus in sua cathedra resedit, verè contestans, nec se, nec alium quemquam completurum inchoatum officium, nisi prius receperit processione suae ministrum. Quod ubi Apostolicus Praesul intellexit, cessit Archiepiscopo, reindutumque continuo ministrum ad Dominum remisit. Quo recepto mox inchoatum continuavit officium. Qua in re, & Archiepiscopi auctoritas, & Papae consideranda est humilitas; dum & ille officij sui dignitatem defendere contendebat, & iste licet majoris dignitatis Metropolitano tamen in sua Provincia cedere magis, quam contendere volebat, quod pauci hodie faciunt. Posthac S. Papa Leo de Wormatia Romam revertitur, multis eum diversarum provinciarum militibus imperiali praecipione, & amicorum subventionem comitantibus. Qui ut supra dictum est, in diversis locis Germaniae, multas Ecclesias, & Capellas consecrare suis manibus non recusavit. Inter quas Parochialem Ecclesiam in Hingstetten, & Capellam S. Nicolai super pontem Nagalthae extra oppidum Calba, eodem tempore memoratur consecrasset.

Imperat. & Papa Wormatiae Domini Nativitatem celebrant.

Papa Leo Romam revertitur.

## MLIII.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis LII. Indictione VI. Leo Papa in Italiam reversus, mox cum exercitu Imperatoris, quem de Germania secum adduxerat, in Apuliam profectus est, post dies videlicet Dominicae resurrectionis, contra Normannos, illius terrae quondam advenas, sed tunc possessores iniquos, Romanarum quoque partium invasores, & faceri hostes Imperij: ubi conferto praelio, multa millia hominum ab utraque

Leo Papa devastat Apuliam.

parte ceciderunt. Papa fugiens cum paucis, absque victoria regreditur, relictis illic Francorum, Bavarorum, ac Suevorum militibus optimis, qui gladijs Normannorum interierunt. Ipse verò in civitate Beneventanensi confedit, in qua Udalricus natione Bavarus vir prudentissimus eo tempore Pontificatum tenebat.

Concilium  
Vercellens  
contra Be-  
ngariu.

Anno prænotato S. Leo Papa ix. apud Vercellas Episcoporum Synodum celebravit, in qua Berengarium Thuronensem, suis pravis dogmatibus, integritatem fidei Catholica graviter perturbantem, cum errore suo condemnavit. Asserebat namque Sacramentum Dominici corporis & sanguinis, quod in altari sumimus, non esse reverà corpus Christi & sanguinem, sed veri corporis & sanguinis figuram. Contra quem multa, & scripta, & disputata sunt; qui etsi diu fuit in errore pertinax: tamen multorum tandem consilio informatus valde pœnituit, & ideò pravam dogma publicè revocavit. Talem verò pœnitentiam ante vitæ suæ finem egisse legitur, ut moriens à multis sanctus haberetur. Eodem quoque anno Leo Papa ix. S. Gerhardum V. ante se Leucorum sive Tullensium Episcopum sanctimoniâ vitæ quondam mirabilem, Synodo habitâ per Apostolicam auctoritatem decrevit in numero Sanctorum Confessorum in Ecclesia Dei solemniter venerandum.

## LIII.

S Leo Papa  
ix. moritur

Anno Monasterij vacantis LII. S. Leo Papa ix. post multa pietatis & Christianæ Religionis studia XIX. die mensis Aprilis moritur: & Romæ in Ecclesia S. Petri honorificè sepelitur. Ad cujus tumbam multa deinceps miracula ostensa sunt. Cujus vitam & gesta simul, & itinera pro reformatione statûs Ecclesiastici habita, latissimè descripsit Anselmus Monachus Rhemensis, de quo postea dicemus, in quo volumine sive itineralio comportavit ipsius sanctissimi viri dicta & facta, in itinere à Roma in Germaniam & Galliam, in Synodis etiam, quas plurimas in diversis locis celebravit: quantâ videlicet justitiâ & auctoritate causas examinaverit Ecclesiasticas: quæve distinctione peccantes corripuerit, & quemadmodum ei virtus sit cooperata divina, sicut patuit in Episcopo Frisingensi; qui cum in Synodo Rhemenfi contumaciter ageret, contra auctoritatem Apostolicam, in conspectu omnium repentè obmutuit. Bonus autè Leo Papa ix. cum esset in divinis scripturis, ut supra diximus, valde studiosus, & multum eruditus, scripsit de Hæresibus extirpandis lib. I. Ad Constantinum Monomachum Imperatorem contra errores Græcorum lib. I. Ad Patriarcham Constantinopolitanum lib. I. Contra Græcorum errores multa scripsit, & Epistolas plures ad diversos. Eodem anno Chuno, qui & Conradus Dux Baviaræ cum Pannonijs confœderatus, Imperatori gravissimè rebellans, multa in Regno mala fecit: pro quibus tandem ab Imperatore pulsus, Ducatûque simul & patriâ, sicut meruit, privatus fugit in Ungariam, & paulo post exul moritur. Baldevinus etiam Flandriæ Comes, qui Hannoniæ comitatûm, ante annos quatuor Imperatore renitente invaserat, & cum Duce Lotharingiæ Godofrido eatenus rebellaerat: cum se videret ab Imperatore non posse obtinere, quem petivit consensum: totis viribus coadunatis auxit rebellionem, & violenter detinet, quod habere bonâ voluntate non posset.

Opuscula  
h. i. i. s. s. a. n. t.  
Pontificis.

Anno prænotato Romani post mortem S. Papæ Leonis missâ legatione

tionem ad Imperatorem in Germaniam, dari sibi Pontificem in locum demortui rogaverunt. Qui apud Moguntiam Episcoporum Convantum indixit, quibus, ut Romanum eligerent Pontificem virum aliquem idoneum præcepit. Illi autem consilio inter se habito, Gebhardum Eichstertensem Episcopum natione Bavarum in Successorem S. Leonis statuerunt. Qui Romam missus, à Cardinalibus populoque Romano cum reverentia susceptus est: ordinatusque in Papam, Victor secundus fuit nominatus: & præfuit annis duobus & mensibus ferme octo. Cujus ordinatio Romæ facta est anno sequenti in Cæna Domini: vir optimus, qui multa bona & statuit, & fecit in Ecclesia.

MLV.

Anno vacantis Monasterij S. Aurelij LIV. Gebhardus, qui & Victor secundus Romæ in Cæna Domini, sicut diximus, Papa ordinatus est, qui mox eodem anno Florentiæ Synodum celebravit, in qua multos Episcopos propter Simoniam, & fornicationis crimen deposuit. Clerum statutis, & admonitionibus reformavit: quid unumquemque secundum suum gradum maximè deceat docuit: pœnasque in transgressores refundendas acriter multiplices fulminavit. Inde progressus, per diversas mundi Provincias singulas Cathedrales visitavit Ecclesias de vita præsum. & Clericorum diligentissimam ubiq; faciens inquisitionem. Bonos & rectæ operationis Ecclesiæ ministros beneficijs, & laudibus prætulit: malè autem operantes districtius emendavit. Victor iste Papa sanctiss. cum die quadam Romæ, coram multitudine populi missam cantaret, ac post Dominici Corporis consecrationem levare calicem similiter ad consecrandum voluisset, minimè potuit; qui territus preces ad Dominum fudit: & ecce Diaconus ad altare ministrans, confestim à Dæmone malo arripitur, & quia venenum in Calicem miserit, magnâ voce publicè confiteatur. Quo Sanctus Præsul audito, factum ministri non immeritò perhorruit, & pro miraculo gratias omnipotenti Domino persolvit.

Anno prænotato Henricus Imperator cum Episcopis & Principibus, qui eum in magno semper numero comitabantur, Pentecosten in Moguntia celebravit. In die autem festo, cum ante peractionem sacrificij sedilia ex more in Choro Principibus locarentur, contentio gravis inter ministros Lupoldi Archiepiscopi Moguntini & Sigefridi Abbatis Fuldenensis pro sedilium positione suborta fuit, quæ post verba contentiosos ad verbera compulit, & confertis manibus pavementum sanguine resperfit: intercurrentibus alijs tandem sedatur contentio, fitque per Episcopos templi violati reconciliatio, & sanctum Diei Officium inchoatur. Sequenti verò cantatâ, & ultimo ejus versu dicto: *Hunc diem gloriosum fecisti: Vox ab aère lapsa, sub eadem melodia cantavit. Hunc diem bellicosum ego feci: rigentibus cunctis prætimore. Imperator considerans diaboli versutiam, coram omnibus dixit: Tu omnis malitia inventor diabole, diem bellicosum, & arrogantibus lætuosum fecisti, sed nos per Dei gratiam, qui illum gloriosum fecit, pauperibus gratiosum reddemus in tui confusionem. Et mox reinceptâ sequentiâ solemni vociferatione sancti Spiritus gratiam implorabant. Missâ finitâ Imperator omnes pauperes convocari fecit, quibus in magna multitudine convenientibus, universas dapes sibi, & Curialibus paratas distribuit, & eis manibus proprijs ministravit.*

Cc 2

Anno

Victor Papa II. synodum celebravit.

Venenum Papæ in calicem mittitur.

Lis inter Episcopum Mogunt. & Abbatem Fuldensem

Heinricus  
Imperator  
Italiam vi-  
sitat.

S. Anno fit  
Archiepisc.  
Coloniens.

Anno etiam prænotato, Heinricus Imperator Italiam cum exercitu ingreditur, dispositisque pro voto rebus, in pace reversus est, secum ducens neptem suam Beatricem, Bonifacij Ducis quondam uxorem, indignè tractans eam, propterea quòd mortuo duce Bonifacio Marito suo in multa vivere insolentia consueverat, & cum multis fornicationibus semetipsam diffamàrat. Eodem quoque anno mortuus est Hermannus Archiepiscopus Coloniensis, filius Ezelini Comitis Palatini Rheni viri nobilissimi, de quo plura diximus. Post quem S. Anno in Pontificatu Coloniensis Ecclesiæ succedens præfuit annis xx. vir moribus integer, & doctrinâ scripturæ illustris, qui magnâ utens industriâ Monachos simul & Clericos suæ Diocesis reformavit: Monachorum Claustra diligentissimè perlustrans, vitam eorum studiosè rimabatur: quorum mores convenire statutis Patrum reperit, multis beneficijs cumulavit; eos verò, qui à tramite rectitudinis deviaverant, ad observantiam Regularis disciplinæ compellere non cessavit.

Anno etiam prænotato Chuno, sive Conradus Dux Baviaræ, qui pulsus ab Imperatore Heinrico, propter infidelitatem, & rebellionem suam confugerat in Ungariam, desolatus ibidem, & animo deficiens moritur: & Otto quidam de genere Saxonum ab Imperatore Dux post eum ordinatur. Eodem quoque anno mortuus est Welfo Carinthiorum Dux. Item eodem anno moritur Arnoldus Spirensis Episcopus, cui Conradus in Pontificatu ejusdem Ecclesiæ successit, & non multis annis præfuit. Nam alij scribunt eum præfuisse mensibus tantum decem, alij verò duobus annis, & mensibus decem, & hoc nobis videtur magis convenire veritati, quam ex privilegijs Spirensis Ecclesiæ concessis potuimus colligere.

S. Aaron  
Abbas in  
Colonia.

Claruit his temporibus Aaron Abbas Monasterij S. Martini in Colonia, post Eliam, de quo supra diximus anno vacantis Cœnobij Hirsaugiensis quadragesimo, vir in omni Sanctimonia vitæ præclarus, nec minus eruditione scripturarum illustris, natione Scotus, Regularis disciplinæ moderator, & conservator præcipuus, qui Monachos suo regimini commissos, verbo & exemplo ad observantiam normæ Divi Patris nostri Benedicti gloriosè instituit: morientandem, non sine magnæ sanctitatis opinione miraculis coruscavit. Alibi legimus, quòd Abbas fuerit S. Pantaleonis in Colonia: qui Cantum nocturnalem de B. Papa Gregorio Magno, per S. Leonem Papam IX. compositum ipso donante à Roma detulit in Germaniam, & in suo Monasterio primus jussit decantari.

MLVI.

Hermannus  
comes Frã-  
corũ obijt.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis quinquagesimo quinto, in dictione Romanorum nonâ die mensis Januarij vicestimâ septimâ, obijt Hermannus Comes Francorum Orientalium, vir dives & potens, Heinrico Imperatori semper fidelissimus, & in prælijs multis Victor sæpe gloriosus. Eodem anno Gebhardus Ratisonensis Ecclesiæ Præsul, Imperatoris Heinrici patruus, & hostis occultè pessimus, deprehensus & convictus in custodiam mittitur; sed jussu nepotis misericorditer, quod non meruerat, tractatur: non multò post non solum veniam, & liberationem promeruit, sed etiam ad pristinum suæ dignitatis gradum restitutus fuit.

Anno

Annò etiam prænotato Gottfridus Lothariensium Dux, frater Abbatiss Cassinensis postea Romani Pontificis Stephani IX. pluribus jam annis Imperatori contrarius, & rebellis, prudenti amicorum consilio usus, redit ad concordiam, & promittit Imperatori deinceps fidelitatem.

Hoc anno magna cædes facta est Christianorum in finibus Saxoniae, quorum multi gladio Paganorum, qui Lintici vocabantur, perjerunt, alij verò in aquis submersi sunt. Perijt in eodem conflictu Wilhelmus Marchio Misnensium Princeps inclitus, strenuus & bellicosus. Iisdem temporibus multi Principes in diversis Provincijs perjerunt, fames magna fuit, & multas regiones graviter afflixit: egestas & penuria victualium ubique terrarum prævaluit, & multos fames consumpsit.

Claruit his quoque temporibus in Anglia Rex Edvvardus Elcheredi filius, qui regnavit annis ferme quatuor & viginti, qui adeò mansuetus fuit, ut nec viles homines lædere verbo noverit. Et tamen erat ejus apud domesticos, & familiares reverentia magna: apud externos metus ingens. Nam fovebat ejus simplicitatem omnipotens Deus, ut possit ab omnibus timeri: qui nemini omnino consueverat irasci. Moribus & conversatione fuit sanctissimus, & prophetiae spiritu plenus, de quo multa miranda prædicantur: quæ brevitatis causâ omittimus.

S. Edvvardus Rex in Anglia.

His etiam temporibus S. Anno Coloniensis Ecclesiae Archiepiscopus, Monasterium nostri Ordinis in Monte dicto Segeberg tribus à Bonna miliaribus fundare cœpit, quod feliciter perficiens, in honorem sancti Archangeli Michaëlis consecravit. In quo multitudinem Monachorum sub obedientia Abbatis Domino servientium constituit: quibus necessaria hujus vitæ in annuis redditibus & proventibus copiosissimè providit: ubi tandem moriens sepultus est, infinitis coruscans miraculis.

Monasterium in Segeberg fundatur.

Anno etiam prænotato, Henricus Imperator II. Rex verò tertius infirmari cœpit, qui videns se moriturum, sapienti persuasus consilio, veniam malè commissorum in quoscumque humiliter petijt, quibusdam prædia, quæ abstulerat iratus, misericorditer compunctus restituit: omnibus, qui in eum, vel in Regnum peccaverunt, clementer pro Dei amore indulgit, filiumque suum puerum vix octo annorum electione Principum, & consensu Victoris Papæ II. tunc in Germaniâ præsentis Regem constituit. His & alijs, prout vitæ possibilitas morituri admisit, ritè dispositis, se muniri sacramentis Dominicis postulavit, & factâ confessione peccatorum Summo, ut ferunt, Pontifici, 5. die mensis Octobris devotissimè in Domino quievit. Cujus corpus juxta patrem Spiræ in Ecclesia majori cum honore, & reverentia sepultum est. Iste Henricus, multa bona fecit Ecclesiae memoratæ Spirensi, ipsamque à Patre magnificè interceptam gloriosius consummavit: multisque possessionibus largissimè dotatam, privilegijs, & libertatibus insignem reddidit. Corpus S. Gvvidonis Abbatis de Italia, ut supra diximus, in Germaniam transtulit, & in eandem Civitatem Neomerensem collocavit. Crucem quoque valde preciosam majori contulit Ecclesiae, pro honore Beatissimæ Dei Genitricis, in cujus circumferentia sic scriptum legimus.

Henricus Rex tertius moritur.

*Contulerat sanctæ felix hæc dona Mariæ,  
Semper ut æternæ capescat munia vite,  
Heinrich Conradi natus de stirpe Monarchi,*

Cc 3

Gisla,

*Gisla, quem genuit, multum satis ipse benignus.*

In dorso verò sic legimus sculptum.

*Ad votum Regis Heinrici dona ferentis.*

*Respice de solio resides, quo Christe superno.*

Victor Pa-  
pa 2. venit  
in Germa-  
niam.

Monasterium quoque Lyntburg à patre inchoatum cõmplevit, & magnificè dotavit, ut diximus. Hoc ipso anno, quo mortuus est Imperator Heinricus, Victor Papa II. de Roma venerat in Germaniam, & apud Goslarium Saxoniae oppidum circa Festum Nativitatis Mariae octo & viginti ante mortem Imperatoris Heinrici diebus, ab eo & Principibus Regni cum summa reverentia fuit susceptus: Electioni etenim Regis Heinrici IV. morti quoque & sepulturae ipsius Imperatoris Spirae Victor Papa cum multis Cardinalibus, Episcopis & Principibus interfuit, & electionem Heinrici pueri, sicut diximus, in Regem approbavit. Heinrico Imperatore mortuo, Agnes Imperatrix mater pueri Heinrici Regis, mulier prudens, & industriae singularis, regnum sub moderamine suo aliquandiu tenuit, ac sapienter & strenuè rexit. Verùm cum postea Principibus non videretur honestum, nec tollerandum diutius, à muliere imperium gubernari Romanum, Heinricum puerum Regem matri abstulerunt, eamque ab imperij regimine abjecerunt. Quòd cum emendare non posset, cum amaritudine animi patienter tolleravit, & pro sustentatione sui Ducatum Bavariae suscipiens, regni gubernacula dimisit. Tandem rerum permutationes considerans, dimisso Bavariae Ducatu Italiam petiit, & in quodam Cœnobio, quod Fruteria nuncupatur, aliquandiu vitam religiosam duxit. Postea Romae defuncta est, & in Ecclesia sanctae Petronellae sepulta.

MLVII.

Heinricus  
Rex 4. re-  
gnat.

Anno Monasterij vacantis S. Aurelij LVI. Heinricus Rex IV. eius verò nominis Imperator III. adhuc puer, sicut diximus, octo annorum, Heinrici defuncti Imperatoris filius, mortuo patre sumpsit imperium, & regnavit annis ferme quinquaginta, cujus tempore multiplicata sunt mali super terram. Enim verò quamdiu Heinricus iste sub tutela & directione suae matris fuit, & S. Annonis Archiepiscopi Colonienfis, bene ac laudabiliter se gessit in omnibus, nulliq; fuit gravis, nulli molestus, nulli onerosus. Sed postquam sui juris esse coepit, libertatem regnandi per semetipsum assecutus, paulatim defecit in increpationibus, tyrannus, & persecutor factus Cleri, & Ecclesiae, qui Custos esse debuerat, & Imperator. Pravorum namque depravatus consilio, Clerum oppressit, Christi Vicarios contempsit, Ecclesias Dei fugatis Pontificibus honore simul, & rebus spoliavit. Pro his aliisque innumeris malis, atque sceleribus à Romanis Pontificibus ad emendationem saepius revocatus contempsit; unde contumax in superbiam elatus, à Romanis Pontificibus excommunicatus est iterum contempsit, hostisque factus est Ecclesiae manifestus, innumerebilibilium malorum, vel causa, vel occasio fuit, ut infra dicemus.

Monasteri-  
um in Gos-  
sek funda-  
tur.

His temporibus Comes quidam, frater Archiepiscopi Magdenburgensis Monasterium nostri Ordinis construxit in finibus Thuringiae, non procul à civitate Neoburgensi, quod Gossek nuncupatur, in quo Monachos de Corbeja Saxoniae venientes posuit, quibus de hujus vitae necessarijs ad serviendum Domino, in tranquillitate mentis & corporis, suffi-

cienter

cienter providit, adjuvante illum praedicto fratre Archiepiscopo. Hujus Monasterij Abbas primus, qui cum Monachis venerat de Corbeja nomine Benno, vir erat in divinis scripturis eruditus, qui posteaquam Coenobium rexisset annis ferme tribus, quidam ex Monachis diabolico spiritu ducti, sanctum virum apud Comitem & Archiepiscopum Fundatores de fornicationis crimine graviter accusantes, eoque in male ceptis profecerunt, quod per Comitem de Coenobio injuriose fuit expulsus. Qui exemplo divi Praeceptoris nostri Benedicti Monachorum improbitati cedens, Heremitorium quoddam non procul ab oppido Goslariensi solus intravit, & in amaritudine cordis Omnipotenti DEO, quantam potuit devotione mentis servavit.

Contigit interea Romanum Pontificem Victorem II. sicut diximus ad Henricum Imperatorem venire Goslariam, qui audiens Abbatem latere in Eremito, & cognitam causam, ejus desolationi compassus est, & volens ejus relevare miseriam, vocatum ad se, Canonicum eum fecit in Ecclesia Goslariensi, ejusque inopiam suam munificentiam relevavit. Sanctus itaque Benno de Abbate Eremita, & de Eremita Canonicus factus, etsi rite meminimus, postea Decanus, vitam suam in omni puritate innocentiae, & sanctitatis continuans, & Deo placuit, & hominibus. Contigit autem post annos aliquot Misnensem Ecclesiam suo viduari Pontifice, in cujus locum Benno consensu omnium, Episcopus est constitutus. Qui majoribus se mox virtutum exercitijs subjiciens, & de die in diem semper altius proficiens, in omni tandem sanctitate consummatus evasit. In ea denique perturbatione, quam Henricus IV. contra Ecclesiam Dei, & universum Clerum suscitaverat, multis cedentibus, Benno Praeful sanctissimus, tyranno in faciem restitit, & pro defensione autoritatis Romani Pontificis cunctis diebus fortiter stetit. Circa finem vitae suae tale factum de eo narratur miraculum. Marchio Misnensis, fautor Henrici Regis excommunicati malitiam adversus libertatem Ecclesiasticam quantam potuit, exercebat. Cui, cum sanctus Benno Episcopus quadam vice nescio quid, respondisset durius, tyrannus commotus alapam dedit Pontifici. Cui Praeful sanctissimus dixit: *Hac ipsa hora annali recurso tempore, alapam, quam mihi dedisti, tibi rependam.* Marchio risit, & comminationem S. Pontificis contempsit. Benno autem prius, quam revolveretur annus, ab hac vita ad Dominum migravit, & mox infinitis coepit coruscare miraculis. Anno revoluto, cum tyrannus pontem, qui est super Albim fluvium in civitate Misnensi, transiret, in ipsa hora, quam Praefulem percusserat vivum, sibi obviantem cernit mortuum, & subito clamavit: *O Weh! Benno Episcopus venit, Benno Episcopus venit.* Et ecce confestim S. Benno, ceteris quidem invisibilis, alapam tyranno dedit, quam promiserat, adeo fortiter, quod in terram recidit, nec diu postea ab hac luce miserabiliter discessit. Beatissimus autem Pontifex Benno in Ecclesia Misnensi sepultus, usque in presentem diem stupendis miraculis claret, quamvis necdum Sanctorum Catalogo habeatur inscriptus.

Anno praenotato, Adelbero Episcopus Herbipolensis cum suorum consilio Canonicos Ecclesiae S. Protomartyris Stephani, quos Henricus Episcopus frater S. Heriberti quondam constructam Ecclesiam illic posuerat, ut supra diximus anno Conradi Monasterij S. Aurelij Abbatis septimo, ad

S. Benno fuit  
Episcopus  
Misnensis.

Monaster.  
S. Stephani  
Herbipol.

alios



alios Canonicos in civitatem tranſpoſuit, & Monachos noſtri ordinis 30. numero cum Abbate collocavit apud S. Stephanum anno fundationis ejuſdem Eccleſiæ ſexageſimo; cujuſ Cœnobij primus Abbas fuit Rupertus vir per omnia Religioſus, & Monachiſtici diſciplinæ moderator & conſervator vigilantiffimus.

Stephanus  
ex Abbate  
Pap. nono.

Anno etiam prænotato Victor Papa II. natione Suevus, ante ſummum Pontificatum Episcopus Aichſtetenſis nomine Gebhardus, poſt multa bene geſta in Germania Romam redijt, & eodem anno, 5. die menſis Octobr. ad Dominum migravit: vir certè optimus, cui ſi diutius vivere licuiſſet, omnes profectò Eccleſiaſtici Ordinis ſtatus reformàſſet. Huic in ſummo Pontificatu poſt dies undecim ſucceſſit Frideric⁹ Caſſinenſis Abbas & nomen noni ſuſcipiens, præfuit menſibus decem. Hic fuit filius Gozzelonis, & frater Gottfridi Ducum Lotharingiæ, primò quidem Levita Cardinalis S. Romanæ Eccleſiæ fuit: qui ad Conſtantinopolim miſſus à ſancto Leone cum alijs, & legatione peractâ Romam reverſus, cum ſibi Heinricum Imperatorem propter rebellionem fratris Gottfridi ſenſiſſet offenſum, Romam cum ſuis dignitatibus pro Dei amore deſeruit: & Monasterium Caſſinenſe Domino militaturus, ſub monaſtico ſchemate intravit. Qui proficientibus meritis primum ejuſdem Cœnobij Abbas conſtitutus eſt: ac poſtea ut diximus, Papa ordinatus. Eodem anno Saxones magno coadunato exercitu gentem efferam Leucicorum eiſ conterminam (qui Litavijusque hodie nuncupantur, eo tempore adhuc Gentiles, quos divus Otto Episcopus Bambergensis poſtea convertit ad fidem.) hoſtiliter invaſerunt, diverſiſque malis eam affligentes imperio Romano ſubjecerunt, imponentes eiſ tributum annuum imperio ſolvendum: & acceptis cautelis & obſidibus neceſſarijs ad ſua redierunt.

Otto Sue-  
vorū Dux  
moritur.

Anno etiam prænotato, viceſimâ octavâ die menſis Septembris, obiit Otto ex Comite de Svinefurt Dux Suevorum natione Francon Orientalis, vir prudens, imperio fidelis, actione strenuus & bellicoſus; qui cum potens eſſet in armis, fuit nihilominus in pace, & otio glorioſus. Cui Rudolphus de Reinfelden, qui poſtmodum pro Regno contendit, in Ducatu Suevorum ſucceſſit, & plus quam viginti annis eum tenuit, ac poſtea contra Heinricum quartū per quosdam Principes apud Forchaim oppidum Franciæ orientalis in regem, ut dicemus infra, ſublimatus fuit. Sciendum, quòd iſte Rudolphus, mox poſt mortem Heinrici ſecundi filiam ejuſ Rumoldo Episcopo Conſtantiensi commendatam, utrum conſilio raptam, an dolo neſcimus, uxorem duxit, & moriente Duce Suevorum Ottone prædicto in gratiam redierat Imperatriciſ, à qua Ducatum Suevoiæ vacantem propter filiaſ honorem accepit. Quod Berchtoldo Comiti, qui poſtea Carinthiorum accepit Ducatum, valde diſplicuit: & ob id contra Imperium multas inquietudines ſuſcitavit. Nam Heinricus Imperator olim adhuc vivente Duce Ottone Ducatum Suevorum, quam citò ille moreretur, ſe daturum Comiti Bertholdo promiſit: eique annulum ſuum velut hujus rei commonitorium dedit, quem ille diligenter conſervans, poſt amborum obitum, Imperatoris videlicet Heinrici, & Ducis Ottonis, Imperatrici Agneti imperium tunc diſponenti obtulit, eamque annulum agnoſcentem pro Ducatu ſibi promiſſo commonitorium. Verum quia Ducatum Suevorum à Rudolpho præoccupatum habere non potuit.

Berchtold.  
ſit Dux Ca-  
rinthiæ.

potuit, pro vicissitudine postea Ducatum Carinthiorum, ut diximus, accepit: quem postea filio aequivoco, precibus ab Heinrico quarto Rege concedi obtinuit. Heinricus autem Rex postea Ducatum Carinthiorum, quem Rudolpho senioris Rudolphi filio concesserat, persuasus quorundam consilio, ab utroque auferens, Lutolpho consanguineo suo tradidit, sicque patrem & filium parvipendens, graviter offendit. Unde renovata priore injuria Berchtoldus Dux omnia consiliorum machinamenta, quorum plenus exitit, ad hoc vertebat: ut se de utroque, rege videlicet ac Rudolpho posset ulcisci: ab isto, quoniam Ducatum sibi promissum praeripuit: ab illo autem, quoniam quem donaverat, iterum sibi auferre praesumpsit. Interea dum viribus totis contra regem machinaretur consilium, multa quae perperam fiebant in regno, ejus conatibus praebuerunt incrementum. Bavarorum Dux Otto, sicut postea dicemus, violentiam regis a suo ducatu deiecit: Conradus genere Suevus a militibus regis interficitur, & quasi Rex jussit, mala contra eum multiplicantur; conspirant igitur adversus regem Otto memoratus, a Bavarorum Ducatu pulsus in Saxonia: Berchtoldus propter occisum Conradum in Suevia: fiunt motus & ventus utrobique, in quibus odia suscitantur in Regem, & multi paulatim, sese ab ejus fide subtraxerunt.

Lutolphus  
Dux.

Anno etiam pranorato civitas Padelbronensis in Saxonia cum duobus Monasterijs cathedralique Ecclesia majore, feria sexta ante Palmas incendio miserabiliter conflagravit. Erat in Monasterio uno ibidem nostri Ordinis, quod hodie incolae civitatis Abdinghoven nuncupant, Monachus quidam pro Dei amore inclusus, natione Scotus, nomine Paternus, vir magnae Religionis, qui vitam solitariam in inclusorio suo multis annis duxit, Lectioni divinarum Scripturarum & orationi semper cum devotione intentus: qui hoc incendium sibi divinitus revelatum, longè antea futurum praedixerat: si homines poenitentiae remedia non assumerent in tempore. Verùm cum ejus praedictionem mortales contemnerent, nec poenitentiam agere curarent, ecce feria sexta praedicta ante Palmas, subito ignis in diversis locis nominata civitatis oritur, & cum maximo impetu ubique per urbem nullo potente resistere vagatur. Cumque dictum Monasterium medijs jam flammis esset circumdatum, & Monachi Paternum rogarent, ut exiret de inclusorio, noluit; sed quia vellet divinum expectare judicium respondit. Adhuc sermonem volebant inceptum, cum ignis cellae propinquans Monachos salutis propriae studiosos fugere compulit; Paternum verò in suo proposito perseverantem cum suo domicilio consumpsit. Causa propter quam cellulam exire noluit, propositum inclusionis fuit.

## MLVIII.

Anno Monasterij vacantis LVII. Stephanus ex Abbate Monasterij Cassinensis, natione Lotharingus ejus nominis IX. apud Florentiam infirmatus moritur, & in Cathedrali Ecclesia ibidem sepelitur. Ipse inter cetera pietatis studia Mediolanensem Ecclesiam, quae se jam annis ferme ducentis a Romana Ecclesia alienaverat, revocavit ad obedientiam, & omnimodam subjectionem; Hildebrandum quoque ex Monacho Cluniacensi S. Romanae Ecclesiae Archidiaconum Cardinalem Vicarium suum, & Apostolicae Sedis Legatum constituit, ipsumque per Italiam,

Stephanus  
Papa IX.  
moritur.

D d

Lon-

Longobardiam & Burgundiam pro extirpatione Simoniacæ pravitatis destinavit. Qui commissi muneris officium fideliter implens, quoscumque hoc scelere infectos reperit, sine personarum delectu, omni dignitate malè acceptâ confestim spoliavit. Stephano tandem, ut diximus, defuncto, Romani quendam Episcopum Veltrensem, in vitis & reclamantibus Cardinalibus & omni Clero, qui tum Romæ erant, Papam constituant: eique nomen Benedicti ix. imponunt: qui præfuit mensibus octo diebusque viginti: Cardinales autem cum Romæ non possent, apud Senas pro Electione summi Pontificis conveniunt: & Gerardum Florentinæ civitatis Episcopum, natione Sabaudum in Papam concorditer eligunt, qui Nicolaus secundus dictus est, & præfuit annis tribus, mensibus vi. diebus xxvi. Qui mox ut creatus fuit, Sutrium concessit, ubi celebrato concilio Benedictum Pontificatu se abdicare coëgit. Inde Romam proficiscens, sedem Petri obtinuit.

Lampertus  
Monachus  
Hirsfeldens.

Año Prænotato, his temporibus floruit Lampertus Monachus Hirsfeldensis in Buochonia Sylva, quæ est inter Hassiam & Thuringiam Moguntinæ Diocesis, vir tam in divinis scripturis doctissimus, quam in sæcularibus litteris valde eruditus, ingenio subtilis, & clarus eloquio: qui inter cætera ingenij sui opuscula scripsit Chronicon Monasterij sui Hirsfeldensis, breve quidem, sed non inuile. Scripsit etiam de gestis Regum, Principum, & Imperatorum, à tempore Caroli Magni, usque ad annum Dominicæ nativitatis millesimum septuagesimum septimum. Historiarum volumen unum, insigne, & jucundæ lectionis. Alia quoque multa composuit, quæ ad noticiam nostræ lectionis non venerunt.

Anselmus  
Monachus  
Rhemens.

Claruit etiam his ipsis temporibus, Anselmus Monachus nostri Ordinis Cœnobij Rhemensis vir in omni genere doctrinarum eruditissimus, qui scripsit Itinerarium S. Leonis Papæ ix. de Roma in Germaniam & Galliam: in quo gesta & dicta ejus in diversis Synodis habita conscripserit, alia etiam scripsisse dicitur, quæ necdum vidimus.

Petrus Da-  
miani Car-  
dinalis.

Claruit his etiam temporibus Bernardus Monachus Cluniacensis in divinis scripturis eruditus, & sæcularis Philosophiæ non ignarus, qui jubente S. Hugone Abbate, qui Odilone successerat, inter cætera scripsit consuetudines regularis observantiæ Monasterij, & unionis Cluniacensis in uno volumine. Reliqua verò quæ composuit ad noticiam nostræ lectionis minimè adhuc pervenerunt. Petrus etiam Damiani quondam Episcopus Hostiensis, ex Monacho nostri Ordinis, & sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, vir undecunquæ doctissimus, & morum sanctitate integerrimus, qui amore & desiderio cœlestis patriæ, Pontificatum deseruit, & ad heremum convolvavit, ubi cum Monachis Monachus vixit, & eos verbo simul & exemplo in omni sanctitate præcedens erudit. Multa scripsit memorandæ lectionis opuscula, è quibus nos invenimus subiecta. Apologeticum sui ad Papam Nicolaum secundum, excusando se, quòd Episcopatum dimiserit, librum unum. Ad eundem alios duos. Ad Leonem Eremitam interrogantem, utrum solitarius in hors Canonicis debeat dicere: *Dominus vobiscum*, librum unum. Contra vitium incontinentiæ sacerdotum librum unum. De uxoribus Clericorum l. i. Regulam solitariorum lib. i. Exhortatorium ad Monachos lib. i. De profectu Monachorum lib. i. De multis miraculis sui temporis volumen unum,

Opuscula  
huius Petri  
Damiani.

unum. Antilogion contra Judæos lib. 1. Contra avaritiam Prælatorum lib. 1. Vitam S. Odilonis Abbatis Cluniacensis. De timore mortis lib. 1. De meditatione mortis lib. 1. Contra Episcopos Simoniacos lib. 1. Contra quendam Episcopum lib. 1. De insolentia malignorum hominum lib. 1. Ad Heinricum Ravennatensem Archiepiscopum lib. 1. quem prænotavit gratissimum sive probatissimum. Declamationis Rhetorices lib. 1. De natura quorundam animalium lib. 1. De Flora & Lucilla lib. 1. De S. Bonifacio lib. 1. De S. Anastasio lib. 1. Sermonum & homiliarum volumen unum: alia in super multa edidit, quæ ad notitiam nostræ lætioniis adhuc non venerunt.

Claruit his etiam temporibus Lanfrancus ex Monacho nostri Ordinis Archiepiscopus Cantuariensis in Anglia natione Italus, patriâ Ticinensis, vir undecunquæ doctissimus, & morum integritate sanctus ac venerandus, qui scholis apud Parisienses, multo tempore præsidens, magnam eruditionis suæ laudem & gloriam acquisivit. Qui divino tandem spiritu admonitus, omnia pro Christi amore contemnere proposuit, qui semetipsum dare pro nobis in mortem crucis minimè recusavit. Primò igitur in Pectenſi Cœnobio Monachus factus est, in quo triennio latuit incognitus, quis vel unde esset. Postea verò cognitus, mandato Abbatis sui, scholis Monachorum præficitur, ac deinde Cadoniensis Monasterij Abbas ordinatur. Factus postea Cantuariensis Archiepiscopus, multa bona in Ecclesia Anglicana fecit. Qui cum esset in omni varietate scripturarum suo tempore omnium facilè doctissimus, scripsit super omnes Epistolas Pauli opus magnū & insigne. Commentarios quoque in omnes Psalmos eruditione plenos lucubravit. Contra Berengarium Thuronensem de Sacramento altaris malè sentientem, librum edidit autoritate instructum simul & ratione. Gesta quoque Wilhelmi ex comite regis Anglorum. De cæteris quæ scripsit, nihil vidimus. Hujus Lanfranci auditor fuit in Monasterio Pectenſi S. Anselmus, qui & in Prioratu, & in Archiepiscopatu Cantuariensis Ecclesiæ ei postea successit.

## MLIX.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis LVIII. Eberhardus Archiepiscopus Trevirorum, filius Ezzelini comitis Palatini Rheni publico statuit edicto, Judæos omnes, qui fidem Christi non consentirent assumere, infra octavas paschatis hujus anni, de civitate Trevirorum expellendos. Judæi habito inter se consilio, quemadmodum imminens sibi periculum possent evadere, miserunt pro quodam Judæo ad WORMATIAM, qui vocabatur Rabbi Moyses, rogantes ut veniret ad eos Trevirim; erat enim maleficus incantator, & Necromanticus omnium suo tempore maximus. Qui cum venisset ad Trevirensis civitatem, volens salvare gentem suam, cum probitate non posset, rem maleficio aggreditur. Imaginem fecit ex cera secundum dispositionem Archiepiscopi, quam presbyter quidam Ecclesiæ S. Paulini, nomine tantum Christianus pretio corruptus in nomine ipsius Archiepiscopi baptizavit, & Judæo malefico tradidit. Deinde cum Archiepiscopus in Vigilia Paschatis, Pontificalibus indutus, ad benedictionem sacri baptismatis cum Clero procederet, perfidus Judæus domo inclusus imaginem incantationibus, puncturis, ignibus cruciat, Demones invocat, & ceram baptizatam nomine Archipræsulis

D d 2

male-

Lanfrancus  
ex Monacho  
Archiepiscopus.Opuscula  
Lanfranci.Nefandum  
Judæi maleficio.

maleficijs incantat. Mira divinæ permissionis dispensatio! Imagine jam ex media parte ab igne consumptâ, Archiepiscopus super fontem, factis instans officijs, subito gravissimè cœpit infirmari, qui ministerio Clericorum in sacrarium reportatus, inter verba orationis ante imaginem crucifixi ad parietem depictam, genibus flexis inter manus ministrorum sustentantium confestim expiravit, quintâ decimâ die mensis Aprilis in eadem Ecclesia S. Paulini, ubi hæc facta fuere, sepultus. Qui cum vir esset in omni conversatione sua integer, sanctus, & religiosissimus, quibus verbo & exemplo dignum exhibuit Christi ministrum, mirum erat, si delem pastorem spirituum permissum tam miserabiliter interire. Si quis fidem his derogat, gesta Trevirorum, unde sumpsimus legat.

Meginherus  
Hirsfeldensis  
Abbas  
mori-  
tur.

Anno etiam prænotato vicesimâ sextâ die mensis Septembris, mortuus est Meginherus, Abbas Monasterij Hirsfeldensis, vir in divinis scripturis doctus, & sæcularis Philosophiæ non ignarus, magnarumque in Christo virtutum & unicum exemplar monasticæ religionis. Hic pro quibusdam præfati Monasterij sui decimationibus in Saxonie provincia situatis, cum Burghardo Halberstatensi Episcopo lites, & controversias habuit, quæ annis duraverant non paucis. Qui cum vidisset Episcopum non jure, sed violentiâ prævalere, sibi autem nec leges forenses, nec jus Ecclesiasticum positivè in aliquo suffragari, propter judicium iniquitatem, qui instantes illius querelas, aut surdâ transierunt aure, aut fabulas reputarent, comotus tandem pro defensione justitiæ, ad tribunal Christi appellans Episcopum illo sub termino citavit. Quo, ante terminum quem præfixerat citationis, mortuo, cœpit Episcopus Dei judicium formidare, qui nihilominus divinâ ultione tactus, visceribusque dirupis in termino secutus est; qui tamen priusquam moreretur, ejulans & clamans ad Dei judicium per Abbatem Hirsfeldensem se justè fatebatur citatum: missisque ad Monachos nuntijs, ablata restituit, & veniam postulavit, & sic inter spem metumque positus, eo die, qui citationis fuit ultimus, decessit.

Ruthardus  
Abb. Hirsfeldensis.

Meginhero in Abbacia successit Ruthardus Monachus Corbejenfis vir doctus, & magnæ reputationis, qui scholis Monachorum apud Corbejam multo tempore præfuit, & magnum eruditionis suæ experimentum dedit, deinde proficientibus meritis, Abbas ejusdem Monasterij fratrum electione constituitur, & satis religiosè conversatur. Post annos verò paucos quorundam criminum, falsò, ut creditur, insimularus, dimissâ tandem Abbatiâ, nonnullos per diversa Cœnobia privatus exegerat annos: donec Hirsfeldensem Abbatiâ post Meginherum obtinuit, in qua usq; ad mortem sanctissimè vixit. Scripsit de tranquillitate vitæ pulchrum opusculum, in quo seipsum multimodâ ratione consolatur: dicens Monachum non debere perturbari propter quoscunque contrarios eventus rerum transitoriarum; cum omnia sint brevi mortis interventione terminanda. De miseria quoque vitæ præsentis libellum edit non contemnendæ lectionis. De institutione Monachorum lib. 1. De Justitia Christiana libb. 2. De Sacramento Altaris contra Berengarij hæresim libb. 2. Et alia, quæ non vidimus.

Opuscula  
Ruthardi  
Abbatis.

Dein-